

CCI	
Title in EN	[North-East Regional Operational Programme]
Title in national language(s)	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL NORD-EST
Version	Draft 1 – 29.09.2020
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	01.01.2021
Eligible until	31.12.2029
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (art. 19.5)	Yes/No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFF)	Regiunea Nord-Est, Romania
Fund concerned	☒ ERDF ☐ Cohesion Fund ☐ ESF+ ☐ JTF ☐ EMFF

* Numbers in square brackets refer to number of characters.”

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses

Reference: Article 17(3)(a)(i)-(vii) and 17(3)(b) CPR

Regiunea NE isi propune pentru anul 2030 urmatoarele elemente de ordin strategic:

- viziunea: regiunea NE va fi un spatiu competitiv, durabil si inclusiv, unde iti vei dori sa locuiesti, sa lucrezi si sa investesti!
- obiectivul general: derularea in regiune a unei dezvoltari echilibrate printr-un proces de crestere economica durabil, favorabil inclusiunii sociale, care sa conduca la cresterea standardului de viata si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.

Pentru atingerea obiectivului general sunt avute in vedere sase obiective strategice si sapte prioritati, dupa cum urmeaza: obiectiv strategic nr.1 - Imbunatatirea competitivitatii regionale prin cresterea productivitatii in domenii cu valoare adaugata, prin stimularea capacitatilor de inovare si cercetare si promovarea utilizarii tehnologiilor avansate si a serviciilor tehnologiei informatiei si comunicatiilor dezvoltat pe prioritatile nr.1: NE - o regiune mai competitiva, mai inovativa si nr 2: NE - o regiune mai digitalizata; obiectiv strategic nr.2 - Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor prin sprijinirea si promovarea eficientei energetice, prin reducerea emisiilor de carbon si dezvoltarea infrastructurii verzi in mediul urban dezvoltat pe prioritatea nr.3: NE - o regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul; obiectiv strategic nr. 3 - Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne si durabile dezvoltat pe prioritatea nr.4: NE - o regiune mai accesibila; obiectivul strategic nr. 4 – Cresterea accesului si participarii la un invatamant de calitate, corelat cu cerintele pietii muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educationale moderne dezvoltat pe prioritatea nr.5: NE - o regiune educata; obiectivul strategic nr. 5 – Sprijinirea dezvoltarii locale prin valorificarea si promovarea potentialului local existent dezvoltat pe prioritatea nr.6: NE - o regiune mai atractiva; obiectivul strategic nr. 5 – Dezvoltarea capacitatii administrative pentru managementul si controlul POR la nivel regional dezvoltat pe prioritatea nr.7 – asistenta tehnica.

Conform raportului realizat de Comisia Europeana¹ privind regiunile ramase in urma, regiunea se confrunta cu o serie de factori care se constituie in obstacole in calea cresterii si realizarii de investitii. Regiunea este caracterizata de nivele reduse ale productivitatii si a competentelor dobandite, prin comparatie cu alte regiuni. Rigiditatile de pe piata muncii, cat si un mediu de afaceri putin dezvoltat au un impact semnificativ asupra dezvoltarii economice. Sistemul de inovare subdezvoltat, interacțiunile insuficiente dintre mediul academic si sectorul productiv, deficitul de capital uman, absenta abilitatilor cerute si cadrul institutional insuficient dezvoltat pot eroda potentialul existent. Mai mult, in continuare exista lipsuri semnificative la nivelul infrastructurii de baza. Reducerea semnificativa a populatiei, si in special a persoanelor tinere, absolventilor de invatamant superior si lucratorilor calificati limiteaza perspectivele de crestere si dezvoltare. Solutiile propuse vizeaza cresterea competitivitatii regionale prin dezvoltarea si punerea in aplicare a strategiilor de specializare inteligenta, realizarea de investitii in educatie si in infrastructura de baza, asigurarea unor legaturi mai bune intre orasele care genereaza crestere economica si imprejurimi si realizarea de investitii in calitatea actului de guvernare. Intr-un alt raport, realizat de catre Banca Mondiala², se propune ca viitoarea politica de coeziune sa fie axata pe cinci orientari prioritare: adresarea punctelor slabe macrostructurale care limiteaza potentialul de crestere regional; imbunatatirea mediului de afaceri regional; fructificarea potentialului productiv al oraselor secundare, ca surse de productivitate si acumulari de capital uman; investitii in capital uman, prin adresarea competentelor si atingerea potentialului existent; si adresarea institutiilor cu o capacitate administrativa redusa.

Cu o populatie totala rezidenta insumand 3.210.481 locuitori³ si o suprafața totala de 36.850 km² regiunea NE este cea mai mare regiune de dezvoltare a Romaniei. Cu toate acestea, performanta economica din ultima perioada o plaseaza pe ultima pozitie in Romania si pe una din ultimele zece pozitii din Uniunea Europeana.

Populatia rezidenta este intr-o continua descrestere (770 mii locuitori mai putin in ultimii 5 ani), cu un ritm mai ridicat in ultimii trei ani, ca urmare a sporului natural negativ si migratiei economice catre alte state membre si alte regiuni de dezvoltare/zone metropolitane din Romania. Mai mult, asistam si la un proces de imbatranire demografica, care se va accentua pe termen lung, odata cu translatarea pe verticala a segmentelor de populatie mai numeroase (35-44 si 50-59 ani). Desi speranta de viata a crescut in ultimii ani, nivelul inregistrat este inca scazut(6

¹ Commission staff working document – Competitiveness in low-income and low-growth regions: the lagging regions report

² Banca Mondiala - „Rethinking lagging regions – using cohesion policy to deliver on the potential of Europe’s regions” - 2018

³ Date 1 iulie 2018, Tempo online

ani mai putin fata de media comunitara) - urmare a asistentei medicale primare si comunitare insuficiente si accesibilitatii scazute la serviciile de sanatate a categoriilor dezavantajate, si in special a celor care locuiesc in comunitati izolate si/sau marginalizate. In regiune, nivelele de activitate si ocupare au crescut continuu, cu valori care depasesc media nationala si comunitara. Nivelul ridicat al ratei de ocupare (78%, cel mai mare din RO) se datoreaza in special aportului ridicat al sectorului agricol - peste 40% din totalul populatiei ocupata activeaza in agricultura, domeniu cu o productivitate redusa si forta de munca necalificata. Rata somajului a scazut in ultimul deceniu, ajungand la minime istorice, 2,4%, cu 2 p.p. mai putin fata media nationala si 5 p.p. fata de cea comunitara; nivelul fiind mai ridicat in randul tinerilor (9%).

Produsul intern brut regional (PIBR) a avut o dinamica pozitiva, in special in intervalul 2016-2017 (crestere reala cu 6-7%), pe fondul cresterii consumului privat alimentat de masurile de relaxare fiscala, de ordin bugetar si de politica monetara, precum si de asteptarile pozitive existente pe piata muncii. In 2017, regiunea avea un PIBR de 19,5 mld.Euro⁴ si un produs intern brut pe loc. de 6.000 Euro⁵ (cu 47% mai mult decat in 2013 si 62% fata de anul 2007). Exprimat in PPS, PIBR/loc. a crescut anual (cu 2.800 Euro fata de 2013), ajungand pana la un maxim de 11.900 Euro in 2017; cu toate acestea este cu 7.100 Euro mai mic fata de media nationala si de 3,7 ori mai mic fata de regiunea Bucuresti-Ilfov. Indicele de disparitate al PIB⁶ a stagnat in orizontul 2012-2017 (61%), fiind cel mai scazut nivel dintre toate regiunile, cu 13 p.p. mai mic fata de urmatoarea regiune. Totodata, in raport cu media comunitara, regiunea figureaza cu un indice de disparitate de numai 20% (40% exprimat PPS), in crestere cu 3 p.p. fata de 2013.

La nivel intraregional sunt disparitatii semnificative privind nivelul de dezvoltare, judetele Iasi si Bacau asigurand 50% din totalul PIBR, in timp ce judetele Botosani si Vaslui au un aport de numai 18%. Cel mai mare PIB la nivel judetean este in Iasi - 6.238 Euro, de 3,3 ori mai mare fata de cel din judetele Botosani si Vaslui. Mai mult, cele mai mari nivele pentru PIB/loc la nivel judetean sunt in judetele Iasi - 7.900 Euro/loc si Bacau - 5.900 Euro/loc, iar cele mai mici in Botosani - 4800 Euro/loc si Vaslui - 4.500 Euro/loc.

In prezent si regiunea NE se confrunta cu criza sanitara si economica generata de virusul SARS-CoV2, masurile de raspuns la pandemie afectand sever consumul individual, productia, investitiile, comertul intracomunitar si fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost oprite/diminuate, fiind afectate in special industria prelucratoare, comertul cu amanuntul, transporturile, serviciile hoteliere, de restaurant si catering. Totodata, o buna parte din populatie, datorita masurilor de somaj tehnic sau a disponibilizarilor operate se confrunta cu o reducere severa a veniturilor. Combinat cu anticipatiile negative ale populatiei si firmelor privind intrarea economiei intr-o perioada marcată de recesiune si somaj a rezultat o contractie importanta a consumului, componenta care in ultimii ani a fost principalul motor al cresterii economice in regiune. In recentul plan de redresare economica⁷, Comisia Europeană estimeaza ca o serie de domenii precum turismul, industriile culturale si creative, economia sociala vor suferi cele mai mari pierderi in anul 2020. Somajul va creste, afectand in special tinerii, persoanele cu calificari reduse, sezonierii si persoanele care locuiesc in gospodarii aflate la limita saraciei – grupuri care in regiune detin ponderi semnificative. Totodata, conform previziunii economice de vara pentru RO indicatorii macroeconomici se vor inrautati in 2020: economia se va contracta cu 6%, somajul va urca la 6,5%, investitiile se vor reduce cu 15%, iar deficitul bugetar va urca la 9,2%⁸.

In raport indexul competitivitatii regionale⁹, regiunea performeaza modest, in descrestere de la o perioada la alta. Regiunea are vulnerabilitati atat pe componenta de baza la capitolele de educatie si infrastructura, cat si pe componenta de inovare, educatie superioara si formare continua. Competitivitatea scazuta a regiunii este cauzata de nivelul redus al productivitatii muncii - datorita contributiei modeste adusa de sectorul de cercetare, dezvoltare si inovare, transferului redus si insuficient al rezultatelor obtinute in sectorul productiv, cat si capacitatii insuficiente a economiei regionale de a prelua rezultatele obtinute. Productivitatea economica scazuta determina si un nivel redus al exporturilor, reprezentand doar 5% din valoarea totala a exporturilor romanesti. Desi fata de 2007, valoarea totala a investitiilor straine s-a triplat, fluxurile financiare din ultimii ani sunt in continua descrestere, reprezentand doar o foarte mica parte din valoarea totala a investitiilor realizate in Romania (3%). Disparitatile de dezvoltare sunt reiterate si de Comisia Europeană in raportele de tara pe anii 2019 si 2020: competitivitatea scazuta se datoreaza productivitatii scazute a muncii - o treime din valoarea medie comunitara, fiind singura regiune unde a scazut in intervalul 2010-2016, in medie cu 1,4% anual -, si ponderii ridicate a ocuparii in sectoarele cu valoare adaugata scazuta.

⁴ Exprimat in PPS: 38,54 mld. euro

⁵ 6.600 euro;12.800 euro(PPS) previzionat 2018

⁶ Regional raportat la mediu national

⁷ European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

⁸ Raportat la produsul intern brut

⁹ JRC - DG Regio

Datele privind indicele dezvoltarii umane la nivel local indica o tranzitie cu doua trepte a nivelului de dezvoltare pentru toate judetele regiunii in perioada dintre ultimele doua recensamante, fiind mai dezvoltate localitatile care se gasesc in proximitatea marilor centre urbane, in special a celor cu o densitate economica ridicata, cele care beneficiaza de o mai buna conectivitate, respectiv cele care sunt in proximitatea centrelor administrative. Pentru localitatile rurale, distanta fata de cel mai apropiat drum european/national este un reper important care influenteaza dezvoltarea umana.

Conform datelor pentru indexul de progres social, regiunea ocupa una din ultimele pozitii, in partea inferioara a listei. Regiunea performeaza pentru satisfactia in raport cu calitatea apei, nivelul de poluare al aerului si numarul de tineri NEET's, inregistrandu-se o performanta scazuta pentru inzestrarea locuintelor cu toalete, gradul de colectare al deseurilor, rata sinuciderilor, siguranta pe parcursul noptii, numarul de accidente mortale pe drumurile publice, rata de cuprindere in invatamantul secundar, rata de parasire timpurie a scolii, gradul de interactiune online cu autoritatile publice, protejarea arivelor Natura 2000, problemele de poluare, siguranta la nivel de comunitate si ponderea absolventilor din invatamantul superior.

Studiul Bancii Mondiale¹⁰ incadreaza cele sase zone urbane functionale din regiune in trei categorii: municipiul Iasi este pol regional, municipiile Bacau, Suceava si Piatra Neamt sunt poli judeteni, iar municipiile Botosani si Vaslui sunt poli locali. Polul regional Iasi este un oras universitar cu un flux constant de forta de munca calificata ce desfasoara activitati cu valoare adaugata ridicata, cu peste 50.000 navetisti zilnic si ce detine masa economica necesara pentru a polariza dezvoltare. Cei trei poli judeteni au potential de urbanizare, o rezerva mare de populatie in imprejurimi care ar putea migra si contribui la cresterea urbana, detin un potential turistic, atrag migranti in principal din zone rurale (10.000-20.000 de navetisti zilnic) si se bazeaza in principal pe sectorul manufacturier. Polii locali au forta de munca prezenta in special in sectorul public, avand o zona de captare locala (sub 10.000 de navetisti zilnic, in sectoare industriale cu nivel tehnologic redus), se confrunta cu emigratia fortei de munca calificate si dificultati in modernizarea infrastructurii de utilitati publice. Acestia nu au reusit sa difuzeze crestere economica, ceea ce a condus la o suburbanizare demografica.

In regiune sunt sapte zone metropolitane dezvoltate in jurul celor sase municipii resedinta de judet si a municipiului Roman. In acestea figureaza 1,53 milioane loc. si 43.756 de firme care realizeaza o cifra de afaceri totala de 12,4 miliarde euro, in crestere in ultimii 5 ani cu 50%¹¹. Cea mai mare zona metropolitana este cea dezvoltata in jurul municipiului Iasi si cuprinde 19 comune limitrofe. Aceasta are o populatie totala de aprox. 530 mii persoane (14% din total regional) - trei sferturi fiind concentrata in Iasi -, si 17.097 de firme cu o cifra de afaceri totala de 4,4 mld. euro. Zona metropolitana Bacau cuprinde orasele Bacau, Buhusi si 22 de comune, avand o populatie totala de 320 mii locuitori, doua treimi fiind in zona urbana. In zona activeaza 8.628 firme cu o cifra de afaceri de 4,02 mld. euro. De remarcat ca cele doua zone mentionate asigura doua treimi din cifra de afaceri totala a celor sapte zone metropolitane.

Pentru perioada 2021-2027, pentru dezvoltarea urbana, vizam utilizarea unui nou instrument de dezvoltare teritoriala intitulat: Dezvoltare Urbana Integrata (DUI), avand caracteristicile: existenta unei strategii integrate de dezvoltare urbana care cuprinde lista proiectelor prioritare; teritoriu vizat este reprezentat de zona urbana/ zona urbana functionala; proiectele de mobilitatea urbana sunt conditionate de existenta planului de mobilitate urbana; accent pe principiul parteneriatului, implicat in elaborarea, implementarea si monitorizarea strategiilor; utilizarea bugetarii participative. Acest instrument va fi utilizat obligatoriu de toate municipiile resedinta de judet, cat si de municipiile si orasele care isi doresc realizarea de investitii finantate pe Prioritatea 6. La nivel local rolul decizional va apartine consiliului local/adunarii generale care va avea responsabilitatea de a legifera/aproba procedurile elaborate de aparatul tehnic si de a asigura mecanismul de guvernanță, iar rolul executiv va fi asigurat de aparatul tehnic UAT/ZUF/ZM(structuri/departamente tehnice din primarie/ADI). Concentrarea tematica pentru dezvoltarea urbana durabila (min 6% din FEDR) va fi asigurata prin operatiunile care vor fi realizate sub instrumentul de dezvoltare teritoriala DUI – practic, se va contabiliza valoarea tuturor proiectelor dezvoltate de municipiile resedinta de judet, pe cele cinci obiective de politica.

In spatiul rural figureaza peste jumatate din populatia regiunii. Dintre acestia, peste 600 de mii de persoane sunt ocupate in agricultura, buna parte practicand o agricultura de subzistenta si activitati care se constituie in forme de autoconsum, necuantificate in produsul intern brut. Astfel, desi 40% din populatia ocupata activeaza in agricultura, aportul ramurii la constituirea produsului intern brut este de numai 10%. Zonele rurale, si in special cele din jumatarea estica a regiunii sunt inca caracterizate de un nivel redus de dezvoltare a infrastructurii de baza si tehnico-edilitare. Gradul redus de modernizare al drumurilor care asigura conectivitatea cu spatiul urban se constituie intr-un obstacol, determinand o accesibilitate redusa a populatiei la serviciile publice de educatie si sanatate, la

¹⁰ Orase Magnet-Migratie si Navetism in Romania, 2017

¹¹ Prelucrari proprii

oportunitatile de munca din mediul urban. Dezvoltarea limitata a tehnologiei informatiei si comunicatiilor, cat si gradul redus de penetrare a serviciilor de internet constituie obstacole in tranzitia catre economia cunoasterii. Riscul de saracie sau excluziune sociala a crescut in ultima perioada, nivelul prezent de 47% fiind foarte ridicat, superior celui national si comunitar. Mai mult, trei sferturi din populatia afectata locuiesc in mediul rural, iar 20% il reprezinta tinerii intre 15 si 24 de ani. Desi nivelul de deprivare materiala s-a redus continuu prin cresterea nivelului de trai si remitentelor anuale transmise de populatia care lucreaza in strainatate, rata riscului de saracie ramane ridicata si in crestere de 41%. Nivelul de marginalizare in mediul rural este ridicat, dublu fata de zona urbana, cel mai mare din tara, cele mai afectate teritorii fiind in judetele Vaslui, Iasi, Botosani si Bacau.

Disparitatile dintre cele doua medii sunt surprinse si in rapoartele de tara: acestea s-au accentuat in timp si au condus la o crestere a inegalitatii veniturilor si accesului la oportunitati. Ponderea tinerilor care parasesc timpuriu scoala este cu 10 p.p. mai mare in mediul rural¹², iar nivelul nevoilor nesatisfacute pentru servicii medicale este dublu in mediul rural. Absenta conectivitatii digitale in unele zone din spatiul rural este un obstacol in dezvoltarea economica, iar ponderea utilizatorilor de servicii/aplicatii de internet este foarte redusa (diferenta pentru competentele digitale de baza urban vs. rural este de 24 p.p.).

Pentru a reduce decalajele de dezvoltare, COM a recomandat orientarea mai pronuntata a investitiilor politicii de coeziune spre antreprenoriat, educatie si inovare¹³, punandu-se mai mult accentul pe dezvoltarea ecosistemelor inovative de relevanta regionala si integrarea acestora prin strategiile de specializare inteligenta¹⁴. Strategia nationala pentru specializare inteligenta urmareste atragerea si mentinerea talentelor in cercetare, mobilizarea firmelor catre inovare si adresarea provocarilor societale cu ajutorul cercetarii in domenii de tip „deep tech”, folosind regiunile ca partener de dialog si guvernanta. Conform tabloului de bord privind inovarea regionala¹⁵, regiunea se incadreaza in categoria inovator regional cu rezultate modeste (-), performanta inrautatindu-se cu 19% in perioada 2011-2019. Comparativ cu nivelul national, a avut loc o usoara imbunatatire pentru: produse/procese inovative, colaborarea dintre IMM-urile inovative, cheltuielile non CD¹⁶ si vanzarile firmelor noi pe piata/firme inovative; o situatie similara pentru invatarea continua, publicatiile stiintifice cele mai citate, cheltuieli de CD facute de sectorul public si un decalaj ridicat(negativ) pentru educatia terciara, cheltuielile de CD facute de sectorul privat, publicatii cu autori publici-privati. Raportat la media comunitar cele mai modeste performante sunt pentru invatarea continua, educatia terciara, cheltuielile de CD facute de sectorul privat, publicatii cu autori publici-privati si aplicatii patentate. Pentru niciun indicator analizat regiunea nu se apropie de media comunitara. In prezent, in regiune, inovatia ramane cantonata in cateva zone de excelenta, fara ca impactul ei sa fie disemnat la nivelul firmelor. Dezvoltarea tehnologica este ingreunata de capacitatea de inovare redusa, calitatea pregatirii si disponibilitatea fortelei de munca, precum si de insuficienta dezvoltare a retelelor de afaceri. RIS3 NE isi propune sa sprijine dezvoltarea inovativa prin reconfigurarea industriilor traditionale (agroalimentar plus industria lemnului, textile), diversificarea activitatii economice in domenii catalizator (TIC, turism) si dezvoltarea de noi activitatii economice in domenii cu potential de crestere (energie, mediu, sanatate). Politica europeana de cercetare si inovare are ambitia de a crea un spatiu european de cercetare in care cercetatorii, cunostintele stiintifice circula liber, fiind sustinuta in mod direct de programul cadru multianual Orizont Europa¹⁷. Prin incurajarea cooperarii CDI internationale in domeniile cu potential de specializare inteligenta este adresata nevoia de conectare a actorilor CDI cu parteneri performanti din cadrul Parteneriatelor Europene pentru Inovare si Tehnologie(EIT), platformele de specializare inteligenta, etc. In anul 2017, cheltuielile de CD/loc in regiune erau de 10,4 Euro/loc, fata de 48,1 Euro/loc(RO) si 625,8 Euro/loc(UE28). Subfinantarea cercetarii face ca potentialul ridicat de CDI (212 infrastructuri de cercetare insumand 2874 cercetatori) al regiunii sa fie insuficient valorificat. Conform PDR NE 2021-2027, regiunea se caracterizeaza printre-un nivel scazut al productivitatii medii anuale, de doar 55 mii Euro/salariat¹⁸, reprezentand 74% din media nationala. Cele mai scazute nivele¹⁹ sunt in industria prelucratoare(67%), extractiva(31%), comert(74%), TIC(72%). Numarul angajatilor din sectorul high tech reprezinta doar 1,1% din totalul fortelei de munca ocupate, sub media nationala (3%) si comunitara (4%), la care se adauga alocarea de catre companii a unor resurse mai mici pentru CDI in comparatie cu competitorii (SUA, China, Japonia, Coreea de Sud)²⁰. Valoarea totala a exporturilor regionale este de 3,18 mld. Euro, reprezentand doar 4,6% din totalul national si 15% din PIB regional - cele mai mari aporturi fiind aduse de judetele Iasi si Bacau (31% si 24%) si cele mai mici de Botosani si Vaslui (9,8% si 5,6%)²¹. Reducerea decalajelor de dezvoltare este

¹² Comparativ cu mediul urban

¹³ Raport privind competitivitatea in regiunile ramase in urma, SWD(2017)136 final

¹⁴ COM (2018) 375 final

¹⁵ Regional Innovation Scoreboard, 2019

¹⁶ CD = cercetare-dezvoltare

¹⁷ EC 2016, Open innovation, open science, open to the world: A vision for Europe

¹⁸ Conform PDR NE 2021-2027, 2019

¹⁹ Comparatie regional versus national

²⁰ Agenda europeana reinnoita pentru cercetare si inovare”

²¹ PDR NE 2021-2027, date si comparatii 2019

posibila prin sprijinirea mai intensa a inovarii creatoare de piata si deschizatoare de drumuri, a investitiilor in competente si diseminarea inovarii in intreaga uniune (EC COM 2018 306 final).

Capacitatea de promovare a inovarii si competitivitatii in industrie este sustinuta de clustere, 4 din cele 11 structuri active in regiune, membre ale CLUSTERO²² insumau in 2019, 130 intreprinderi, 12.000 angajati, 2,85 mld. lei cifra de afaceri, 288 mil. EUR exporturi si cheltuieli de CD de 43 mil. lei, cu cresteri de 61% exporturi si 207% pentru cheltuielile de CD (raportat la 2013²³).

In martie 2020, COM a adoptat noul Plan de actiune pentru economia circulara „Pentru o Europa mai curata si mai competitiva”, acesta intervine in cadrul abordarii lanturilor valorice sectoriale legate de unele categorii de produse (electronice, baterii si vehicule, ambalaje, plastic, textile, constructii, alimente, apa si nutrienti). Parlamentul European a adoptat in 2018, pachetul legislativ pentru economie circulara iar guvernul Romaniei a aprobat in 2017 modificarea si completarea Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor si deseurilor de ambalaje. In ciuda contextului normativ, initiativele de economie circulara in intreprinderilor din regiune sunt inca timide.

Numarul total de intreprinderi active este de 62.160 unitati (2018), 11% din totalul national, cele mai multe fiind concentrate in judetele Iasi(29%), Suceava(21%) si Bacau(20%), iar cele mai putine in Botosani(7%) si Vaslui(9%). Densitatea este foarte scazuta, de 19,4% loc, cu 34% mai putin fata de media nationala; cel mai mare nivel fiind in judetul Iasi (23%), iar cele mai mici in Botosani(12%) si Vaslui(15%)²⁴. Printre atuurile cele mai mari ale ecosistemul antreprenorial regiunii se numara existenta unor rezerve de talente cu o educatie adevarata, in general cu profil informatic, demonstrat de numarul mare de startup-uri din sectorul IT. Dupa cum specifica si raportul de tara, competentele nu evolueaza in concordanta cu necesitatile sectoarelor economice in curs de expansiune. Se recomanda, dezvoltarea cu prioritate a acelor competente care asigura o dezvoltare durabila a afacerilor si economiei, precum: creativitatea, spiritul inovator si competente aferente noilor tehnologii.

Elementul central al RIS3 Nord-Est este reprezentat de incurajarea procesului de descoperire antreprenoriala, care depinde semnificativ de capacitatea intreprinderilor, respectiv a microecosistemelor inovative sectoriale de a descoperi noi oportunitati de productie si a contribui la identificarea domeniilor viitoare ale cercetarii si dezvoltarii. In acest domeniu regiunea a avut activitate de pionierat in perioada 2014-2020, fiind necesare investitii pentru intarirea capacitatii administrative.

In recentul plan de redresare economica²⁵, Comisia Europeana sustine un proces de recuperare bazat pe o dubla tranzitie: neutralitatea climatica si transformarea digitala. Lectiile invatate din pandemia COVID-19 au subliniat importanta pe care o au infrastructura si serviciile digitale in educatie, sanatate, ocupare, economie, etc. Obiectivele Agendei Digitale Europa 2020 au fost preluate si adaptate la contextul actual din Romania. Astfel, in Strategia nationala privind agenda digitala pentru Romania sunt definite patru arii de actiune: (1) e-guvernare, interoperabilitate, securitate cibernetica, cloud computing, open data, big data si social media; (2) TIC in educatie, sanatate, cultura si e-incluziune; (3) e-commerce, cercetare, dezvoltare si inovare in TIC si (4) broadband si infrastructura de servicii digitale. Conform raportului de tara pe 2020 privind indicele economie si societatii digitale (DESI), Romania se situaaza ca performanta digitala in UE pe locul 26. Cele mai bune performante inregistrate sunt pe conectivitate, datorita acoperirii cu retelele fixe de banda larga (in special in zonele urbane) si pe ponderea absolventilor TIC(5,6%). In schimb, competentele digitale ale populatiei si digitalizarea intreprinderilor au ramas in urma - o cincime dintre romani nu au utilizat niciodata internetul si mai putin de o treime au competente digitale de baza. Ponderea gospodariilor conectate la retele de comunicatii electronice a crescut continuu in ultimii 5 ani, astfel incat, in 2019, patru cincimi dintre acestea aveau acces la internet (doua treimi figurand in mediul urban). Mai mult, a crescut si procentul celor care au acces la internet broadband (77%), ca urmare a investitiilor realizate in extinderea si modernizarea retelelor de fibra optica prin POC 2014-2020 si proiectul RO-NET. Totodata, prin initiativa WiFi4EU, 164 de localitati din regiune au obtinut finantare pentru achizitia si instalarea de echipamente tip hotspot, numarul total al potentialilor utilizatori fiind de 1828 mii, din care 624 mii din spatiul rural. Desi asistam la o crestere anuala a utilizarii serviciilor de internet, nivelul prezent este inca redus, sub media comunitara: o cincime din populatie nu a accesat niciodata internetul si numai jumatate il utilizeaza zilnic. Ponderea celor care utilizeaza internetul si fac comenzi on-line (18%), respectiv a celor care interactioneaza electronic cu administratia publica este foarte redusa (9%). Pentru dimensiunea capital uman performantele sunt foarte modeste. Aproape o treime din populatie are competente digitale de baza (UE-56%), iar procentul²⁶ specialistilor TIC este de 2,2%, jumatate din media comunitara. Pentru serviciile publice digitale se inregistreaza cea mai scazuta performanta (digitalizare administrativa – 40%²⁷), desi interesul cetatenilor pentru serviciile publice online este pe un trend crescator. Datele din raport subliniaza ca cetatenii si firmele isi doresc si

²² CLUSTERO = Asociatia Nationala a Clusterelor din Romania

²³ <http://clustero.eu/wp-content/uploads/2020/04/situatia-clusterelor-din-romania-aprilie-2020.pdf>

²⁴ Conform PDR NE 2021-2027

²⁵ European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

²⁶ Raportat la total populatie ocupata

²⁷ eGovernment Benchmark 2019, CE

folosesc interactiunea digitala cu autoritatile publice, insa adesea nu pot obtine in format digital ceea ce isi doresc. Pana in prezent nu s-au dezvoltat sistemul si mecanismele de furnizare a unui pachet minim de servicii publice integrate, dar exista in implementare/ dezvoltare o serie de proiecte care vizeaza imbunatatirea politicilor publice in sanatate, educatie sau protectie sociala. La nivel national, interoperabilitatea serviciilor publice se realizeaza prin platforma PCUe - sistem care faciliteaza dialogul cu institutiile publice a cetatenilor si mediului de afaceri. In regiune, in 2019, erau inrolate in sistem 183 de institutii publice, incluzand primarii, prefecturi, directii, inspectorate, agentii nationale si regionale, precum si universitati, cele mai multe fiind amplasate in judetul Iasi - 77.

Conform DESI, Romania ocupa ultimul loc si in ceea ce priveste integrarea tehnologiei digitale. Principalele provocari cu care se confrunta companiile in procesul de digitalizare sunt practicile deficitare in achizitiile online, nivelul redus de utilizarea a comertului electronic (8%) si subutilizarea potentialului de promovare online (44%). Trendul din perioada 2014-2019 este pozitiv si exista perspective de imbunatatire pe masura ce vor fi adoptate noi instrumente care vor viza digitalizarea companiilor.

In planul de redresare economica²⁸, COM subliniaza ca noul Pact Ecologic European devine strategia de crestere a Uniunii Europene. Investitiile care vor fi realizate vor urmari prioritatile existente in planul national privind clima si energia, planul pentru o tranzitie echitabila si semestru european, fiind orientate catre economia circulara, lanturi valorice si tehnologice nepoluante, mobilitate urbana nepoluanta, mijloace de transport durabile, combustibili alternativi, etc.

Conform directivei 2018/844 (performanta energetica a cladirilor), fiecare stat membru trebuie sa elaboreze o Strategie de Renovare pe Termen Lung (SRTL) pentru a sprijini transformarea parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, publice si private, intr-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficienta energetica si decarbonat pana in 2050. Strategia va fi implementata si monitorizata si trebuie sa asigure atingerea tintei de eficienta energetica: reducerea cu 32,5% a consumurilor energetice pana in 2030. SRTL trebuie sa includa actiuni indreptate spre: segmentele cu cele mai slabe performante din parcul imobiliar national, reducerea nivelului saraciei energetice si sa vizeze toate cladirile publice. Totodata, trebuie adresate riscurile legate de activitatea seismica, protectia la incendii si oferirea de solutii pentru electromobilitate. Directiva mentioneaza ca trebuie promovat accesul la finantare, inclusiv pentru segmentele cel mai putin performante din parcul imobiliar national: consumatorii aflati in situatie de saracie energetica, pentru locuintele sociale, tinand seama de aspectul accesibilitatii financiare. Conform proiectului strategiei nationale, in sectorul rezidential consumul final de energie a scazut in perioada 2005-2016 cu 8,4%, ajungand la 7,42 Mtep. In cazul sectorului serviciilor (inglobeaza sectorul public si cel comercial), consumul final de energie a scazut cu 3,7%, pana la 1,81 Mtep. Conform Planului National Integrat privind Energia si Schimbarile Climatice, in perioada 2005-2016, ponderea detinuta in consumul final de energie de catre sectorul rezidential s-a pastrat constanta (33%) - fiind cel mai mare consumator de energie finala -, sectorul public si comercial s-a situat in jurul nivelului de 11%, iar sectorul transporturilor a inregistrat o crestere semnificativa, cu 10 p.p., ajungand la 27%. In sectorul rezidential cea mai mare parte a consumului final de energie s-a datorat incalzirii (86% din total), cea mai mare pondere detinand-o incalzirea pe baza de lemn sau biomasa, urmata de cea pe baza de gaze naturale. Consumul de energie pentru electricitate este acoperit in mica masura din energia produsa local fotovoltaic (4%). In sectorul nerezidential, raportul dintre consumul de energie pentru incalzire si electricitate este de 57:43(%). Conform raportului de progres al Planului National de Actiune in domeniul Eficientei Energetice al ANRE, consumul de energie pe cap de locuitor din sectorul cladirilor(2016) era de 0,375 tep/cap de locuitor, reprezentand 71% din media UE28.

In regiune figureaza cinci orase (Bacau, Botosani, Moinesti, Piatra Neamt si Vaslui) care au elaborat si aprobat planuri de actiune privind energiile durabile si clima, in care prezinta obiectivele ce urmeaza sa fie atinse pana in 2030. Pentru o mare parte dintre acestea au fost realizat si rapoarte de monitorizare a progreselor inregistrate. Problemele surprinse in procesul de monitorizare al PDR NE 2014-2020 pentru implementarea masurilor de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale vizeaza: lipsa personalul in asociatiile de locatari care sa urmareasca planificarea, executia si receptia lucrarilor, calitatea si durabilitatea acestora; nerealizarea unei reabilitari integrate pentru intregul imobil de locuinte, pentru lucrările efectuate pe cont propriu de locatari nu respecta standardele de calitate, imaginea urbana, forma/aspectul arhitectural al imobilului, uniformitatea cromatica; efectuarea de lucrari de termoizolare care nu tin cont de tipul imobilului; nerespectarea conditiilor privind protectia la incendii: realizarea de anvelope vulnerabile la incendii; folosirea la o scara redusa a materialelor termoizolante organice si absenta unei/unor strategii privind reabilitarea si imbunatatirea fondului de locuinte existent.

Acordul de la Paris privind schimbarile climatice, politicele si strategiile promovate de UE acorda o importanta deosebita cresterii suprafetei zonelor verzi din orase, reducerii emisiilor de dioxid de carbon si a consumului de energie. In prezent, mediul urban din regiune nu indeplineste normativele comunitare si ale OMS pentru spatii verzi, nivelul existent fiind de 18m²/loc. Dimensiunea redusa a spatilor verzi amenajate sub forma de parcuri, gradini publice sau scuaruri a accentuat in ultima perioada o serie de riscuri ecologice specifice mediului urban,

²⁸ European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

cu un impact negativ imediat asupra starii de sanatate a populatiei. Spatiile verzi extinse si intretinute joaca un rol semnificativ in promovarea sanatatii populatiei urbane, oferind oportunitati de recreere si petrecere a timpului liber, prin care se incurajeaza un stil de viata activ, prin plimbari, alergare, exercitii fizice, joaca, ciclism. Conform legislatiei in vigoare, administratia publica locala are obligatia tinerii evidentei spatiilor verzi, fiind prevazuta realizarea de actiuni pentru: stoparea diminuarii si degradarii spatiilor verzi intraurbane si periurban, conservarea suprafetelor verzi existente, reabilitarea zonelor verzi degradate, realizarea de noi spatii verzi in interiorul localitatilor urbane, amenajarea parcourilor cu alei, locuri de joaca si mobilier urban specific si extinderea perdelelor de protectie in zonele industrializate.

Politice de transport si mobilitate la nivelul Uniunii Europene au ca viziune comună realizarea unui sistem de transport integrat si functional, competitiv si sustenabil prin sprijinirea mobilitatii si reducerea emisiilor de carbon. Mobilitatea este extrem de importanta si se reflecta in calitatea vietii cetatenilor, prin libera circulatie a persoanelor si bunurilor. Strategia de Dezvoltare Teritoriala a Romaniei 2035 incurajeaza dezvoltarea transportului public de calatori prin identificarea solutiilor optime pentru asigurarea unei accesibilitati locale si regionale si care contribuie la reducerea emisiilor de dioxid de carbon. Totodata, Planul National Integrat in domeniul Energiei si Schimbatorilor Climatice 2021-2030 prevede politici si masuri pentru promovarea utilizarii de energie regenerabila in transporturi. Astfel, promovarea utilizarii combustibililor alternativi va avea ca efecte secundare - suplimentar contributie pentru indeplinirea tintei SRE-T de 17,6% stabilita pentru anul 2030 -, reducerea emisiilor GES din sectorul transporturilor, precum si cresterea eficientei energetice (electromobilitate). Masurile propuse in acest sector la nivel national sunt: promovarea electromobilitatii (vehicule usoare si transport public urban - sectorul transporturilor: 14% din emisiile GES si peste 20% din emisiile CO₂), promovarea utilizarii biocarburantilor in transport, dezvoltarea si promovarea mobilitatii alternative.

In regiune, 14 municipii au realizat pentru perioada de programare 2014-2020, planuri de mobilitate urbana durabila cu orizont 2030. In prezent, o serie de orase au demarat procesul de actualizare a planurilor: Bacau, Iasi, Botosani, Iasi si Vaslui, iar alte doua realizeaza noi planuri: Campulung Moldovenesc si Dorohoi, cu sprijin comunitar prin POCA 2014-2020, proiectele avand ca orizont de finalizare anii 2021/2022.

O infrastructura de transport dezvoltata, rezilienta si inteligenta sustine cresterea economica. Astfel, in raportul de tara pe 2019, Comisia sublineaza calitatea slaba a infrastructurii rutiere existente, fiind necesare si investitii care sa conduca la imbunatatirea accesului la retelele TEN-T pentru cresterea mobilitatii regionale si taransfrontaliera. De atfel, gradul scazut de modernizare a infrastructurii de transport rutier (judetean) este sustinut de datele statistice existente si mentionat adesea in cadrul intalnirilor de lucru, consultarilor, dedicate elaborarii PDR NE 2021-2027 si monitorizarii PDR NE 2014-2020, ca fiind un impediment in atragerea investitorilor. Mai mult, cu ocazia elaborarii studiului privind disparitatatile de tip urban-rural in regiunea Nord-Est, numerosi actori au sustinut ca investitiile in infrastructura de transport pot conduce la cresterea gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, la un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici a regiunii. Pe de alta parte, absenta unei infrastructuri rutiere adecvate are efecte negative asupra economiei si transportatorilor auto, prin cresterea timpilor si costurilor de transport pe tronsonul respectiv, prin cresterea consumurilor de carburant, precum si prin marirea costurilor legate de intretinerea si repararea mijloacelor de transport. Necesitatea unei retele de drumuri moderne si sigure care sa raspunda cerintei crescande de transport, sa respecte directivele UE si care sa determine reducerea traficului de tranzit, au determinat Romania sa initieze o strategie de dezvoltare a infrastructurii de transport, in care este inclus si programul de dezvoltare a retelei de transport rapid. In Masterplanul General de Transport al Romaniei este prevazuta realizarea de variante ocolitoare pentru municipiile Barlad, Campulung Moldovenesc, Vaslui si Vatra Dornei. In plus, o serie de localitati urbane si-au prevazut in planurile de mobilitate urbana durabila si/sau strategiile de dezvoltare locala, fie construirea de variante ocolitoare care sa asigure devierea traficului in afara localitatilor respective – conducand la cresterea vitezei de deplasare si marirea gradului de siguranta-, fie constructia de pasaje supra/subterane care sa conduca la o fluidizare a traficului si o crestere a sigurantei rutiere.

Politice in domeniul VET la nivel comunitar au ca orizont de timp anul 2020, COM explorand in prezent noi directii de dezvoltare. In acest context, Asociatia Furnizorilor de VET (VET4EU2) a formulat cateva recomandari pentru creionarea politicilor pentru perioada urmatoare de programare. Excelenta in calitatea actului educational trebuie sa primeze, in acest sens trebuind sa se stimuleze acceptarea pe tot teritoriul Uniunii a sistemelor de asigurarea calitatii (EQAVET sau EFQM). Totodata, este necesara promovarea crearii unui sistem unitar de calificari la nivel comunitar si cresterea accentului pus pe oportunitatile de invatare pe tot parcursul vietii. O alta recomandare vizeaza integrarea sferelor muncii si educatiei: fiind nevoie de o conexiune mai stransa intre educatie, formare si munca, trebuie utilizate metode diversificate(ucenicie, invatare peer-to-peer, utilizarea realitatii virtuale, „serious gaming”). A treia recomandare se refera la abordarea holistica a actului de invatare: pe langa actualizarea permanenta a curiculei si a metodelor de predare este nevoie de dezvoltarea de competente si abilitati transversale

precum antreprenoriatul, creativitatea si inovarea, capacitatea de a invata si a se perfectiona pe tot parcursul vietii. O ultima recomandare vizeaza accesibilizarea educatiei profesionale prin flexibilizarea rutelor de educatie: se recomanda suport in procesul de creare a tranzitiei facile de la sistemul VET la invatamantul tertiar (tehnic), accesul de la formarea initiala spre formarea continua, sprijinul acordat pentru a scurta ciclul de educatie terciara(nivel 5). In regiune figureaza 1.093 entitati scolare (16% din totalul national), cele mai multe unitati scolare fiind localizate in judetul Iasi (24% din RNE), iar cele mai putine in Botosani (12%). In regiune sunt acreditate 7 institute de invatamant superior de stat si 4 de invatamant particular. Populatia scolară totala insumeaza 614.504 elevi si studenti (17% din total national), fiind in scadere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (in special in rural), liceal si postliceal. In toate judetele exista un echilibru intre populatia scolară si numarul de unitati scolare. Principalul fenomen cu care se confrunta regiunea in domeniul educational este nivelul foarte ridicat al ratei de parasire timpurie. Cu toate ca a avut loc o scadere usoara in ultimii 5 ani, nivelul existent este foarte ridicat, fiind dublu fata de media comunitara (19,5%) si mai accentuat in randul barbatilor (22%). Rata abandonului scolar are valori mai mari in invatamant profesional si cel postliceal; la nivel judetean²⁹ cele mai mari nivele sunt in Neamt (12,5%) si Vaslui (8,9%). Conform Strategiei nationale pentru reducerea parasirii timpurii a scolii 2014-2020, factorii de risc identificati in regiune sunt rata de saracie ridicata, ponderea ridicata a populatiei in zonele rurale, densitate scazuta demografica, rata ridicata a abandonului scolar, rata ridicata de repetentie si procent ridicat al populatiei români. Sunt vizate de fenomen in special judetele Bacau, cu 5 factori de risc si Iasi, cu 3 factori de risc. In ultimii ani a avut loc o (usoara) scadere a ponderii populatiei³⁰ cu educatie terciara, contrar tendintelor comunitare si nationale - doar 17% au studii universitare, regiunea situandu-se printre ultimele locuri din tara. Masurile de distantare sociala luate ca raspuns la pandemia COVID-19 afecteaza derularea procesului educational. Din experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole: localitati in zona rurala sau amplasate periferic care nu beneficiaza de conexiuni la retelele de comunicatii electronice; numeroase gospodarii in zone marginalizate/dezavantajate cu privatiuni materiale care nu permit elevilor sa detina dispozitivele necesare pentru conectarea la internet si accesarea aplicatiilor educationale.

Conform PDR NE 2021-2027, orasele din regiune fac parte din urmatoarele tipologii: orase care au potential de dezvoltare la nivel regional si pot degaja crestere economica in teritoriile din jurul lor, orase care au un potential de dezvoltare local, beneficiaza de resurse locale si se pot specializa pe unu-doua domenii principale de activitate, orase mici care au in mica parte functiuni socio-economice, o parte dintre ele fiind asimilate cu localitati rurale si care sunt inconjurate de teritorii cu un potential agricol/zootehnic care necesita un pachet integrat, complex de interventii pentru asigurarea unui minim standard de viata si orase/cartiere formate din comunitati marginalizate si care necesita un proces de regenerare fizica, economica si sociala. O parte dintre acestea beneficiaza de o serie de oportunitati: patrimoniu/traditii istoric-culturale, izvoare minerale cu proprietati curative, potential agricol si zootehnic diversificat, cerere pentru noi servicii culturale si de agrement, care, fructificate, pot conduce la o dezvoltare locala integrata.

Master Planul pentru dezvoltarea turismului national mentioneaza printre punctele slabe starea de degradare a numeroase cladiri si monumente istorice, neimplementarea legislatiei privind conservarea cladirilor/pastrarea caracteristicilor arhitecturale, lipsa investitiilor in dezvoltarea si promovarea obiectivelor culturale. In plus, lipsa organizatiilor de management si-a pus o amprenta negativa asupra experientelor turistice integrate si a cooperarii intre destinatii. Strategia nationala pentru cultura si patrimoniu sustine dezvoltarea de programe si proiecte culturale pentru construirea, modernizarea si exploatarea retelei de turism cultural si a traseelor care promoveaza monumentele de pe lista patrimoniului mondial UNESCO (inclusiv conectarea cu monumentele nationale si locale din vecinatate), conectarea traseelor culturale tematice din Romania cu unele similare europene. Masterplanul pentru dezvoltarea turismului balnear sustine cresterea si diversificarea numarului de turisti in statiunile balneare prin cuplarea sectorului balnear cu cel de eco-turism, prin creearea de produse comune. In Strategia nationala pentru dezvoltarea turismului (2019-2030), Suceava, Iasi si Neamt se afla printre cele mai vizitate judete, pentru obiectivele de interes cultural. Planul regional de actiune pentru turism (PRAT NE)³¹ 2017-2023 prevede ca obiective dezvoltarea turistica durabila, cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a regiunii prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice – este monitorizat anual si contine un portofoliu de proiecte cu 221 de initiative si o valoare totala de 3,3 mld. lei, vizand investitii pentru amenajarea siturilor naturale si antropice cu potential turistic, restaurarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural religios, restaurarea si dotarea muzeelor, reabilitarea monumentelor istorice, realizarea de parcuri tematice istorice, sate traditionale, infinitarea/modernizarea de baze de tratament, amenajarea izvoarelor minerale, reabilitarea si modernizarea statiuni balneoclimaterice. Si zona rurala detine elemente importante de patrimoniu cultural si sunt pastratoare ale datinilor, traditiilor, mestesugurilor si obiceiurilor stravechi. In strategiile de dezvoltare locala, grupurile de actiune locala sustin valorificarea potentialului turistic si cultural, traditiilor si obiceiurilor locale, dezvoltarea retelei de producatori locali si prestatori de servicii turistice.

²⁹ Anul scolar 2017-2018

³⁰ Grupa de varsta 30 si 34 ani

³¹ Elaborat ADR NE, cadrul strategic necesar dezvoltarii turismului in regiune

Lectii invatate - obiectivele POR 2014-2020 aferente infrastructurii rutiere au fost justificate in raport cu nevoile socio-economice existente la nivelul regiunii, obiectivele prioritarii dedicate avand o relevanta mare atat pentru beneficiari cat si pentru dezvoltarea regionala. Avand in vedere ca pentru acest domeniu apetitul a fost relativ limitat se impune in continuare o identificare si prioritizare a proiectelor de modernizare a infrastructurii rutiere dar si includerea proiectelor nefinalizate pe lista de eligibilitate de la primele apeluri. In ceea ce priveste infrastructura de invatamant, desi s-a inregistrat un apetit crescut cu privire la depunerea proiectelor, se impune o monitorizarea sistematica a evolutiilor demografice la nivelul localitatilor si unitatilor de invatamant care vor solicita finantare. Implementarea proiectelor de eficienta energetica (in special cele ce vizeaza cladirile publice si iluminatul stradal) si a celor de mobilitate urbana este echilibrata din punct de vedere al apetitului dovedit la lansarea apelurilor, dar si din punct de vedere al alocarii bugetului. Insa avand in vedere intarzierile inregistrate in privinta inceperei lucrarilor se recomanda evaluarea gradului de constientizare si disponibilitate a consumatorilor finali precedata de o mai intensa promovare pentru cresterea constientizarii schimbarii atitudinii fata de utilizarea eficienta a energiei in randul acestora. In ceea ce priveste dezvoltarea urbana se recomanda realizarea/actualizarea planurilor integrate de dezvoltare urbana, nu doar prin reconversia terenurilor degradate in spatii verzi, ci inclusiv prin includerea reconvertirii culturale a unor zone in cartiere creative, centre culturale etc. In cadrul sectorului adresat competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, investitiile actuale au fost centrate pe modernizare tehnologica. Cu toate ca beneficiarii au invatat ce sa faca cu banii publici obtinuti pe baze competitive, se impune in continuare o implicare mai activa a mediului de afaceri a asociatiilor de intreprinzatori si a organizatiilor patronale la toate nivelurile. Se recomanda o mai buna centrare a domeniilor eligibile pe cele de competitivitate dar si pe cele de specializare inteligenta, conform cu strategiile adoptate la nivel regional. Axa dedicata turismului raspunde nevoilor de la nivelul regiunii, generand probleme limitate in implementarea investitiilor. Pentru a-si consolida impactul, ar trebui pe de o parte, sa stimuleze investitiile private care vizeaza imbunatatirea si extinderea ofertei de cazare si, pe de alta parte, sa orienteze alte interventii publice care vizeaza imbunatatirea accesibilitatii, gradul de utilizare a patrimoniului cultural si calitatea vietii comunitatii (axa de dezvoltare turistica integrata, cu beneficiari publici si privati, si criterii de selectie care sa tina cont de coordonarea dintre interventiile finantate).

Pornind de la prevederile legislatiei in vigoare (Legea 315/2004 privind dezvoltarea regionala in Romania si HG 1115/2004 privind elaborarea in parteneriat a Planului National de Dezvoltare), sistemul de management si control propus la nivel regional va fi format din: (1) Consiliul pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est cu rol de asumare si decizie, care conform art 7 din lege aproba strategia si programele de dezvoltare regionala, avand competenta de a asuma in numele regiunii aceste programe si de a verifica si analiza implementare lor - format din reprezentantii administratiei locale, presedintii consiliilor judetene, primarii municipiilor resedinta de judet, cate un reprezentant al primarilor de orase si unul al primarilor de comune din fiecare judet; (2) Agentia pentru Dezvoltare Regionala NE care conform legii este un organism executiv regional si care va indeplini rolul de autoritate de management pentru program; (3) Comitetul Regional pentru Planificare Regionala NE, organism consultativ care reuneste si implica in procesul de planificare principalii actori cheie din regiune intr-un cadru larg partenerial, si care participa la elaborarea si avizeaza tehnic Planul de Dezvoltare Regionala NE; (4) Consortiul Regional de Inovare (cu rol de avizare strategie RIS3, rapoarte de implementare si portofoliu de proiecte prioritare); (5) Comitetul de Monitorizare POR NE, organism ce se va constitui in conformitate cu prevederile regulamentelor comunitare si care va reuni reprezentantii administratiei publice, mediului universitar, mediului de afaceri si societatii civile.

Acest sistem asigura implicare si reprezentativitatea principalilor actori din regiune in procesul de elaborare implementare si control al programului operational regional, are o experienta de buna functionare de 20 de ani, asigura echilibrul structurilor de putere locale si regionale, fiind in acelasi timp relativ suplu. In plus, se bazeaza intr-o mare masura pe un sistem de reguli/proceduri profesionale si intr-o mica masura pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

CDR Nord-Est va avea la nivel regional atributia de aprobat a POR NE 2021-2027. Astfel, conform Legii 315/2004, privind dezvoltarea regionala in Romania, a Regulamentului de Organizare si Functionare al CDR Nord-Est din 27.10.2004, precum si a Statutului ADR NE: Consiliul pentru Dezvoltare Regionala NE este organismul regional deliberativ, fara personalitate juridica, care este constituit si functioneaza pe principii parteneriale la nivelul regiunii de dezvoltare NE, in scopul coordonarii activitatilor de elaborare si monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regionala. Implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE 2021-2027 va fi realizata cu sprijinul CM POR NE. Comitetul va avea 25 membrii, reprezentand ADR NE, administratia publica locala, mediul academic, de afaceri si societatea civila. Comitetul va fi presidat de catre directorul general al ADR NE, fiind format din 12 membri care reprezinta cele 6 consilii judetene si cele 6 primarii municipii resedinta de judet si 12 membri care reprezinta cele mai active si relevante firme din regiune, universitati si ONG-uri care activeaza in domeniile de interes ale POR. Criteriile si procesul de selectie vor fi realizate ulterior, dupa aprobarea programului. CM POR NE examineaza toate aspectele care afecteaza evolutia programului, inclusiv concluziile evaluarii performantei. Astfel, analizeaza si aproba: (a) metodologia si criteriile folosite pentru selectia

operatiunilor; (b) repartizarea alocarilor financiare la nivel regional si propunerile de modificare; (c) progresul implementarii; (d) planul de evaluare si orice modificare; (e) strategia de comunicare a programului si orice modificare;(f) orice propunere inaintata de AM POR NE pentru orice fel de modificare a programului operational. CM POR analizeaza: (a) orice probleme care afecteaza evolutia programului, inclusiv atingerea indicatorilor de performanta a programului; (b) progresele inregistrate in implementarea planului de evaluare si in transpunerea in practica a constatarilor evaluarilor; (c) implementarea strategiei de comunicare; (d) implementarea unor planuri de actiune comune; (e) actiunile de promovare a egalitatii de sanse intre femei si barbati, a sanselor egale si a nediscriminarii, inclusiv a accesibilitatii pentru persoanele cu dizabilitati; (f) actiunile menite sa promoveze dezvoltarea durabila.

For the Investment for Jobs and Growth goal:

Table 1

Policy objective	Specific objective	Justification (summary)
OP 1: O Europa mai inteligenta	<i>a (i)</i> <i>Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	Desi cheltuielile de CD au crescut anual - ajungand la 40.000 euro (2018) -, ponderea in totalul national este de doar 4%. Mai mult, doar un sfert sunt reprezentate de cheltuielile de capital. Ponderea domeniului in PIBR este de numai 0,17%, cele mai ridicate procente la nivel judetean fiind in Iasi (0,4%) si Neamt (0,13%). Atat numarul de cercetatori, cat si de salariati scazut in ultimii 5 ani cu 15%, respectiv 11% ³² . Numarul participarilor in Programul Orizont 2020 este redus - 55 participari si 8.68 mil. Euro atrasi. Competitivitatea cercetarii si inovarii regionale depind inclusiv de sustinerea participarii la initiativele si programele europene sau internationale. Oferta de servicii CDI in regiune este bine reprezentata: 36 institute/centre/statiuni de cercetare, 68 companii cu obiect principal de activitate CDI ³³ , insa rezultatele cercetarii din mediul universitar sunt valorificate doar pe primele doua nivele de maturizare tehnologica ³⁴ si in dezvoltarea carierei academice a corpului didactic, mai putin indreptate catre valorizare comerciala ³⁵ . Lanțul valoric al inovării este întrerupt în zona TRL3-TRL7, unde rezultatul cercetării este validat inclusiv în mediul (industrial) relevant, iar companiile incubează inovația prin demonstrații cu prototipuri în mediul operational relevant. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare si preluarea rezultatelor cercetarii in industrie sunt nevoi formulate de „consumatorii de inovare” din procesul de descoperire antreprenoriala. Regiunea are o pondere ridicata a numarului de intreprinderi inovatoare in total intreprinderi (14%), locul 2 pe tara, cu 4 p.p. mai mult fata de media nationala si cu 10 p.p. mai mic fata de media comunitara(24%). Practic, numarul total de intreprinderi inovatoare insuma 424 de unitati ³⁶ . 68% din companiile inovative sunt intreprinderi mici (Eurostat, 2019). La nivelul regiunii Nord-Est, 5,30% dintre unitatile locale active fac parte din categoria <i>”high tech”</i> , 16,29% se incadreaza in categoria <i>”medium-high tech”</i> , iar 78,41% in categoria <i>”medium-low tech”</i> . IMM-urile din sectoarele traditionale <i>”low skill-low tech”</i> au capacitatea redusa de absorbtie a inovarii sau de internationalizare. In regiune sunt localizate 5 entitati de inovare si transfer tehnologic, 2874 cercetatori si 35 scoli doctorale ³⁷ . In perioada 2016-2020, prin POR, PI 1.1, OS 1.2 s-a pilotat apelul de proiecte, prin care s-a acordat finantare initiativelor rezultate din procesul de descoperire antreprenoriala. Tot cu caracter pilot au fost programele implementate cu sprijinul Bancii Mondiale ³⁸ in perioada 2018-2020, axate pe valorificarea ofertei de cercetare si stimularea cererii pentru inovare. Cu toate acestea, oferta de servicii de informare si transfer tehnologic si capacitatea de preluare a rezultatelor cercetarii in industrie este slaba.

³² Conform PDR NE 2021-2027

³³ PDR NE 2021-2027

³⁴TRL

³⁵ Raport evaluare axa 1 POR 2014-2020, Latanzio&Asociatii, 2019

³⁶ PDR NE 2021-2027, statistici 2014-2016

³⁷ PDR NE 2021-2027

³⁸ Supporting Innovation in Romanian Catching-Up Regions

		<p>In regiune figureaza 11 clustere³⁹. Patru dintre ele sunt membre CLUSTERO insumand 130 intreprinderi, 2.000 angajati, o cifra de afaceri totala de 2,85 mld. Lei, exporturi de 288 mil. euro si cheltuieli de CD de 43 mil. lei - cresteri cu 61% pentru exporturi si 207% pentru cheltuielile de CD⁴⁰. Sustinerea clusterelor este prioritara pentru propagarea inovarii, dezvoltarea de noi activitati economice necesare pentru cresterea valorii adaugate si integrarea companiilor in lanturi de valoare globale. Structurile de sprijin a afacerilor sunt reprezentate de 17 entitati - 8 parcuri industriale, 1 parc tehnologic, 8 incubatoare de afaceri -, existand nevoia realziarii de investitii pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea numarului de start-upuri bazate pe modele de afaceri cu crestere rapida si inovatie.</p>
	<i>a (ii)</i> <i>Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor</i>	<p>RIS3 Nord-Est (ADR NE) specifica ca domeniu de specializare inteligenta TIC. Documentul sustine procesul de digitalizare, identificand domeniile de competenta care intr-un cadru asociativ adevarat pot contribui la cresterea competitivitatii regionale: calculatoare si tehnologia informatiei, inteligenta artificiala, tehnologii web, sisteme de fabricatie si planificare a fabricatiei, sisteme de calcul, recunoastere vocala, sisteme orase inteligente, securitate cibernetica, new media, (gamificarea) educatiei, sanatate publica (telemonitorizare, date biomedicale), telemedicina, e-medicina, e-incluziune, lanturi valorice alimentare, etc.</p> <p>In strategiile de dezvoltare urbana, unitatile administrativ teritoriale au identificat o serie de nevoi/probleme ce tin de cresterea gradului de digitalizare: guvernanta (portaluri web, aplicatii mobile si servicii integrate care asigura comunicarea intre autoritati si cetateni; plata on-line a taxelor, impozitelor si de alte servicii) in municipiile resedinta de judet si Barlad; economie (solutii inteligente pentru cresterea calitatii vietii, monitorizare si telegestiune iluminat public) in municipiile resedinta de judet, Targu Neamt, Moinesti, Campulung Moldovenesc; mediu (aplicatii inteligente pentru imbunatatirea calitatii mediului, monitorizarea calitatii aerului, optimizarea consumului de apa, monitorizarea deseurilor) in municipiile resedinta de judet, Roman; capital uman (dezvoltarea competentelor digitale) municipiile resedinta de judet, Barlad; locuire (solutiile inteligente confort) in municipiile Iasi si Piatra Neamt, etc.</p> <p>Numarul intreprinderilor care detin o pagina proprie de internet este foarte redus - mai putin de jumata din total -, dar pe un trend crescator. Doar un sfert din personalul din intreprinderile active utilizeaza calculatoare conectat la internet. In sub-sectorul de productie TIC isi desfasoara activitatea 83 de unitati, reprezentand doar 10% din totalul national, cele mai multe fiind in judetul Iasi. Potrivit raportului DESI, Romania ocupa ultimul loc in ceea ce priveste integrarea tehnologiei digitale. In regiune sunt active 83 de unitati locale in sub-sectorul de productie TIC, 1.702 in domeniul serviciilor, 2 clustere, 5 universitati, 1 Institut de Informatica Teoretica din cadrul Academiei Romane si 1 Institut pentru Tehnologii Digitale Discursive⁴¹. Cu toate acestea, provocarea ce mai mare ramane orientarea activitatii companiilor IT spre producerea de solutii pentru transformare digitala si propagarea acestora in mediul regional pentru cresterea productivitatii companiilor si a calitatii serviciilor publice. De aceea este necesara conectarea acestor actori intr-un hub regional cu rol de integrator al furnizorilor de servicii inovative si competente pentru digitalizare.</p>
	<i>(iii)</i> <i>Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor</i>	<p>In regiune figureaza 62.160 unitati locale active - ce asigura o densitate economica de numai 19 intrep./%loc.- distribuite neuniform in teritoriu, existand discrepante semnificative intre judetul Iasi si judetele Botosani si Vaslui. Activitatea economica este concentrata⁴² in special in sectoarele traditionale (agricultura, industria prelucratoare a lemnului, industria alimentara, industria textila), cu o valoare adaugata redusa. Regiunea are o pondere ridicata a intreprinderilor inovatoare (14%), cu 4 p.p. peste media nationala si 10 p.p. sub media comunitara. Cele 424 de unitati sunt repartizate uniform pe sectoare de activitate, cele mai numeroase fiind intreprinderile mici (69%), urmate de intreprinderile mijlocii (25%); activitatil economice cele mai inovatoare fiind cele de cercetare-dezvoltare (100%), TIC (55%), fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice (43%) si fabricarea echipamentelor electrice (35%). Analiza POR 2007-2013 arata ca</p>

³⁹ PDR NE 2021-2027

⁴⁰ Reper 2013

⁴¹ Strategia pentru Cercetare si Inovare Regionala prin Specializare Inteligenta RIS3 NORD-EST, editia II, 2017

⁴² Conform PDR NE 2021-2027

		microintreprinderile care au beneficiat de sprijin prin DMI 4.3 si-au marit personalul, in medie cu 3 angajati, fata de cele non-beneficiare. In perioada 2014-2020, Prioritatea de investitie 2, respectiv operatiunile 2.1.A Microintreprinderi si 2.2. IMM au inregistrat cele mai bune performante in atragerea si contractarea de proiecte (valoare nerambursabila solicitata peste 250% din fondurile alocate). Evaluarea rezultatelor POR 2007-2013 arata ca microintreprinderile care au beneficiat de sprijin si-au marit personalul, in medie cu 3 angajati, fata de cele non-beneficiare. Pe POR 2014-2020, operatiunile dedicate microintreprinderilor si IMM-urilor au inregistrat cele mai bune performante in atragerea si contractarea de proiecte (valoare nerambursabila solicitata peste 250% din fondurile alocate). Activitatea economica a companiilor din regiune, si in special a microintreprinderilor si intreprinderilor mici a fost puternic afectata de efectele crizei economice generata de pandemia COVID-19. In aceste conditii, sunt necesare investitii orientate spre reparea efectelor crizei si restartarea mediului de afaceri. Spiritul antreprenorial in regiune este moderat, plasand regiunea pe ultimele pozitii in clasamentul national din perspectiva numarului de firme si densitatii acestora. In regiune activeaza 11 structuri de sprijinire a afacerilor, din care 8 incubatoare de afaceri. Cu toate acestea, exista nevoia investitiilor orientate catre dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea start-upurilor, bazate pe modele de business cu crestere rapida si inovatie.
	(iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	RIS3 Nord-Est ⁴³ este rezultatul unui proces „bottom-up”, al carui element central este procesul de descoperire antreprenoriala - EDP ⁴⁴ , concretizat intr-un portofoliu de proiecte atasat RIS3. Numarul mare de participanti la EDP 864 (2016-2020) ⁴⁵ , necesita un efort consistent din partea ADR NE, pentru management si coordonare. EDP au declansat un proces iterativ de invatare organizationala care s-a dovedit eficace in elaborarea RIS3, dar mai putin eficient in operationalizarea solutiilor de specializare inteligenta. Eficacitatea procesului EDP depinde de capacitatea membrilor acestor microecosisteme de inovare de a identifica oportunitatile de specializare, de a formula obiective comune si solutii inovative viabile. Mecanismul continuu EDP implica si existenta unui dialog sistematic la nivel regional, capabil sa mobilizeze actorii relevanti din domeniile economice cu potential de specializare, sa inspire incredere, sa asigure trasabilitate procesului EDP si RIS3 in general. Aceasta necesita existenta unui leadership colaborativ, cu o cunoastere aprofundata a sectorului si a diferitelor reglementari ale UE in materie de specializare inteligenta. Structura parteneriala RIS3 Nord-Est include pe langa microecosistemele de inovare sectoriale asociate domeniilor RIS3, Consortiul Regional de Inovare si Comisia Consultativa Academica ⁴⁶ . Experienta acumulata in perioada 2016-2019 a aratat ca existenta unor metodologii transparente de selectie a membrilor si a unui proces inclusiv de luare a deciziilor au asigurat mentionarea interesului pentru RIS3. Problema consolidarii memoriei institutionale si a sustenabilitatii acestor structuri este o preocupare principală in etapa urmatoare. Numarul mic de proiecte inovative selectate in cadrul unor programe precum POR 2014-2020 Axa 1-2, POC, Axa 1 – 18, Orizont 2020-55, impun crearea unui Biroul Regional „One Stop Shop”, avand ca obiectiv general furnizare de informare si sprijin pentru dezvoltarea aplicatiilor pentru proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare in programele de finantare specifice nationale si europene.
OP 2: O Europa cu emisii scazute de carbon si mai ecologica	b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de	In regiune, numarul total de locuinte este de 1.461.968 unitati(16% din total national/2018), insumand o suprafața totală de 66,4 milioane m ² . Suprafața medie a unei locuinte este de 45 m ² , iar numarul mediu de camere este de 2,7. In mediul urban sunt localizate 625.439 locuinte (43% din total) – in concordanța cu populația domiciliată -, cu o medie de 45 m ² /locuință și 2,5 camere/locuință. Mediul urban și sunt specifice locuințele multifamiliale, în timp ce mediul rural locuințele individuale. Trei din patru clădiri unifamiliale au un sistem de incalzire pe baza de

⁴³ Sursa: ADR Nord-Est, Strategia de Cercetare si Inovare pentru Specializare Inteligenta a Regiunii Nord-Est

⁴⁴ EDP = Entrepreneurial Discovery Process, definitia Centrului Comun de Cercetare (JRC) al DG Regio; EDP Nord-Est are la baza metodologia elaborata de Centrul Comun de Cercetare al DG Regio ; EDP faciliteaza identificarea de solutii creative, prin combinarea atuurilor si colaborarea intre companii si furnizori de cercetare-inovare cu sprijinul administratiei publice si societatii civile in arii de activitate, in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive.

⁴⁵ A se vedea rapoartele EDP publicate pe www.adrnordest.ro/inovare/RIS3

⁴⁶ Pentru detalii despre compozitia acestor structuri a se vedea sectiunea parteneriate

	<i>gaze cu efect de sera</i>	biomasa, iar in zonele rurale incalzirea locuintelor individuale este asigurata pe baza de sobe cu lemn. La nivel regional un numar total de 325.908 locuinte conventionale au beneficiat de lucrari de reabilitare termica, reprezentand 23% din totalul locuintelor. La nivel județean se constata ca cele mai mari ponderi se înregistreaza in Bacau (26%), Iasi (29%) si Suceava (25%), in timp ce cele mai mici ponderi in Botosani, Neamt si Vaslui, cu cate 17%. Predomina locuintele reabilitate in mediul urban, existand diferente procentuale mari de la un judet la altul. Astfel, din numarul total de locuinte reabilitate, in mediul rural, județele Vaslui si Botosani figureaza cu 9,7%, respectiv 17%, in timp ce județele Neamt si Suceava cu 25%, respectiv 33%.
	<i>b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii</i>	In anii 90, odata cu procesul de dezindustrializare, de reducere a capacitatii investitionale a autoritatilor locale la nivelul oraselor si de instabilitate legislativa s-au inmultit terenurile si suprafetele degradate, cladirile construite si nefinalizate, abandonate si/sau neutilizate. Acestea afecteaza mediul urban si implicit calitatea vietii populatiei. Procesele de retrocedare a spatiilor verzi dintre blocuri, inmultirea constructiilor noi, invadarea spatiului public si a spatiilor verzi cu masini pentru care nu exista locuri de parcare au condus in timp la diminuarea drastica a spatiilor verzi, cu precadere in marile ansambluri de locuit. Toate aceste aspecte au fost sustinute de catre reprezentantii administratiei publice locale in cadrul procesului de monitorizare al PDR NE 2014-2020, respectiv a Studiului privind disparitatile de tip urban-rural din regiunea Nord-Est . Spatiile verzi amenajate din mediul urban al regiunii Nord-Est insumau 3.253 hectare (2018) si reprezentau 12% din suprafata totala existenta la nivel national. Suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe locuitor din mediul urban este de 18 m ² /loc, cu aprox. 2,5 m ² mai putin decat media nationala. Din suprafata totala a spatiilor verzi amenajate in mediul urban, 26% sunt amplasate in județul Iasi (849 hectare), 23% in județul Bacau (763 hectare), 16% in județul Suceava (547 hectare), 12% in județul Neamt (396 hectare), 11% in județul Vaslui (369 hectare) si 10% in județul Botosani (329 hectare). In timp a avut loc o crestere cu 17% a suprafetei spatiilor verzi (2018 comparativ 2012), in total cu 491 ha (din care 339 ha in Iasi). Pentru a atinge tinta de 26 m ² /loc, suprafata totala a spatiilor verzi amenajate din mediul urban ar trebui sa ajunga la 4.683 hectare ⁴⁷ . In regiune sunt localitati pentru care nivelul inregistrat are o valoare critica: Murgeni (1,2m ² /loc), Flamanzi (1,7 m ² /loc), Milisauti (1,8m ² /loc), Cajvana (2,1mp/loc), Bicaz (2,4 mp/loc), Podu Iloaiei (2,7mp/loc), Liteni (3,9mp/loc), Roznov (5,78 mp/loc), Salcea (6,51 mp/loc), Radauti (7,30 mp/loc) si Dolhasca (8,7mp/loc). Fata de 2012 doar in 4 localitati din regiune s-a inregistrat o imbunatatire a situatiei: Vicovu de Sus, Frasin, Brosteni si Tg. Frumos. La polul opus, doar patru localitati urbane indeplineau normativul comunitar: Solca(68,5mp/loc), Targu Ocna (32,5mp/loc), Moinesti (29,2mp/loc) si Darmanesti (27,2mp/loc).
	<i>b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile</i>	In regiune, transportul public este organizat in 13 localitati urbane (2018), in crestere fata de 2012, cand doar 8 localitati dispuneau de vehicule pentru transportul public in comun. Localitatile deservite sunt Bacau, Moinesti, Onesti, Comanesti, Botosani, Iasi, Pascani, Piatra Neamt, Suceava, Campulung Moldovenesc, Barlad, Husi si Vaslui. Parcul auto cuprindea un total de 606 vehicole, din care 157 tramvaie si 431 autobuze si microbuze. Cel mai mare numar de pasageri transportati a fost asigurat de transportul public in comun pe baza de autobuze si microbuze, circa 135.000 mii pasageri totali in 2018 ⁴⁸ , reprezentand 64% din numarul total al pasagerilor transportati. Dintre acestia, 75% au fost in județul Iasi. Transportul public pe baza de tramvaie se realizeaza in municipiile Iasi si Botosani, inregistrand o crestere aproape constanta in intervalul de analiza cu 35%, si insumand un numar total de 74.574 mii pasageri ⁴⁹ , preponderent in municipiul Iasi. Transportul electric se desfasoara doar in trei municipii Botosani, Iasi si Neamt, numarul pasagerilor transportati reprezentand doar o treime din totalul existent.

⁴⁷ Raportat la populatia domiciliata in mediul urban in 2018

⁴⁸ In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 79.448 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate in unele municipii resedinta de judet

⁴⁹ In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 36.137 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate in unele municipii resedinta de judet

		In regiune, 14 localitati urbane (cele 6 municipii resedinta de judet, Gura Humorului, Husi, Flamanzi, Moinesti, Onesti, Siret, Vatra Dornei, Barlad) au elaborat planuri de mobilitate urbana durabila, prevazand actiuni dedicate dezvoltarii infrastructurii de transport urban si in general a mobilitatii urbane durabile. Acestea prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030, cuprinzand 182 de proiecte cu un total de investitii de aprox 712 mil. Euro. Unitatile administrativ teritoriale au urmarit ca recomandarile si actiunile cuprinse in aceste documente sa fie corelate cu strategiile integrate de dezvoltare urbana si planurile de actiune pentru energie si clima.
OP 3: O Europa mai conectata	<i>c (iii)</i> <i>Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</i>	UAT-urile aflate de-a lungul drumurilor judetene sau nationale care se intersecteaza cu corridorul TEN-T (conectivitate directa) insumeaza aproximativ 1.900 mii locuitori (48% din populatia regiunii, reprezentate de 7 municipii, 23 de orase si 295 de comune). UAT-urile cu conectivitatea indirecta cuprind o populatie totala de aproximativ 370 mii de loc. (9,5% din populatia regiunii), in timp ce, cele aflate de-a lungul drumurilor fara conectivitatea cuprind 83 de mii de locuitori (2% din populatia regiunii) fiind reprezentate de 20 de comune si un oraș (Cajvana). Calitatea si serviciile oferite de infrastructura de transport in regiune continua sa ramana sub nivelul comunitar, din cauza finantarii insuficiente, gradului de uzura si managementului deficitar, avand efecte negative asupra nivelului regional de competitivitate si a accesibilitatii regiunii la piete internationale. Conform PDR NE 2021-2027, ponderea drumurilor judetene in total drumuri publice este de 36%, totalizand 5.388 km. Din total, doar 41% reprezinta drumuri modernizate. Procentul variaza la nivel intraregional, fiind cuprins intre 10% in judetul Neamt si 78% in judetul Suceava. Desi situatia s-a imbunatatit in timp prin finalizarea investitiilor realizate pe POR 2007-2013, PNDR 2007-2013 si Programul National de Dezvoltarea Locala, gradul de modernizare este foarte redus si determina o accesibilitate si mobilitate redusa, in special intre comunitatile rurale/ orasele mici si mijlocii si zonele urbane functionale – conducand la instalarea barierelor in calea dezvoltarii economice si sociale, acces redus la serviciile publice de educatie si sanatate. Numarul total de accidente de circulatie rutiera produse in regiune reprezinta 17% din totalul la nivel national, in crestere cu 40% in ultimii 5 ani si cu 300% fata de 2007. Cele mai numeroase au fost in judetele Iasi si Suceava, iar cele mai putine in judetele Botosani si Vaslui. Pentru numarul total de raniti cresterile sunt si mai substantiale, de 6 ori mai multe in ultimii 10 ani. Mai mult, intensitatea accidentelor rutiere este dubla in regiune fata de nivelul mediu comunitar. Conform Studiului privind disparitatatile de tip urban-rural din regiunea Nord-Est, parte din accidentele grave se petrec in zonele aflate in vecinatatea municipiilor mari si pe teritoriul localitatilor rurale aflate pe traseul drumurilor judetene. Totodata, un procent ridicat din accidentele rutiere se petrec in interiorul localitatilor, implicand pietoni si biciclisti. Prin realizarea VO va fi deviat traficul in afara localitatilor, cu beneficii in cresterea vitezei de deplasare si marirea gradului de siguranta al tuturor participantilor la trafic, in timp ce modernizarea drumurilor judetene va contribui la imbunatatirea accesibilitatii la servicii publice si oportunitati de munca pentru populatia aflată in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici a regiunii.
OP 4: O Europa mai sociala	<i>d (ii)</i> <i>imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii</i>	In 2018 populatia scolară totala insuma 614.504 elevi si studenti (17% din total national), fiind in scadere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (in special in rural), liceal si postliceal (exceptand invatamantul profesional). Pe ansamblu, scaderea populatiei scolare in invatamantul preuniversitar este de 6% in mediul urban si de 18,5% in mediul rural. Numarul studentilor a scazut cu 14% in ultimii 5 ani, pana la nivelul de 51.058 - datorita scaderii populatiei scolare, ratei scazute de promovare a bacalaureatului ⁵⁰ , cat si nivelului scazut al veniturilor populatiei. Desi in regiune figureaza 18% din populatia prescolara a RO, numarul gradinitelor reprezinta doar 9% din totalul national. Mai mult, datorita capacitatii insuficiente a infrastructurii educationale prescolare, rata de cuprindere a copiilor de varsta prescolara este 75% (85% RO), mai sever in mediul rural. Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educationale 2017-2023 ⁵¹ , unitatile scolare din regiune se confrunta cu utilitati scolare neadecvate (sistemele de incalzire,

⁵⁰ Rata de promovare Bacalaureat : 2018 cuprinsa 69% in judetele Neamt si Vaslui si 81% in judetul Iasi, 2017 74% Neamt si 84% Suceava, 2016 67% Neamt si 80% Bacau, 2015 70% in Vaslui si Suceava si 80% Bacau

⁵¹ Ministerul Educatiei si Cercetarii www.edu.ro - viziune globala pe termen lung 2025-2030, asupra dezvoltarii/consolidarii infrastructurii educationale si a formarii profesionale initiale si continue

	<i>prin dezvoltarea infrastructurii;</i>	ventilatie, canalizare, colectare deseuri si conditii sanitare). Astfel, in judetul Vaslui, 70% din unitatile scolare de invatamant primar si secundar din judetul Vaslui nu beneficiaza de toaleta in interior (peste 30% din populatia scolară), in Botosani 60%, in Iasi, Bacau si Suceava cate 40%, iar in Neamt 28%. Accesul elevilor cu dizabilitati fizice este limitat: 60% din unitatile de invatamant din judetele Suceava si Vaslui sunt fara rampa de acces, in Iasi si Botosani 50%, iar in Neamt 35%. In acest context, doar doua treimi din totalul unitatilor scolare au autorizatie sanitara de functionare, situatia cea mai grava fiind in judetele Suceava (36%) si Botosani (55%). Fenomenul de supraaglomerare este prezent in umele areale, judetele afectate fiind Vaslui, Bacau, Suceava si Iasi. Fenomenul afecteaza in special scolile din mediul urban, in mediul rural intalnindu-se fenomenul invers. In contextul nevoii tot mai accentuate a digitalizarii procesului de invatamant si in special al celui preuniversitar, accesul elevilor la informatia din spatiul virtual se face in principal prin intermediul calculatoarelor personale. Masurile de raspuns la pandemia COVID-19 au presupus suspendarea temporara a cursurilor din invatamant. Astfel, a avut loc o modificare drastica a modului in care se desfasoara procesul de educatie la nivel regional (sistem on-line). Scurta experienta acumulata pana in prezent dovedeste ca exista numeroase obstacole in desfasurarea in conditii de normalitate a procesului educational: lipsa dispozitivelor digitale in randul elevilor in special in mediul rural si comunitatile marginalizate, numeroase scoli nu si-au dezvoltat biblioteci digitale, aplicatii digitale personalizate, eficiente si securizate care sa fie accesate in procesul de invatare de elevi, profesori, parinti.
OP 5: O Europa mai aproape de cetateni prin promovarea dezvoltarii durabile si integrate a zonelor urbane, rurale si de coasta si a initiativelor locale	<i>e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i>	Conform PDR NE, regiunea are un potential turistic ridicat, dar insuficient fructificat. Numarul de turisti a crescut cu 66% in ultimii ani ajungand la 1,26 mil turisti, predominant in judetele Suceava (34%), Iasi (26%) si Neamt (20%). Durata medie de sedere a scazut (2 nopti/turist), fiind mai ridicata in statiunile balneare. Problemele enumerate in strategiile de dezvoltare locala vizeaza: degradarea monumentelor de patrimoniu (toate municipiile resedinta de judet, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Gura Humorului); existenta unor zone cu un grad avansat de degradare a constructiilor monument aflate in proprietate privata (Iasi); accesibilitatea redusa catre obiectivele turistice din cauza starii avansate de degradare a cailor de acces (municipiile Iasi, Piatra Neamt, Vatra Dornei, orasul Tirgu Ocna); integrarea deficitara a obiectivelor turistice de interes regional in traseele turistice (Iasi, Suceava). Turismul balnear este o resursa putin exploatasta de localitatile care au statutul de statiune balneoclimatica: Vatra Dornei, Slanic Moldova, Targu Ocna si arealul corespunzator zonei de agrement-tratament Nicolina din Iasi. In strategiile de dezvoltare locala dezvoltate de autoritatatile publice din Slanic Moldova, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Moinesti, Tirgu Neamt, Iasi sunt mentionate: lipsa investitiilor in modernizarea si dotarea unitatilor turistice, a zonei de captare a izvoarelor si gazelor mofetice, in modernizarea capacitatilor de primire turistica si a bazei de tratament, neamenajarea izvoarelor minerale cu locuri pentru captare, neamenajarea minelor de sare din zona. O serie de orase si imprejurimile lor au un potential agricol/zootehnic ridicat, care fructificat, poate conduce la dezvoltare locala: suprafete extinse cu livezi si pepiniere pomicole (Falticeni); suprafata agricole (Liteni), ferme agricole (Dolhasca), legume si zarzavaturi (Tirgu Frumos). In portofoliul de proiecte PDR NE 2021-2027 si strategiile locale sunt incluse proiecte care vizeaza investitii in activitati recreationale care valorifica potentialul natural, prin amenajarea zonelor turistice/parcurilor de agrement din zona lacurilor /izvoarelor/iazurilor/raurilor (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Tg. Neamt, Vaslui, Barlad, Roman, Pascani, Comanesti, Bicaz, Tg. Ocna, Gura Humorului, Siret, etc), amenajarea zonelor montane/padurilor (ZM Iasi, Bacau, Piatra Neamt, Moinesti, Onesti, etc). Alte proiecte sustin dezvoltarea ofertei de agrement, prin crearea de parcuri tematice/ de aventuri/ aquaparc: CJ Suceava (Cacica), CJ Neamt(Tg. Neamt) localitatile Botosani, Iasi, Vatra Dornei, Moinesti, Siret, Slanic Moldova, Tg. Ocna, Gura Humorului, Flamanzi, etc). Spatiile verzi are un nivel redus pentru o serie de orase cu potential turistic: Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Slanic Moldova, Tirgu Neamt, Vatra Dornei si Gura Humorului. In unele municipii si statiuni turistice cu componenta balneara (Tirgu Ocna, Vatra Dornei, Moinesti) criminalitatea este mai ridicata, cu coeficienti de criminalitate superiori mediei nationale.

	<p><i>e (ii) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in afara zonelor urbane</i></p>	<p>Pornind de la nevoile cu care se confrunta sectorul turism-cultura, precum si de la potentialul fiecarei micro-regiuni acoperite de GAL-uri, au fost propuse prin strategiile de dezvoltare locala o serie de interventii, vizand conservarea mostenirii rurale si a traditiilor locale. Astfel, in GAL Tinutul Zimbrilor, dezvoltarea unor sate viabile prin inovare sociala, GAL Bucovina de Munte conservarea si valorificarea patrimoniului natural, cultural si traditional, GAL Cetatea Bucovinei dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificarii produselor, serviciilor culturale si mestesugaresti, GAL Bazinul Dornelor ocrotirea mostenirii rurale – cultura, traditii, mestesuguri, GAL Ceahlau promovarea sectorului turistic si protejarea mostenirii naturale, culturale si istorice, GAL Sucevita Putna modernizarea patrimoniului cultural si natural al microregiunii Sucevita-Putna: manastirile, arta mestesugaresca, traditiile si obiceiurile locale.</p>
	<p><i>Asigurarea functionarii sistemului de management</i></p>	<p>Pentru a asigura conditiile necesare pentru implementarea POR NE in vederea utilizarii eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management sa fie sprijinita prin intermediul asistentei tehnice. Asistenta tehnica se acorda conform prevederilor Regulamentului general comun, fondurile pot sprijini actiunile de pregatire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare institutională privind prioritatile politice ale Uniunii, vizibilitate, etc. In ceea ce priveste sprijinul pentru beneficiari, experinta 2007-2013 si 2014-2020 demonstreaza, in special in raport cu alte programe operationale, ca implementarea POR la nivel regional este mai apropiata de solicitantii si beneficiarii programului, avand astfel o intelegeremai buna a ceea ce trebuie realizat pe teren.</p> <p>Viziunea strategica a POR NE 2021-2027 se bazeaza pe recunoasterea faptului ca fiecare regiune trebuie sa isi maximizeze potentialul economic si social de dezvoltare astfel incat sa contribuie la cresterea economica nationala. Dezvoltarea socio-economica a regiunilor trebuie sa se construiasca pe experienta si cunoştinţele existente la nivel local/regional, precum si pe intelegeremai buna a ceea ce trebuie realizat pe teren.</p> <p>Avand in vedere multitudinea tipurilor de activitati care vor fi implementate prin POR NE 2021 – 2027, precum si valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistentei tehnice va contribui la: imbunatatirea sistemului de implementare a programului astfel incat institutiile implicate (autoritatea de management) sa poata realiza cu eficienta si eficacitate functiile indeplinite la nivel regional (pregatire, implementare, monitorizare, control, etc.); acordarea de sprijin specific pentru informarea si comunicarea catre potentialii beneficiari, beneficiarii de finantare POR, cat si catre publicul larg, in conditii de transparenta si tratament egal; cresterea valorii adaugate in implementarea programului in ceea ce priveste furnizarea de informatii catre beneficiari si consolidarea capacitatilor de monitorizare si suport pentru implementare, in ansamblu cat si pe probleme specifice. Sprijinul furnizat prin asistenta tehnica are in vedere, ca principiu, sustinerea unor “costuri ale calitatii”, plecand de la premisa, confirmata de experientele anterioare, ca lipsa calitatii in implementare are costuri mult mai mari. Astfel, se urmareste atingerea unui standard recunoscut de management al calitatii, in intregul sistem de implementare a programului. In acest sens, monitorizarea performantei in realizarea activitatilor specifice implementarii POR NE va adresa necesitatea de diminuare a erorilor in procesele specifice, in vederea cresterii eficientei si eficacitatii in implementare. Asa cum reiese atat din experienta acumulata, cat si din studiile si evaluările realizate, disponibilitatea resurselor necesare sprijinirii functionarii sistemului de implementare POR in perioada de programare 2007-2013 si 2014-2020 s-a dovedit a fi de o deosebita importanta. In acest sens, este necesara sprijinirea activitatilor specifice implementarii POR la nivel regional (pregatirea, selectia, evaluarea, verificarea cheltuielilor, auditul si monitorizarea proiectelor finantate, etc.). In ceea ce priveste acoperirea costurilor salariale, administrative si de functionare, finantarea AM POR NE se va realiza prin prioritatea 7 si va fi</p>

		rambursata pentru costuri directe, in conformitate cu Art.30 (4) al draftului de RDC. In cadrul asistentei tehnice vor fi organizate sesiuni de instruire specifica pentru beneficiari, va fi realizata diseminarea informatiilor si derularea activitatilor de informare si publicitate privind POR NE. Finantarea activitatilor aferente atributiilor AM POR se va realiza in cadrul unor decizii de finantare globale, multianuale.
--	--	--

For the EMFF:

Table 1A			
Policy objective	Priority	SWOT analysis (for each priority)	Justification (summary)
		Strengths [10 000 per priority]	[20 000 per priority]
		Weaknesses [10 000 per priority]	
		Opportunities [10 000 per priority]	
		Threats [10 000 per priority]	
		Identification of needs on the basis of the SWOT analysis and taking into account the elements set out in Article 6(6) of the EMFF Regulation [10 000 per priority]	

1bis. Coordination, demarcation, complementarities between the Funds, and complementarities between the Funds and other Union instruments and funds (where a Partnership Agreement is not prepared)

Reference: Article 17(3) fifth subparagraph, CPR; Article 8(1)(b)(ii)-(iii), CPR

Text field [120 000]

2. Priorities

Reference: Article 17(2) and 17(3)(c) CPR

ID	Title [300]	TA	Basis for calculation	Fund	Category of region supported	Specific Objective selected
1	P 1: Nord-Est - O regiune mai competitiva, mai inovativa	No		ERDF	Less developed	a (i)
						a (iii)
						a (iv)
2	P 2: Nord-Est - O regiune mai digitalizata	No		ERDF	Less developed	a (ii)
3	P 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul	No		ERDF	Less developed	b (i)
						b (vii)
						b (viii)
4	P 4: Nord-Est – O regiune mai accesibila	No		ERDF	Less developed	c (iii)
5	P 5: Nord-Est – O regiune educata	No		ERDF	Less developed	d (ii)
6	P 6: Nord-Est – O regiune mai atractiva	No		ERDF	Less developed	e (i)
						e (ii)
7	P 7: Asistenta tehnica	Yes		ERDF	Less developed	NA
..	Dedicated priority youth employment)	No		ESF+		
..	Dedicated priority CSRs	No		ESF+		
..	Dedicated priority Innovative actions	No		ESF+		
	Dedicated priority Material deprivation	No		ESF+		

2.A Priorities other than technical assistance

2.A.1 Title of the priority [300] (repeated for each priority)*

Prioritatea 1: Nord-Est – O regiune mai competitiva, mai inovativa

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁵²

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁵³	Code	Amount (Mil. EUR)
P1	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	001 - Investment in fixed assets in micro enterprises directly linked to research and innovation activities	300,125
	BS		002 - Investment in fixed assets in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities 002bis - Investment in fixed assets in large enterprises ³ directly linked to research and innovation activities 003 - Investment in fixed assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities	52,963

⁵² In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁵³ Not relevant for CF

		<p>004 - Investment in intangible assets in micro enterprises directly linked to research and innovation activities</p> <p>005 - Investment in intangible assets in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities</p> <p>005bis - Investment in intangible assets in large enterprises directly linked to research and innovation activities</p> <p>006 - Investment in intangible assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities</p> <p>007 - Research and innovation activities in micro enterprises including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)</p> <p>008 - Research and innovation activities in small and medium-sized enterprises, including networking</p> <p>008bis - Research and innovation activities in large enterprises, including networking</p> <p>009 - Research and innovation activities in public research centres, higher education and centres of competence including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)</p> <p>019 - Innovation cluster support and business networks primarily benefiting SMEs</p> <p>020 - Innovation processes in SMEs (process, organisational, marketing, co-creation, user and demand driven innovation)</p> <p>021 - Technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and higher education sector</p> <p>022 - Research and innovation processes, technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and universities focusing on the low carbon economy, resilience and adaptation to climate change</p> <p>023 - Research and innovation processes, technology transfer and</p>	
--	--	--	--

			<p>cooperation between enterprises focusing on circular economy</p> <p>012 - IT services and applications for digital skills and digital inclusion</p> <p>014 - Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)</p> <p>015 - SME business development and internationalisation, including productive investments</p> <p>018 - Incubation, support to spin offs and spin outs and start ups</p> <p>016 - Skills development for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship</p> <p>017 - Advanced support services for SMEs and groups of SMEs (including management, marketing and design services)</p>	
--	--	--	--	--

Table 5: Dimension 2 – form of support

Priority No	Fund	Category of region ⁵⁴	Code	Amount (EUR)
P1	FEDR + BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 - Grant	353,088

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁵⁵	Code	Amount (EUR)
P 1	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>		<i>in derulare</i>

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

⁵⁴ Not relevant for CF

⁵⁵ Not relevant for CF

2.A.3 Specific objective⁵⁶ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Principalele actiuni care se urmaresc in cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacitatii si cresterea atraktivitatii sistemului regional de inovare, prin actiuni menite sa sprijine implementarea specializarii inteligente, incurajarea colaborarii dintre cercetare si industrie, dezvoltarea si valorificarea infrastructurilor de cercetare, investitiile pentru inovare in companii in domeniile RIS3 Nord-Est. De asemenea, se identifica integrarea organizatiilor CDI in structuri, parteneriate si proiecte de colaborare inovativa internationale.

Masurile propuse au drept scop sprijinirea celor mai slabe verigi ale actualului lant valoric al inovarii: cercetarea orientata catre nevoile pietei, testarea si validarea conceptelor inovative. De asemenea, masurile au in vedere cresterea performantei cercetarii prin internationalizare, intarirea capacitatii intermediarilor de inovare (entitati de transfer tehnologic si clustere) care vor contribui la consolidarea ecosistemului de inovare regional si la intensificarea activitatilor inovative in lanturile de valoare relevante pentru cresterea economica a regiunii.

Tipuri de operatiuni ce vor fi finantate:

1. integrarea organizatiilor CDI in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, aliniate domeniilor RIS3. Se vor sprijini printr-un mecanism de selectie deschis, cu depunere continua, proiecte care asigura:
 - a. participarea, in calitate de partener sau partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobatе in cadrul programelor europene Interreg Europe, Interreg Danube si Orizont Europa (activitati de cercetare, demonstrare, validare si inovare, informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI);
 - b. participarea la activitatile platformelor tematice de specializare inteligenta (Platformele S3), inclusiv formarea de aliante strategice interregionale pentru pregatirea si depunerea de proiecte inovative (informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatiei de proiect);
 - c. aderarea la structuri asociative/parteneriale transnationale si participare la activitati pregaritoare pentru depunere de proiecte in cadrul initiativelor Institutului European pentru Inovare si Tehnologie(EIT) - Comunitatile pentru Inovare si Cunoastere (KICs), Reteaua Europeană a Regiunilor pentru Inovare si Cercetare (ERRIN), (contributie anuala in calitate de membru asociat, activitati de informare, schimb de experienta, promovare, protejare DPI, achizitie expertiza pentru elaborare documentatii de proiect), etc.

Masura este complementara cu POCIDIF AP1 Integrarea ecosistemului national CDI in Spatiul de Cercetare European si international, unde se au in vedere sinergii cu Catedrele ERA, actiunile Teaming & Twinning, consolidarea participarii la infrastructurile ESFRI-ERIC, proiecte de tip Joint Technology Initiatives COMPLEMENT, programele CDI cu coordonare transnationala (ERA-NET, JPIs, COST, EUREKA, EUROSTARS).

2. consolidarea capacitatii de cercetare-inovare la nivel regional, inclusiv a intreprinderilor si promovarea colaborarii intre organizatiile CDI si mediul de afaceri, prin operatiuni de tipul:
 - activitati de cercetare-inovare in organizatiile CDI orientata spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenoriala si dezvoltarea infrastructurilor proprii;
 - activitati de cercetare-inovare si investitii in intreprinderi, inclusiv pentru valorificarea rezultatelor cercetarii aferenta nevoilor identificate in procesul de descoperire antreprenoriala;
 - activitati de cercetare-inovare si investitii in organizatiile CDI in vederea pregatirii ofertei de cercetare pentru piata (transfer de know-how, marketing, obtinerea, validarea si protejarea brevetelor, etc); componenta in corelare cu masura OS(iv) dedicata dezvoltarii de competente pentru comercializarea rezultatelor cercetarii;

⁵⁶

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- activitati de cercetare-inovare si investitii in intreprinderi necesare pentru validarea unui concept inovativ in IMM;
 - finantarea proiectelor inovative ale IMM, care primesc marca Seal of Excellence in Programul Orizont Europa. Proiectele care vizeaza infrastructura CDI vor fi identificate prin procesul de descoperire antreprenoriala regionala si vor urmari corelarea cu Roadmap national pentru infrastructurile de cercetare din Romania⁵⁷(in curs de actualizare) care se focuseaza pe infrastructura mare CDI, de interes European.
- Proiectele de validare a conceptelor inovative in IMM au invedere intre altele, posibilitatea utilizarii unor servicii oferite de furnizori si experti CDI regionali si nationali (inclusi in bazele de date publicate in platformele ERRIS-Engage in Romanian Research Infrastructures <https://uefiscdi.gov.ro/platorma-erris> si BRAINMAP-Platforma comunitatii actorilor din cercetare inovare si antreprenoriat din Romania <https://uefiscdi.gov.ro/platorma-brainmap>)
3. dezvoltarea capacitatii de transfer tehnologic regionale. Sunt vizate apele competitive de proiecte pentru:
 - investitii in IMM pentru implementarea unui transfer tehnologic;
 4. dezvoltarea clusterelor, cu accent pe exploatarea inovativa si completarea verigilor lipsa din cadrul lantului de valoare. Sunt vizate proiecte selectate in apel competitiv de proiecte care integreaza activitati de tipul:
 - investitii directe in IMM-urile membre in vederea dezvoltarii de noi activitati industriale, in corelare cu nevoile evidențiate din analiza lantului valoric
 - proiecte de cercetare-inovare, derulate de catre entitatea de management in beneficiul cresterii competitivitatii companiilor membre
 - intarirea capacitatii clusterului pentru managementul si exploatarea lantului de valoare (inclusiv internationalizare si conectare la platforme/retele colaborative). Toate proiectele vor include aceasta operatiune in combinatie cu una sau ambele operatiuni de mai sus.

Interventii sunt sustinute de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, masurile 1.1.1 dezvoltarea inovarii si promovarea transferului tehnologic si 1.1.2 sprijinirea cercetarii private si publice pentru dezvoltarea si fructificarea de solutii integrate. Mai mult, este corelata cu RIS3 Nord-Est 2021-2027, prioritatea nr. 2 sprijinirea intreprinderilor inovative si prioritatea nr. 3 sprijinirea initiativelor de clusterizare si internationalizare si cu urmatoarele masuri din Strategia Nationala de Cercetare Inovare si Specializare Inteligenta: Sustinerea cercetarii de la idee la piata(OS2.1), Colaborari multiactor(OS2.2), Incubatoare si acceleratoare(OS5.1), Investitii interregionale pentru inovare (OS6.1) Suport pentru CDI international(OS6.2). Interventii propuse sunt corelate cu PO Crestere Inteligenta si Digitalizare, Axa Prioritara 1 Cresterea productivitatii economice prin cercetare si inovare. De asemenea se coreleaza cu Documentul de Politica Industriala a Romaniei, Directia principală de actiune 4.2 Linii de finantare pentru cresterea competitivitatii economice (eficienta energetica, bioeconomie, tehnologii inovative, clustere).

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

- antreprenori
- cercetatori
- angajati cu studii superioare din cadrul companiilor, entitati CDI, ITT, entitati de management ale clusterelor, entitati de administrare a unor incubatoare, acceleratoare, parcuri stiintifice si tehnologice
- microintreprinderi, IMM-uri, intreprinderi mari
- universitati, institutii de invatamant superior
- organizatii CDI
- clustere
- entitati de inovare si transfer tehnologic, inclusiv parcuri stiintifice si tehnologice

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

⁵⁷ <http://www.research.gov.ro/uploads/cric/roadmap-national-1-august-2017.pdf>

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators

Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 1	<i>a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	<i>FEDR + BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RC O 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	38	150
				RC O 06	Cercetatori care lucreaza in centre de cercetare care beneficiaza de sprijin	Echivalent norme intregi (FTE) anuale	72	144
				RC O 07	Institutii de cercetare care participa la proiecte de cercetare comune	organizatii CDI	2	24
				RC O 10	Intreprinderi care coopereaza cu institutii de cercetare	Intreprinderi	14	40

Table 3: Result indicators

Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indica tor [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Source of data [200]	Comm ents [200]
P 1	<i>a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	FE DR +B S	<i>Mai putin de dezvolt ata</i>	RC R 10	Locuri de munca in cerceta re create in entitatil e care benefici aza de sprijin	Echivalent norme de lucru intregi anuale (FTE)	0	2021	42	Proiecte implemen tate	Se masoara la 1 an de la incetare sprijin
				RC R 03	IMM- uri care introduc inovatii in materie de produse sau procese	Intreprinder i	0	2021	130	Proiecte implemen tate	90 pentru operatiu nile de la Obiecti vul 2 si 40 pentru operatiu nile de la obiectiv ul 3. Se masoara la 1 an de la incetare sprijin
				RC R 08	Publicat ii din proiecte le sprijinit e	Publicatii din proiectele sprijinate	0	2021	24	Proiecte implemen tate	Se masoara la un an de la incetare a sprijinul ui

			RC R 19	Intrepri nderi cu cifra de afaceri marita	intreprinder i	0	2021	60	Proiecte impleme ntate	End of fiscal year followin g the year when output is complet ed.
--	--	--	---------------	---	-------------------	----------	------	-----------	------------------------------	---

a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Principalele actiuni incluse in acest obiectiv specific vizeaza investitiile directe in sectorul IMM pentru dezvoltarea capacitatilor de productie, pentru introducerea noilor tehnologii si pentru implementarea unor solutii de economie circulara. Scopul acestor investitii este de a creste nivelul de tehnologizare, productivitatea si eficienta utilizarii resurselor in companiile in domeniile cu potential competitiv ale regiunii, cu precadere in sectoarele RIS3. Proiectele promovate in cadrul acestui obiectiv specific, vor avea in vedere si includerea de masuri dedicate acumularii de catre angajati de competente specifice si know-how aferent operarii cu noile tehnologii, precum si activitatilor de internationalizare si retelizare

Tipurile de interventii avute in vedere sunt:

- 1) investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor. Sunt vizate apeluri competitive pentru selectarea de proiecte care vor include activitati de tipul:

- investitii in active fixe corporale si necorporale in microintreprinderi si IMM-uri pentru dezvoltarea capacitatii tehnologice, achizitia de noi tehnologii, automatizare, robotica, inteligenta artificiala, implementare solutii pentru customizare de masa (imprimare 3D, manufaturare digitala directa), etc, inclusiv investitii pentru adaptarea fluxului tehnologic si a capacitatii de productie la situatii de criza cauzate de provocari societale majore (ex. Pandemie Covid-19)
- certificare produse/servicii,
- servicii de design industrial

Nota: toate proiectele vor sprijini achizitia unor servicii de formare de abilitati specifice noilor tehnologii sau, participarea la stagii de pregatire in vederea operarii noilor tehnologii achizitionate, achizitii necesare pentru activitati de internationalizare (ex. dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la targurile de tehnologie Europene, evenimente de brokeraj si matchmaking tehnologic, etc), si aderarea si participarea la activitatatile unor la retele colaborative regionale/nationale/europene.

- 2) implementarea mecanismelor de economie circulara in IMM regionale. Sunt vizate proiecte selectate in apel competitiv de proiecte care integreaza activitati de tipul:

- investitii necesare pentru recuperarea, reutilizarea si revalorificarea unor materii prime, materiale, si produse prin reintroducerea in procesul de fabricatie principal sau prin crearea de noi produse/servicii
- investitii pentru obtinerea, validarea si protejarea marcii inregistrate si altor active necorporale care aparitin companiei
- inchirierea de personal cu inalta calificare de la o organizatie de cercetare sau de la o intreprindere in vederea dezvoltarii si implementarii unei solutii de economie circulara
- achizitia unor servicii de consultanta si formare pentru dezvoltarea unor competente specifice operarii solutiilor de economie circulara

- 3) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea si maturizarea start-up / spin-off in domenii de specializare inteligenta. Sunt vizate proiecte selectate in apel competitiv de proiecte care integreaza operatiuni de tipul:
- investitii pentru crearea si/sau dezvoltarea incubatoarelor si acceleratoarelor de afaceri, pentru promovarea serviciilor si beneficiilor oferte de acestea si pentru formarea competentelor personalului acestora care sa poata oferi sprijin personalizat relevant clientilor si potențialilor viitori antreprenori si care sa dezvolte programe potrivite de accelerare si incubare;
 - investitii pentru dezvoltarea si validarea unui prototip minim viabil si lansarea acestuia pe piata dedicate startup-urilor / spin-off-urilor (0-1 an);

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, masura 1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi, de calitate si 1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, a sistemelor productive integrate si internationalizarea acestora.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

*antreprenori
angajati din companii
microintreprinderi, IMM-uri
antreprenori si angajati din start-upuri si spin-offuri*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

In derulare

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 1	<i>a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor</i>	FEDR +BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi	245	865
				RCO 15	Capacitati create pentru pepinierile de afaceri	Intreprinderi	0	68

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indic ator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Ref ere nce yea r	Target (2029)	Source of data [200]	Comm ents [200]
P 1	<i>a (iii) Impulsion area cresterii si competitivitatii IMM-urilor</i>	FE DR +B S	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RC R 02	Investitiile private generate de masuri le de sprijin	Mil Euro	0	2021	64,87	Proiecte implementate	
				RC R 18	IMM-uri care utilizeaza servicii de incuba re	Intreprinderi	0	2021	49	Proiecte implementate	

					anual dupa crearea acestuia						
--	--	--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--	--	--

a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Interventiile localizate in acest obiectiv specific au drept scop cresterea capacitatii administrative a actorilor care participa la procesul de descoperire antreprenoriala pentru identificarea si formularea solutiilor inovative, pentru transformarea acestora in proiecte viabile si pentru a contribui eficient la elaborarea, implementarea si monitorizarea RIS3 Nord-Est.											
1. dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, in special IMM si organizatii CDI si TT adecate sustinerii specializarii inteligente. Sunt vizate selectarea prin apel competitiv a urmatoarelor tipuri de proiecte:											
<ul style="list-style-type: none"> - formarea de competente cheie (sectoriale si orizontale) in interiorul microecosistemelor de inovare asociate descoperirilor antreprenoriale din fiecare domeniu cu potential de specializare inteligenta regional (inclusiv maparea nevoilor de formare, dezvoltarea programului de formare, implementarea, evaluarea si diseminarea rezultatelor); - formarea de competente a angajatilor entitatilor de inovare si transfer tehnologic acreditate, pentru livrarea si promovarea serviciilor si pentru retelizare internationala - dezvoltarea capacitati echipei de cercetatori din cadrul universitatilor publice din regiune de a identifica rezultate ale cercetarii cu potential de piata, a dezvolta si implementa strategii de comercializare a acestora, de a gestiona parteneriate si negociieri cu industria. Follow-up la actualul program pilot RVP1.0, derulat de Banca Mondiala in proiectul de asistenta tehnica „RIS3 in catching-up regions” finantat de DG Regio. 											
2. dezvoltarea capacitati administrative a actorilor implicati in elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, actualizarea si revizuirea strategiilor de specializare inteligenta. De referinta vor fi indicatiile metodologice si rapoartele elaborate de Comisia Europeana, Centrul Comun de Cercetare al DG Regio (JRC) si comunitatea internationala de experti in domeniul specializarii inteligente. Este vizata selectarea prin apel competitiv a unui proiect care vizeaza urmatoarele operatiuni:											
<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea capacitati administrative a Consorțiului Regional de Inovare, Comisiei Consultative Academice si angajati din cadrul ADR, pentru actualizarea, monitorizarea si evaluarea rezultatelor RIS3 Nord-Est prin instruiriri, ateliere de lucru, vizite de studiu pentru reprezentanti selectati din aceste structuri, - elaborarea unei metodologii de monitorizare RIS3 si achizitionarea unui instrument informatic adevarat gestionarii datelor privind RIS3 Nord-Est 											
3. dezvoltarea capacitati regionale de operationalizare a proponerilor de proiecte aferente RIS3 prin crearea unei structuri de tip one-stop-shop regional, dedicata sprijinirii promotorilor de proiecte CDI, cu precadere a celor privati. Sunt vizate urmatoarele operatiuni: investitii pentru dezvoltarea structurii, inclusiv pentru accesibilitate si vizibilitate, achizitia de instrumente si sisteme informatiche necesare gestionarii bazelor de date, asistenta financiara pentru dezvoltarea si promovarea gamei de servicii (achizitia de servicii de formare, organizare de evenimente, informare si publicitate), asigurarea functiei de observator tehnologic regional. Masura este corelata cu initiativa MFE de a crea o platforma pentru informarea potentialilor beneficiari de finantare europeana. Instrumentul on-line va integra informatii privind sursele de finantare si va facilita conectarea cu instrumentul “Tenders portal” al Comisiei Europene, precum si cu site-urile institutiilor care gestioneaza FESI si Programe finantate din fonduri nationale. One-stop-shop isi va focusa atentia spre promotorii privati de proiecte (potentiali beneficiari ai interventiilor investitionale prevazute in POR AP1, OSi si Osiii), in timp ce ADR isi va concentra atentia spre sprijinirea din asistenta tehnica a promotorilor de proiecte publici. One-stop-shop regional va avea si rolul de observator tehnologic regional, prin acestea departajandu-se net de initiativa nationala si asistenta tehnica oferita de ADR prin POR.											

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

cercetatori, antreprenori, angajati din companii, din administratie publica, din ONG care sprijina dezvoltarea comunitara, din organizatii suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri (reprezentanti cvadruplu helix inovare regional)

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicator [255]	Measureme nt unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 1	<i>a (iv) dezvoltarea competenteielor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat</i>	FEDR+BS	Mai putin dezvoltata	RC0 16	Participanti actori institutionali care participa la EDP	participanti institutionalni	84	243
				RC0 101	IMM care investesc in competente specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat	intreprinderi	60	180

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 1	a (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranzitie industrială și antreprenoriat	FERB+BS	Mai putin dezvoltata	RCR 98	Nr angajati IMM care finalizeaza cursuri pentru specializare intelectuala, tranzitie industrială și antreprenoriat	persoane	0	2021	80	Proiecte implementate	
					7S 1	Nr persoane care finalizeaza cursuri pentru specializare intelectuala, tranzitie industrială și antreprenoriat	persoane	0	2021	219	Proiecte implementate

Prioritatea 2: Nord-Est – O regiune mai digitalizata

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁵⁸

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region⁵⁹	Code	Amount (Mil. EUR)
P 2	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	010 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B)	150,063
	BS		011 - Government ICT solutions, e-services, applications	26,481

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region⁶⁰	Code	Amount (EUR)
P 2	FEDR + BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 - Grant	176,544

⁵⁸ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁵⁹ Not relevant for CF

⁶⁰ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁶¹	Code	Amount (EUR)
P 2	FEDR + BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	32 cities, towns and suburbs 33 functional urban area	In derulare

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁶² (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

La nivelul regiunii Nord-Est documentele strategice curente SIDU si SDL ale municipiilor si oraselor prevad actiuni de digitalizare a serviciilor publice cu un orizont de realizare care se intinde pana la nivelul anului 2027. Astfel, sunt peste 50 proiecte cu un buget total de aproximativ 40 mil. Euro. Localitatile urbane care au prevazut actiuni de digitalizare sunt cele 6 municipii resedinta de judet, precum si Moinesti, Darmanesti, Pascani, Tg. Neamt, Radauti, Falticeni, Gura Humorului Husi, Barlad si Negresti.

Municipiul Iasi a elaborat strategia de digitalizare prin care sustine implementarea unui set de 16 activitatii/fise de proiect, printre care mentionam dezvoltarea urbana inteligenta, digitalizarea serviciilor administratiei publice, crearea unei biblioteci digitale, implementarea sistemului e-ticketing, crearea unei retele de hub-uri inovative, etc. Strategia va fi implementata in perioada 2019-2023 si are un necesar total de finantare estimat la 31,7 mil. Euro.

Elaborarea strategiei RIS3 NE a presupus si derularea unui proces de descoperire antreprenoriala. Astfel, in cadrul apelului regional RIS3 din anul 2017 au fost colectate 129 de propuneri de proiecte, din care 44 pe domeniul TIC: 9 in judetul Bacau, 1 in Botosani, 30 in Iasi, 3 in Suceava si 1 in Vaslui. In 2018 a fost organizat un nou apel, a carui rezultat s-a concretizat in colectarea a 39 propuneri de proiecte, din care 14 pe domeniul TIC, localizate in judetele Bacau, Iasi si Suceava.

In cadrul RIS3 Nord-Est au fost identificate urmatoarele nise de specializare pentru domeniul TIC: Modernizare industriala, Cybersecurity, Trasabilitate si Big Data, Smart City&Smart Village, noi produse TIC. Un centru de inovare digitala va oferi servicii orientate preponderent pe una din aceste nise de specializare, de tipul: evaluare

⁶¹ Not relevant for CF

⁶² Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

companie, descoperire noi directii de business, matchmaking cu furnizori de solutii, testare inainte de investie (experimentare/demonstrare/pilotare pe noi tehnologii digitale pentru a intelege avantajele si rentabilitatea unei investitii), dezvoltare de competente si instruire, sprijin pentru investitii (acces la institutiile financiare si investitorii, pentru a accesa finantare, acces la programe de incubare si accelerare), acces la ecosistemul de inovare si oportunitati de retelizare prin intermediul activitatii de brokeraj.

Operatiuni vizate si tipuri de actiuni :

1. digitalizarea administratiei publice locale inclusiv prin dezvoltarea de sisteme integrate inteligente.

Meniu de interventii:

- dezvoltarea, testarea si pilotarea de aplicatii si solutii tip e-governare si/sau de masuri inovative de tip e-governare pentru imbunatatirea mediului de afaceri, antreprenoriatului, etc;
- crearea, dezvoltarea semnificativa de platforme pentru managementul documentelor oficiale emise de autoritati, colectarea de taxe, etc;
- dezvoltarea bancilor de date necesare (inclusiv cele de tip „open data”), pentru gestiunea automata a datelor, ca suport informational necesar institutiilor publice, a firmelor, etc;
- crearea, dezvoltarea de sisteme integrate de telegestiune inteligenta pentru iluminat public;
- dezvoltarea, utilizarea de tehnologii video inteligente pentru gestionarea etapei de colectare selectiva a deseurilor;
- dezvoltarea de sisteme integrate tip „strazi inteligente”: sisteme de supraveghere video inteligente cu senzori IoT, mobilier urban intelligent, iluminat intelligent, etc.

Vizam ca fiecare UAT sa depuna un proiect/proiecte in care in functiile de nevoie si caracteristicile locale sa aleaga din meniul de interventii prezentat anterior pe cele care i se potrivesc.

2. transformarea digitala a companiilor prin adoptarea tehnologiilor si instrumentelor digitale

- investitii pentru facilitarea transformarii digitale, prin operatiuni de tipul: utilizarea de instrumente digitale, de servicii si echipamente necesare pentru transformarea digitala (digitalizarea comunicarii cu consumatorul/clientul, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, etc.)
- investitii pentru implementarea solutiilor de securitate cibernetica in companii.

3. Investitii pentru crearea, dezvoltarea de huburi de inovare digitala, care vor integra urmatoarele actiuni:

- investitii pentru dezvoltarea structurii, inclusiv pentru accesibilitate si vizibilitate;
- achizitia de instrumente si sisteme informatice necesare gestionarii bazelor de date;
- asistenta pentru dezvoltarea si promovarea gamei de servicii (achizitia de servicii de formare, consultanta specializata, organizare de evenimente, informare si publicitate, deplasare, etc);
- asigurarea functiei de observator digital regional.

Structurile vor functiona ca one-stop-shopuri pentru digitalizare intr-o nisa de specializare TIC si vor sprijini RIS3 prin mobilizarea actorilor implicați în procesul de descoperire antreprenorială în domeniul TIC. Hub-urile/centrele regionale de inovare digitală(DIH) vor promova legaturi cu furnizorii de servicii si entitati similare din afara regiunii cautand recunoastere in Reteaua Europeana a DIH, pentru a oferi o gama cat mai larga de servicii companiilor deservite⁶³.

Interventiile sunt corelate cu elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 1 „Dezvoltarea unei economii competitive”, masura 1.4.1 „Folosirea avantajelor tehnologiei informatiei si comunicatiilor in economie si serviciile publice”.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Populatia care beneficiaza de acces digital la serviciile administratiei publice

IMM-uri

Administratia publica locala

Unitati de invatamant preuniversitar

Universitati

Clustere

⁶³ Guide for regions on DIHs, Joint Research Center, 2020

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si repectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana. inclusiv cele din componenta Zonelor Urbanne Functionale. Celealte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare locala. De aceasta prevedere vor beneficia si satele apartinatoare de localitati urbane.

Comunele care fac parte din ZUF-uri pot dezvolta proiecte de tipul „smart village” prin includerea, in functie de nevoile si oportunitatile existente la nivel local, una sau mai multe interventii precizate la operatiunea nr. 1.

Celealte localitati rurale pot dezvolta proiecte de digitalizare a administratiei si serviciilor publice la nivel local.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 2	<i>a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor</i>	<i>FEDR</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RCO 13	Servicii si produse digitale dezvoltate pentru intreprinderi	Mil. Euro	16	58,62
				RCO 14	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale	Nr.	15	122

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 2	a (ii) <i>Fructific area avantajelor digitalizarii, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor</i>	FE DR	Mai putin dezvoltata	R C R 11	Utilizatori de servicii și aplicații digitale publice	Nr.	436.068	2020	1.808.053	Projecte implementate	
				R C R 13	Intreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	Nr.	0	2020	473	Projecte implementate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

Prioritatea 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶⁴

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)© CPR]

Reference: Article 17(3)© CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field

Priority No	Fund	Category of region ⁶⁵	Code	Amount (Mil. EUR)
P 3	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	025 – Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures 026 – Energy efficiency renovation of public infrastructure, demonstration projects and supporting measures 048 – Air quality and noise reduction measures 050 – Nature and biodiversity protection, green and blue infrastructure 073 – Clean urban transport infrastructure 074 – Clean urban transport rolling stock 075 – Cycling infrastructure 076 – Digitalisation of urban transport	570,2378
	BS			100,6302

⁶⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁶⁵ Not relevant for CF

Table 5: Dimension 2 – form of support

Priority No	Fund	Category of region ⁶⁶	Code	Amount (EUR)
P 3	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 - Grant	670,8680

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁶⁷	Code	Amount (EUR)
P 3	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	32 cities, towns and suburbs 33 functional urban area	In derulare

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁶⁸ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

La nivelul regiunii documentele strategice curente (SIDU/SDL) ale municipiilor si oraselor prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030. Acestea cuprind aprox. 115 proiecte cu un buget total de aproximativ 250 mil. euro, cu impact asupra eficientizarii energetice, si includ operatiuni precum:

1. Reabilitarea termica a blocurilor de locuinte – 28 proiecte in Bacau, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Husi, Iasi, Moinesti, Onesti, Piatra Neamt, Roman, Suceava, Vatra Dornei, Bicaz, Buhusi, Darmanesti, Flamanzi, Gura Humorului, Murgeni, Negresti, Siret, Targu Frumos, Targu Neamt, Targu Ocna

⁶⁶ Not relevant for CF

⁶⁷ Not relevant for CF

⁶⁸ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

2. Reabilitarea termica a cladirilor publice – 49 de proiecte in Bacau, Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Iasi, Moinesti, Onesti, Piatra Neamt, Radauti, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei, Darmanesti, Murgeni, Negresti, Roznov, Siret, Targu Neamt

In prezent, o serie de municipalitati isi actualizeaza cu sprijin financiar din POCA 2014-2020, strategiile integrate de dezvoltare urbana: Bacau, Iasi, Piatra Neamt, Vaslui, Falticeni, Campulung Moldovenesc, Dorohoi, Vatra Dornei.

In cadrul POR 2014-2020 au fost contractate 5 proiecte de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale, in localitatile Moinesti, Darmanesti, Roman si Tg. Neamt care vizeaza un total de 618 apartamente. In apelul dedicat eficientizarii energetice a cladirilor publice au fost contractate 39 proiecte: 18 de infrastructura educationala, 12 de infrastructura de sanatate si 9 de un alt tip de infrastructura (sedii de institutii publice), in localitatatile urbane: Iasi, Moinesti, Falticeni, Comanesti, Piatra Neamt, Buhusi, Roman, Bicaz, Solca, Pascani, Barlad, Vaslui, Dorohoi, Vatra Dornei, Darmanesti, Radauti, Onesti, Suceava, Flamanzi, Husi si comunele Savinesti (NT), Grozesi (IS), Ion Neculce (IS), Moara (SV), Margineni (BC). In urma implementarii proiectelor de eficientizare energetica a cladirilor publice se estimeaza o reducere a consumului anual de energie primara de 50.320.000 kWh/an.

Operatiuni vizate:

1. investitii in cladirile rezidentiale in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate;
2. investitii in cladirile nonrezidentiale publice in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.

Actiunile specifice pentru operatiuni pot cuprinde:

1. imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (ex. pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol, etc.), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii (dupa caz);
2. crearea, reabilitarea, modernizarea sistemelor de ventilare si climatizare, inclusiv sisteme de racire pasiva, reabilitarea si modernizarea, dupa caz, a instalatiilor pentru prepararea, distributia si utilizarea agentului termic pentru incalzire si a apei calde menajere, etc.;
3. implementarea sistemelor de management energetic avand ca scop imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea, instalarea, intretinerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricarui tip de energie pentru asigurarea conditiilor de confort interior);
4. orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivului specific (inlocuirea/modernizarea listurilor, inlocuirea circuitelor electrice, dotarea cladirilor cu sisteme de iluminat inteligente, etc.).

Interventiile sunt corelate cu elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor, masura 3.1.1 Cresterea eficientei energetice si a utilizarii energiei din resurse regenerabile in sectorul rezidential, infrastructura publica si firme.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Persoane care locuiesc in locuinte multifamiliale, blocuri de apartamente

Utilizatori ai cladirilor aparținând autoritatilor si institutiilor publice locale si centrale

Nota: In aceasta categorie figureaza si utilizatorii cladirilor publice cu functiuni medicale, in cazul in care eficientizarea energetica a acestor cladirii nu va fi finantata pe PO Sanatate.

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana_durabila. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare locala.

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Target (2029)
P 3	<i>b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera</i>	<i>FEDR +BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RCO 18	Gospodarii care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice a locuintei	Nr.	0	24.395
				RCO 19	Cladiri publice care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice	mp	0	321.374

Table 3: Result indicators

Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indic ator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Targe t (2029)	Sourc e of data [200]	Comm ents [200]
P 3	<i>b (i) Promova rea eficientei energetic e si reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera</i>	FE DR +B S	<i>Mai putin dezvolt ata</i>	RC R 26	Consu m final anual de energie	MWh	58.123	2005- 2010 medie anuala pentru sector reziden tial 2017 pentru cladiri publice	42.429	Proiect e imple mentat e	
				RC R 29	Emisii de gaze cu efect de sera estimat e	Tone echiv CO2/an	41.095	2005- 2010 medie anuala	29.999	Proiect e imple mentat e	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

b (vii) Im bunatatile protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

La nivelul regiunii strategiile (curente) integrate de dezvoltare urbana si de dezvoltare locala prevad actiuni cu orizont de realizare la nivelul anului 2030 (peste 60 proiecte, cu un buget total de 96 mil. Euro), pentru regenerarea spatilor urbane degradate sau abandonate, inclusiv prin promovarea investitiilor ce promoveaza infrastructura verde in zonele urbane si reincluderea acestora in circuitul social/ economic sau ca rezerva de teren pentru viitoare investitii la nivelul oraselor, in vederea crearii conditiilor necesare pentru o dezvoltare durabila urbana. Astfel, pe POR 2014-2020 au fost contractate 12 proiecte care vizeaza amenajarea, reamenajarea si revitalizarea de zone verzi in municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava si Roman si in orasele Darmanesti, Siret, Gura Humorului si Buhusi; interventiile vizand o suprafata totala de 432 mii m² de spatiu verzi. Alte 6 proiecte vor viza reconversia de terenuri degradate in zone verzi in municipiile Iasi, Dorohoi si orasele Darabani, Vicovu de Sus, Flamanzi si Siret, prin care se vor reda spre utilizarea locuitorilor o suprafata de 105 mii m² zone verzi.

Operatiuni vizate: investitii care promoveaza infrastructura verde in zonele urbane, modernizarea si extinderea spatilor verzi, inclusiv prin reconversia functionala a spatilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/neutilizate/abandonate.

Vor fi sprijinate urmatoarele tipuri de actiuni:

- Amenajarea de spatii verzi (defrisarea vegetatiei existente; modelarea terenului; plantarea cu plante perene /gazonarea suprafetelor, inclusiv plantare arbori si arbusti);
- Amenajare de paduri-parc (zone de acces, alei cu structura non-invaziva, iluminat specific, platforme de popas, coridoare ecologice, etc.);
- Dotarea cu elemente constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spatii pentru intretinere/vestiare, scene, piste pentru biciclisti, trotuare;
- Dotarea cu mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, toalete ecologice, suporturi biciclete, imprejmuire, etc) confectionat din materiale prietenoase cu mediul;
- Crearea de facilitati pentru recreere pe terenurile amenajate (hotspot-uri Wi-Fi, zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joaca pentru copii, etc.);
- Demolarea cladirilor situate pe terenurile supuse interventiilor aflate intr-o stare avansata de degradare, care nu apartin patrimoniului cultural;
- Realizarea sisteme inteligente de supraveghere video in spatiiile amenajate prin proiect;
- Inlocuirea si/sau racordarea la utilitati publice a terenului obiect al investitiei;
- Realizarea de sisteme de irigatii/sisteme de iluminat intelligent pentru spatiiile amenajate;
- Realizarea in mediul urban de solutii tip acoperis verde, pereti verzi;
- Realizarea de coridoare ecologice urbane.

Interventiile sunt sustinute si de elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor, masura 3.5.1 Prezervarea biodiversitatii si dezvoltarea infrastructurii verzi.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

*Locuitorii zonelor urbane supuse actiunilor care promoveaza infrastructura verde
Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni care promoveaza infrastructura verde*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata »,

dezvoltat în regiunea Nord-Est și detaliat în anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie să facă parte dintr-o strategie integrată de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii și orașe din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu condiția ca proiectele depuse să facă parte dintr-o strategie integrată de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare locală.

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 3	<i>b (vii) Imbunatatire a protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii în verzi în special în mediul urban și reducerea poluării</i>	<i>FEDR+BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	<i>RC O 36</i>	<i>Suprafata infrastructuri i verzi care beneficiaza de sprijin în zonele urbane</i>	<i>ha</i>	0	214

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	b (vii) Im bunata tirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducere a poluarii	FERB +BS	Mai putin dezvoltata	R C R 95	Populatia care are acces la infrastructuri verzi noi sau modernizate in zonele urbane	Nr. persoane	920.000	2019	958.000	Proiecte implementate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

In regiune, 14 localitati si-au realizat planuri integrate de mobilitate urbana cu actiuni avand ca orizont de realizare anul 2030 si orientate catre: interventii asupra infrastructurii stradale: reabilitare/modernizare strazi, centuri ocolitoare, pasaje subterane, parcuri (subterane, sisteme „smart parking”, supraetajate); modernizare transport public: modernizare/extindere infrastructura existenta, construire sisteme intermodale pentru pasageri, introducere sisteme de e-ticketing, achizitionare material rulant nou (mijloace de transport hibride/electrice); introducere de sisteme de management al traficului; introducere mijloace alternative de mobilitate: amenajare piste pentru biciclisti, centre de inchiriere biciclete, parcuri pentru biciclete, extindere/modernizare zone pietonale (inclusiv construire de pasaje supraterane pietonale), introducere de sisteme de incarcare a automobilelor electrice.

Optimizarea mobilitatii urbane prin investitii in infrastructura de transport, bazata pe actiunile prioritare reiesite din PMUD-ul fiecarui municipiu sau oras din regiune va contribui la reducerea emisiilor de CO₂. Transportul urban electric reprezinta o varianta nepoluanta si eficienta din punct de vedere al utilizarii resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populatiei, iar imbunatatirea infrastructurii va creste gradul de confort, viteza de deplasare, siguranta traficului si alte beneficii adiacente in special asigurarea accesibilitatii pentru persoane cu dizabilitati. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic si eficiente din punct de vedere financiar. Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul cresterii frecventei serviciilor atat in orele de varf, cat si in afara lor va reduce timpul de calatorie al vehiculelor de transport public, precum si reducerea nivelului si a duratei aglomerarilor/congestiilor de trafic in reteaua principala de transport. Accesibilitatea urbana va pune accent pe mijloacele de transport favorabile mediului, cu evidențierea priorității transportului public si oferirea de facilități de opțiune pentru mijloacele alternative de transport: mersul pe jos, cu bicicleta. Retelele integrate de alei pietonale ar trebui sa acopere traseele de la/catre: institutiile de invatamant, centre de comunitate si de agrement, parcuri, obiective turistice si culturale, centre comerciale-birouri, instituti publice. Proiectele majore de imbunatatire a mobilitatii se axeaza pe investitii integrate in coridoarele de mobilitate pentru traficul auto public si privat si mijloace de transport alternativ, care sa cuprinda pe acelasi segment de strada mai multe componente pentru imbunatatirea mobilitatii.

In cadrul POR 2014-2020, in regiune au fost contractate 16 proiecte de catre municipiile resedinta de judet (zona urbana functionala), in valoare de circa 178 mil. euro care vizeaza reabilitarea, modernizarea si extinderea transportului public local cu tramvaiul(troleie), coridoarelor de mobilitate in zona centrala, regenerarea coridoarelor secundare, implementarea sistemelor bike-share, etc. Totodata, au fost contractate 8 proiecte in alte municipii si orase (si zona lor functionala), in valoare de 52 mil euro care vizeaza extinderea retelei de piste de biciclete, reamenajarea trotuarelor, modernizarea retelei stradale deservite de transportul in comun, achizitionarea de autobuze electrice, etc.

Operatiuni vizate:

- implementarea mobilitatii urbane durabile: infrastructura de transport nepoluant, material rulant, troleibus, autobuze nepoluante, infrastructura ciclism, infrastructura combustibili alternativi; inclusiv dezvoltarea culoarelor de mobilitate;

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate prioritar de transportul public nepoluant de calatori;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori;
- Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane deservite de transportul public de calatori, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru toate categoriile de persoane;
- Modernizare, achizitionare de material rulant electric (tramvaie), troleibus si autobuze nepoluante;
- Amenajarea statiilor de reincarcare a automobilelor electrice si electrice hibride;
- Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public nepoluant de calatori, inclusiv infrastructura tehnica aferenta;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea statiilor de transport public de calatori;
- Sisteme informationale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor;
- Crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management intelligent al traficului, precum si a altor sisteme de transport inteligente;
- Dezvoltarea solutiilor inteligente pentru managementul parcarilor;
- Dezvoltarea facilitatilor de tip parking integrate cu infrastructuri pentru deplasari nemotorizate;
- Crearea, extinderea, modernizarea sistemelor de e-ticketing;
- Asigurarea accesibilitatii in statiile si mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
- Crearea infrastructurii de combustibili alternativi;
- Amenajarea de aliniamente de arbori si arbusti;

- Amenajarea de parcari in punctele terminus ale liniilor de transport in comun, in zona de acces in municipiu/oras pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor si traseelor pentru biciclete, a parcarilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de inchiriere de biciclete;
- Crearea, modernizarea, extinderea de zone si trasee pietonale si semi-pietonale;
- Achizitionarea si instalarea sistemelor de reducere, interzicere a circulatiei autoturismelor in anumite zone.

Aceasta prioritate este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 4 - dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.3.1 mobilitate urbana durabila.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni de mobilitate urbana

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si repectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana.

UAT-urile municipiu resedinta de judet pot dezvolta in parteneriat cu comunele limitrofe proiecte de mobilitate urbana pe baza de acord de parteneriat daca aceste proiecte sunt prevazute in PMUD si ZUF.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare, cat si din planul de mobilitate urbana.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 3	<i>b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile</i>	<i>FEDR+BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RCO 55	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – noi	Km	0	6,46
				RCO 56	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – reconstruite/modernizate	Km	0	15
				RCO 57	Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public	Nr. persoane	0	18.108
				RCO 58	Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	Km.	0	71
				RCO 60	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	Nr.	0	16

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 3	<i>b (viii) Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile</i>	<i>FE DR +BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	R C R 50	Populația care beneficiază de măsuri privind calitatea aerului	Nr	1.297.392	2020	1.347.883	<i>Proiecte implementate</i>	
				R C R 62	Număr anual de pasageri ai transporturilor publice	Nr	985.000	2018	54.128.909		
				R C R 63	Numarul anual de utilizatori ai liniielor de tramvai și de metrou noi/modernizate	Nr	74.574.000	2018	89.488.000		
				R C R 64	Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	Nr	23.412	2015	34.333		

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

Prioritatea 4: Nord-Est – O regiune mai accesibila

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶⁹

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region⁷⁰	Code	Amount (Mil. EUR)
P 4	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	058 - Newly built or upgraded secondary road links to TEN-T road network and nodes 059 - Newly built or upgraded other national, regional and local access roads 062 - Other reconstructed or modernised roads (motorway, national, regional or local)	156,0651
	BS			27,5409

Table 5: Dimension 2 – form of support

Priority No	Fund	Category of region⁷¹	Code	Amount (EUR)
P 4	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 - Grant	183,6060

⁶⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁰ Not relevant for CF

⁷¹ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁷²	Code	Amount (EUR)
P 4	FEDR+BS	Mai putin dezvoltata	32 - cities, towns and suburbs 33 - functional urban area	In derulare

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁷³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Urmare a procesului de consultare derulat cu consiliilor judetene din regiune privind necesitatile de finantare pentru reabilitarea si modernizarea drumurilor judetene in perioada de programare 2021-2027, a rezultat ca este necesara realizarea de investitii la nivelul regiunii pentru un total de 1.582 km drumuri, din care 884 km asigura conectivitatea directa cu reteaua si nodurile TEN-T. Populatia care ar urma sa fie deservita de interventii totalizeaza 1.285 mii locuitori, iar necesarul total de finantare este de 1,34 miliarde de Euro.

Mai mult, lungimea totala a tronsoanelor de drum cu o stare rea de viabilitate este de 277,2 km, iar populatia care locuieste in localitatile amplasate de-a lungul acestora este de 518 mii locuitori – cele mai afectate fiind cele din judetele Iasi (290 km/217 mii persoane), respectiv Vaslui (277 km/100 mii persoane). Realizarea de investitii in infrastructura de transport rutier (drumuri judetene) ar putea conduce la o crestere a conectivitatii, a gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, la un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici ale regiunii.

La nivelul regiunii planurile de mobilitate urbana durabile, prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind si 13 proiecte, cu un buget total de 157 mil. euro, care se adreseaza interventiilor in infrastructura rutiera de tipul variantelor ocolitoare, pasajelor rutiere subterane si supraterane. Realizarea variantelor ocolitoare ar putea avea un impact favorabil, contribuind la descongestionarea traficului de tranzit din orase, sporirea considerabila a capacitatii de circulatie, reducerea degradarii si a uzurii arterelor existente datorita suprasolicitarilor cauzate de traficul greu, reducerea semnificativa a poluariei mediului prin reducerea noxelor si zgomotului, reducerea numarului de accidente si realizarea legaturilor intre retelele de transport pentru fluxuri de

⁷² Not relevant for CF

⁷³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

marfuri. Localitatile urbane care si-au prevazut in planurile de mobilitate urbana durabila si/sau strategiile de dezvoltare locala construirea de variante ocolitoare sunt Onesti, Darmanesti, Botosani, Dorohoi, Flamanzi, Tg. Frumos, Roman, Tg. Neamt, Falticeni, Siret, Gura Humorului si Husi.

In perioada de programare 2014-2020, in regiune au fost contractate 7 proiecte de modernizare drumuri judetene, totalizand 523 km si urmand sa deserveasca 446 de mii persoane din localitatile strabatute de acestea. Investitiile realizate vor imbunatati legatura intre judetele Iasi si Suceava, Botosani si Iasi, Neamt si Bacau, respectiv din judetul Vaslui. In plus, consiliul judetean Vaslui este beneficiarul a doua proiecte de modernizare (DJ 245E si DJ 244I). Aceste proiecte, impreuna cu cele de construire de variante ocolitoare (Bacau – in executie parte a viitoarei autostrazi A7, care va strabate regiunea pe axa Nord-Sud; Iasi-Sud, finalizata; Suceava - finalizata) reprezinta un inceput in procesul de accesibilizare a regiunii si de crestere a competitivitatii.

Operatiuni vizate:

- Reabilitarea, modernizarea, construirea de legaturi rutiere secundare catre reteaua rutiera si nodurile TEN-T;
- Dezvoltarea de solutii pentru decongestionarea/fluidizarea traficului (variante ocolitoare, pasaje supra/subterane, extinderi la 4 benzi, etc.).

Vor fi sprijinate urmatoarele tipuri de actiuni:

- modernizarea si reabilitarea pentru imbunatatirea parametrilor relevanti: cresterea vitezei, sigurantei rutiere, portantei drumurilor judetene (inclusiv poduri si podete, acces la proprietati - aflate in domeniul public) care asigura conectivitatea, directa sau indirecta cu reteaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres;
- constructia variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean respectiv, construirea, realizarea de sensuri giratorii si alte elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalistica orizontala si verticala;
- construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere si construirea pasarelor pietonale;
- reducerea impactului asupra ariilor protejate si mentinerea/refacerea conectivitatii coridoarelor ecologice.

In plus, vor fi avute in vedere si urmatoarele:

- construirea/modernizarea de statii si alveole (in cazul in care proiectul vizeaza un drum judetean/traseu deservit de transportul public de calatori) pentru transport public pe traseul drumului judetean;
- realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti;
- realizarea de aliniamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport si parapeti pentru protectie, aparari de maluri si consolidari de versanti, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme (provocate de schimbari climatice).

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.4 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.1.1 dezvoltarea infrastructurii de transport feroviara, aeriana si rutiera, fiind prevazute actiuni indicative care se adreseaza pentru constructia, modernizarea variantelor ocolitoare, in special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confrunta cu probleme de poluare atmosferica si fonica, respectiv reabilitarea, modernizarea drumurilor publice nationale, judetene, comunale, in special a celor care asigura o crestere a accesibilitatii intre zonele rurale izolate si centrele urbane limitrofe, intre orasele mici si mijlocii si zonele functionale urbane, a conectivitatii si accesibilitatii transnationale cu Republica Moldova si Ucraina.

Totodata, prioritatea este complementara cu proiectul de PO Transport 2021-2027, care prevede in cadrul prioritatii nr. 2 “ Imbunatatirea conectivitatii prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritoriala”. Astfel, in cadrul prezentei prioritati sunt avute in vedere variantele ocolitoare care ar urma sa aiba statut de drum judetean, in timp ce in viitorul program operational de transport sunt vizate constructia de variante ocolitoare si drumuri de racordare a municipiilor cu sector autostrada, drumuri nationale cu impact regional.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

*Populatia regiunii care traieste in localitati urbane si rurale, strabatute de drumurile
reabilitate/modernizate/construite, inclusiv agentii economici din zonele respective
Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de proiecte de decongestionarea/fluidizarea trafic*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Consiliile judetene vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele vizeaza sa faca parte dintr-o strategie de dezvoltare teritoriala.

Pentru proiectele care vizeaza descongestionarea, fluidizarea traficului in interiorul localitatilor:

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate, operatiunea: „Dezvoltarea de solutii pentru decongestionarea/fluidizarea traficului (pasaje, variante ocolitoare, extinderi la 4 benzi, masuri de siguranta” doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana. Celealte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare locala si din planul de mobilitate urbana.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 4	<i>c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</i>	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 44	Lungimea drumurilor noi care beneficiaza de sprijin – altele	Km.	0	20,4
				RCO 46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	Km.	0	330

Table 3: Result indicators

Prior ity	Specific objective (Investm ent for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Meas urem ent unit	Baseline or reference value	Ref ere nce yea r	Target (2029)	Sourc e of data [200]	Co m me nts [20 0]
P 4	<i>c (iii) Dezvoltar ea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbaril or climaticie, inteligente si intermoda le, inclusiv imbunatatii rea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfront aliere</i>	<i>FE DR +B S</i>	<i>Mai putin dezvolt ata</i>	<i>RC R 55</i>	<i>Utilizat ori de drumuri nou construi te, reconstr uite sau moderni zate</i>	<i>Pasage r- km/an</i>	10.765.339	201 6	14.122.168	Projec te implem entate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

Prioritatea 5: Nord-Est – O regiune educată

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁴

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region⁷⁵	Code	Amount (Mil. EUR)
P 5	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	085 - Infrastructure for early childhood education and care	156,0651
	BS		086 - Infrastructure for primary and secondary education 087 - Infrastructure for tertiary education 088 - Infrastructure for vocational education and training and adult learning	27,5409

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region⁷⁶	Code	Amount (EUR)
P 5	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 - Grant	183,6060

⁷⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁵ Not relevant for CF

⁷⁶ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁷⁷	Code	Amount (EUR)
P 5	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	32 cities, towns and suburbs 33 functional urban area	<i>In derulare</i>

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁷⁸ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Pana in prezent au fost intreprinse demersuri pentru modernizarea si echiparea unitatilor de invatamant, materializate prin implementarea de proiecte de infrastructura finantate din POR 2007-2013 si 2014-2020, Programul National de Dezvoltare Locala si din bugetele locale. Cu toate acestea o parte a infrastructurii educationale se confrunta in continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spatii adevarate procesului de instruire, lipsa unor dotari care sa tina pasul cu nevoile mereu in schimbare ale pietei fortei de munca, lipsa de cooperare cu unitatile economice si, ceea ce este foarte important, necorelarea in multe unitati de invatamant a procesului de instruire cu cerintele pietei fortei de munca. In vizitele de monitorizare aferente PDR NE 2014-2020 s-au identificat o serie de nevoi/probleme privind infrastructura educationala: lipsa/insuficienta creselor: Buhusi, Campulung Moldovenesc, Bucecea, Comanesti, Dolhasca, Falticeni, Gura Humorului, Hirlau, Liteni, Moinesti, Radauti, Tg. Frumos, Roman, Roznov, Slanic Moldova, Salcea, Tg. Ocna; capacitate insuficienta a gradinitelor fata de cererea existenta: Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Milisauti, Negresti, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos, Vicovu de Sus, Bicaz; nevoi investitionale in infrastructura scolara, lucrari de reabilitare (inclusiv termica), modernizare, dotare, constructii de noi sali de sport: toate localitatile urbane; absenta autorizatiilor de functionare a scolilor: Darabani, Dolhasca, Liteni; lipsa/numar insuficient de microbuze pentru transportul local al elevilor: Dolhasca, Flamanzi, Hirlau, Liteni, Roznov, Tg. Ocna; lipsa unei structuri de invatamant liceal: Frasin, Milisauti; lipsa structurilor de invatamant profesional Salcea; abandon scolar ridicat: Murgeni (in ciclul gimnazial in randul comunitatii rome), Podu Iloaiei, Tg. Ocna.

La nivelul regiunii Nord-Est strategiile integrate de dezvoltare urbana, precum si cele de dezvoltare locala prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind peste 200 de proiecte dedicate dezvoltarii

⁷⁷ Not relevant for CF

⁷⁸ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation

infrastructurii educatioonale, cu un buget total de aproximativ 180 mil Euro, inclusand operatiuni precum: construire de crese, gradinite, modernizare, reabilitare dotare de scoli generale, gimnaziale, licee tehnologice, etc.

Operatiuni vizate:

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru nivel anteprescolar si prescolar, invatamant primar si gimnazial;
- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant secundar superior, filiera vocationala si tehnologica si invatamant profesional;
- dezvoltarea infrastructurii de invatamant universitar.

Vor fi sprijinate urmatoarele tipuri de actiuni:

- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate) infrastructurii educationale pentru educatia timpurie anteprescolara (crese) si prescolara (gradinite) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu (scoli I-VIII, inclusiv nivelul clasei pregatitoare) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic (licee tehnologice si scoli profesionale) si cel vocational, in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea si dotarea infrastructurii sportive asociate unitatilor de invatamant, inclusiv a centrelor de pregatire sportiva (inclusiv olimpice, stabilite pe langa scoli sau institutii de invatamant);
- reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati, masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate.) infrastructurii educationale universitare;
- crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lectii digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenti, parinti si scoala, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video.
- actiuni de cresterea/dezvoltarea capacitatii administrative a beneficiarilor.

Vor fi sprijinate cu precadere unitatile de invatamant care au un bazin de recrutare extins, cele din randul comunitatilor izolate, periferice si/sau ai caror elevi provin din comunitatile marginalizate/dezavantajate confruntate cu un nivel ridicat al parasirii timpurii si abandonului scolar.

Actiunile care vizeaza construirea infrastructurii educationale vor fi avute in vedere in special pentru invatamantul timpuriu ante si prescolar. In cazul celorlalte unitati scolare, acestea trebuie sa demonstreze o tendinta demografica pozitiva pentru populatia scolară din bazinele lor de cuprindere.

Prioritatea vizeaza adresarea aspectelor care tin de asigurarea participarii la un proces educational de calitate, modern, prin modernizarea infrastructurii scolare si a dotarii aferente, in corelare cu nevoile prezente si viitoare ale pietii muncii locale si regionale.

Totodata, vizam o imbunatatire substantiala a calitatii actului educational, prin corelarea acestor interventii cu cele ce vor fi incluse in viitorul Program Operational de Educatie si Ocupare. Pentru a putea reduce substantial nivelul ridicat al ratei de parasire timpurie, vor fi necesare si actiuni active dedicate reducerii riscului de saracie sau excluziune sociala prin intermediul viitorului Programul Operational de Incluziune si Demnitate Sociala si pentru dezvoltarea sustenabila a zonelor rurale prin Planul National Strategic PAC 2021-2027.

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritata nr. 2 Dezvoltarea capitalului uman, masura 2.2.1 Cresterea participarii la un invatamant de calitate, modern, corelat la cerintele pietii muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente si la formarea continua care prevede si actiuni dedicate pentru reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unitatilor de invatamant (inclusiv Sali de sport), inclusiv realizarea de lucrari de crestere a eficientei energetice (reabilitare termica, sisteme de incalzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice si sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice), dotarea unitatilor de invatamant cu mobilier, elemente de

biroteca, calculatoare, dotarea laboratoarelor si atelierelor cu echipamente de specialitate, dotarea atelierelor si spatiilor unde se efectuaza practica productiva (licee tehnologice, scoli profesionale, colegii economice), etc.

The main target groups – Article 17(3)(d)(iii):

*Elevi, prescolari care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata
Studenti care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si repectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare si din planul de mobilitate urbana.

Vor fi sprijinite cu precadere unitatile de invatamant aflate in teritorii care au un bazin de recrutare extins, cele din randul comunitatilor izolate, periferice si/sau ai caror elevi provin din comunitatile marginalizate/dezavantajate confruntate cu un nivel ridicat al parasirii timpurii si abandonului scolar.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 5	<i>d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;</i>	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	RCO 66	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor pentru ingrijirea copiilor care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. copii	0	3.130
				RCO 67	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilor din domeniul invatamantului care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. Elevi/studenti	0	150.180

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P 5	<i>d (ii) imbunatarea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formaresi invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;</i>	FE DR +BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	R C R 70	Numarul anual al copiilor care utilizeaza infrastructurile pentru ingrijirea copiilor ce beneficiaza de sprijin	Nr.	2.285	2020	3.130	Proiecte implementate	
				R C R 71	Numarul anual al elevilor care utilizeaza infrastructurile din domeniul invatamantului ce beneficiaza de sprijin	Nr.	135.162	2020	150.180	Proiecte implementate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

Prioritatea 6: Nord-Est – O regiune mai atractivă

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁹

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region⁸⁰	Code	Amount (Mil. EUR)
P 6	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	128 - Protection, development and promotion of public tourism assets and related tourism services 129 - Protection, development and promotion of cultural heritage and cultural services 131 - Physical regeneration and security of public spaces 011 - Government ICT solutions, e-services, applications 010 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B)	103,6040
	BS			18,2835

⁷⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁰ Not relevant for CF

Table 5: Dimension 2 – form of support

Priority No	Fund	Category of region ⁸¹	Code	Amount (EUR)
P 6	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	01 Grant	121,8875

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁸²	Code	Amount (EUR)
P 6	FEDR+BS	<i>Mai putin dezvoltata</i>	32 cities, towns and suburbs 33 functional urban area 37 Other types of territories targeted (rural)	121,8875

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁸³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Conform PDR NE 2021-2027, orasele din regiune pot fi grupate in urmatoarele tipologii: (1) orase care au potential de dezvoltare la nivel regional si national caracterizate de: acces rapid la un aeropost regional, situate pe coridoare rutiere, magistrale feroviare, mediu academic dezvoltat cu traditie indelungata, mediu de afaceri dinamic, dezvoltat, constituit atat din intreprinderi mari cat si din IMM-uri sustinute periodic prin investitii, structuri de sprijin a afacerilor diversificate, unitati de cercetare/dezvoltare/inovare care pot deveni motoare de crestere la nivel regional si se pot constitui in vectori ai cresterii competitivitatii regionale si atragerii de (noi) investitori. Este cazul in special al polului national de crestere Iasi, a polilor de dezvoltare urbana Bacau si Suceava si in parte si a celorlalte municipii resedinta de

⁸¹ Not relevant for CF

⁸² Not relevant for CF

⁸³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

judet. Aceste orase au o densitate economica ridicata, pot atrage din forta de munca din aria de influenta; (2) orase care au un potential de dezvoltare local, care beneficiaza de resurse locale si se pot specializa pe unu-doua domenii principale de activitate. Acestea necesita actiuni suport de revitalizare ce pot conduce la atragerea investitorilor autohtoni, absorbtia fortelei de munca locale, si implicit la retentia populatiei; (3) orase mici si foarte mici care au doar in mica parte functiuni socio-economice, o parte dintre ele fiind asimilate cu localitatile din mediul rural si care sunt inconjurate de teritori cu un potential agricol/zootehnic ridicat. Acestea necesita un pachet integrat, complex de interventii de regenerare urbana economica, sociala, fizica, mediu axat pe fructificarea potentialului existent, astfel incat sa devina mai atractive, determinand o crestere a calitatii vietii si asigurarea unui standard de viata minim; (4) orase sau cartiere care se constituie in largi comunitati marginalizate sau defavorizate, in care exista o pondere ridicata a grupurilor vulnerabile si care presupun, alaturi de un proces de regenerare fizica si interventii dedicate imbunatatirii capitalului uman si a conditiilor de locuire.

Prin aceasta prioritate vizam sustinerea oraselor care se incadreaza in tipologiile prezentate, si in special a celor care se incadreaza in primele trei categorii, care au un potential turistic, cultural, agroalimentar cerere crescuta de servicii culturale/agrement, dovedit(a) si care poate fi fructificat printr-o abordare integrata a aspectelor economice, sociale, mediu, interventiile prevazute vor putea conduce la dezvoltare locala.

La nivelul regiunii, strategiile integrate de dezvoltare urbana, precum si cele de dezvoltare locala prevad actiuni in domeniul turismului cultural si balnear cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind peste 60 de proiecte, cu un buget total de aproximativ 140 mil. Euro, incluzand operatiuni precum: reabilitare, restaurare, dotare muzei, monumente istorice, cladiri de patrimoniu, case memoriale, precum si dezvoltarea infrastructurii turistice din satiuni balnare si investitii in securitatea spatiilor publice. Potentialul turistic ofera posibilitatea dezvoltarii zonei pe baza unei abordari integrate a sectorului turism-cultura. Acest demers presupune insa, o serie de aspecte care vizeaza gestionarea durabila a resurselor culturale si naturale, evitarea alterarii ecosistemelor si poluarii din diferite surse ca urmare a activitatii turistice, asigurarea locurilor de munca din sectorul turismului, securitatea turistilor si a comunitatilor locale din zonele turistice, etc.

Operatiuni vizate:

1. Conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si dezvoltarea de noi servicii culturale
2. Dezvoltarea turismului balnear si balneo-climateric
3. Dezvoltarea turismului de agrement
4. Sprijinirea intreprinzatorilor specializati in mestesugurile traditionale, fructificarea potentialului agrofood
5. Promovarea investitiilor orientate catre infrastructura verde si siguranta spatiilor publice

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

Tipuri de actiuni turism cultural-ecumenic-istoric:

- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil;
- construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea cladirilor cu functii culturale, biblioteci, muzei, teatre;
- reabilitare, modernizare drumuri de acces catre obiective de patrimoniu cultural, ecumenic, istoric
- construirea si dotarea de centre culturale, multifunctionale;

Tipuri de actiuni turism balnear:

- constructia, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare si a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sanatate si intretinere, balneo, activitati de recreere, activitati sportive etc);
- constructia, reabilitarea, modernizarea retelelor de captare si / sau transport a izvoarelor minerale si saline cu potential terapeutic;
- reabilitarea instalatiilor de alimentare cu apa minerala de la surse la bazele de tratament;
- restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea cladirilor declarate monumente istorice care se afla in statiuni balneoclimatice;
- reabilitare, modernizare drumuri de acces catre baze de tratament, inclusiv a utilitatilor aferente;
- amenajarea traseelor turistice folosind solutii prietenoase cu mediul;

Tipuri de actiuni turism de agrement:

- constructia, amenajarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii specifice activitatilor de agrement acvatic pe lacuri, rauri, etc: constructie, amenajare, reabilitare miniport turistic, debarcadere, pontoane pentru agrement nautic; amenajarea in scop turistic a plajelor, falezelor de agrement;

- crearea, extinderea, modernizare infrastructurii de agrement, inclusiv a utilitatilor aferente: parcuri tematice, dezvoltate in jurul unui subiect asociat unor evenimente, personalitati culturale, personaje sau perioade istorice, etc; parcuri stiintifice si educationale (zone stiintifice tematice, exponate interactive, zona de spectacole, ateliere, etc); parcuri de aventuri (instalatie tiroiana, panouri de escalada, roller-coaster, centru/zona de agrement, etc); aquaparcuri (instalatie de tobogane de apa, de rafting, tunele, saune, baie turceasca, bazine, loc de joaca pentru copii, etc);
- reabilitare, modernizare drumuri de acces catre infrastructura de agrement construita, amenjata, reabilitata, modernziata

Tipuri actiuni dedicate mediului economic local:

- sprijin pentru inaintarea, dezvoltarea, dotarea, inclusiv digitalizarea atelierelor mestesugaresti care pastreaza si valorifica traditiile populare, inclusiv actiuni de promovare a acestora;
- inaintarea de hub-uri alimentare locale de tipul “one-stop” care permit grupurilor de fermieri si producatori de a colabora pentru a servi nevoile clientilor mari;
- dezvoltarea de infrastructuri moderne pentru procesarea produselor alimentare si non alimentare(lana, plante textile, etc.).

Alte tipuri de actiuni:

- construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea parcurilor, scuaruri, gradinilor publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, etc, reabilitarea monumentelor de for public (statui), inclusiv dotare cu mobilier urban;
- instalarea, extinderea sistemelor de supraveghere video inteligente;
- crearea de platforme on-line pentru informare si promovare turistica;
- dotarea muzeelor si a altor monumente istorice cu dispozitive pentru crearea realitatii virtuale, aplicatii multimedia dezvoltate pentru tururi virtuale;
- dezvoltarea sistemelor de bilet virtual pentru vizitarea obiectivelor turistice.
- actiuni de crestere/dezvoltare a capacitatii administrative a beneficiarilor.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Populatia din mediul urban a carei conditii economico-sociale se imbunatatesta in urma interventiilor

Turisti, care beneficiaza de servicii imbunatatite

Antreprenori care beneficiaza de sprijin

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana si in conditiile in care demonstreaza un potential turistic/cultural/agrofood existent. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana, si in conditiile in care demonstreaza un potential turistic/cultural/agrofood existent.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P 6	<i>e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i>	<i>FEDR+BS</i>	<i>Mai putin dezvoltate</i>	RCO 77	Situri culturale si turistice care beneficiaza de sprijin	Nr. situri	0	15
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi	0	63
				RCO 74	Populatia din zonele acoperite de strategiile de dezvoltare teritoriala	Nr. persoane	0	856.569

Table 3: Result indicators

Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fun d	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baselin e or referen ce value	Refer ence year	Target (2029)	Source of data [200]	Co m me nts [20 0]
P 6	<i>e (i) favoriza rea dezvoltar ii integrate sociale, economi ce si de mediul local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i>	<i>FE DR +B S</i>	<i>Mai putin dezvol tate</i>	RC R 77	Vizitato ri in siturile care benefici aza de sprijin	Nr. vizitatori/a n	819.668	2019	983.601	Proiecte impleme ntate	
				RC R 19	Intrepri nderi cu cifra de afaceri crescuta	Nr. intreprinde ri	0	2020	63	Proiecte impleme ntate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

2.A.3 Specific objective⁸⁴ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (ii) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in afara zonelor urbane

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Conform PDR NE 2021-2027, in zona rurala figureaza 47 de GAL-uri rurale care utilizeaza in actuala perioada de programare instrumentul de dezvoltare teritoriala LEADER. GAL-urile rurale cuprind si 22 de orase (Buhusi, Darmanesti, Targu Ocna, Liteni, Darabani, Siret, Flamanzi, Bucecea, Saveni, Targu Frumos, Negresti, Stefanesti, Bicaz, Roznov, Tirgu Neamt, Cajvana, Milisauti, Gura Humorului, Vicovu de Sus, Brosteni, Solca, Murgeni), din care doua cu o populatie de peste 20.000 de locuitori (Buhusi si Tirgu Neamt). Populatia totala inclusa GAL-urile rurale insumeaza 2,4 mil. persoane.

Prin aceasta prioritate vizam si interventii in spatiul rural, pentru valorificarea potentialului cultural-istoric-ecumenic, cat si, dupa caz, pentru dezvoltarea de noi servicii culturale, care, prin atragerea turistilor din zonele urbane pot conduce la dezvoltarea locala. Totodata, urmarim ca prin interventiile de pe aceasta prioritate, obiectivul specific e(i) sa asiguram o crestere a dinamicii fluxurilor de produse agricole si zootehnice dinspre zona rurala catre orase (interventia valorificarea resurselor agroalimentare in plan local), fapt ce va contribui la cresterea veniturilor gospodariilor din zona rurala, a standardului de viata, cu efecte pozitive asupra reducerii disparitatilor existente.

Mentionam ca vizam dezvoltarea locala a zonelor rurale printr-o abordare integrata a problemelor cu care se confrunta prin complementaritatea interventiilor de pe POR NE cu cele din PNDR 2021-2027. Prin dialogul cu autoritatea de management a PNDR vom urmari evitarea suprapunerilor dintre programe si asigurarea complementaritatilor si demarcatiilor dintre programe.

Operatiuni vizate:

1. Conservarea, protejarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si serviciilor culturale
2. Sprijinirea intreprinzatorilor specializati in mestesugurile traditionale
3. Reabilitare, modernizare drumuri de acces catre obiective de patrimoniu cultural, ecumenic, istoric

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice;
- Sprijin pentru inaintarea, dezvoltarea, dotarea, inclusiv digitalizarea de ateliere mestesugaresti si spatii de artizanat care pastreaza si valorifica traditiilor populare, inclusiv actiuni de promovare a acestora;
- Dotarea obiectivelor cu dispozitive pentru crearea realitatii virtuale, aplicatii multimedia dezvoltate pentru tururi virtuale
- Actiuni de crestere/dezvoltare a capacitatii administrative a beneficiarilor

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

*Populatia din mediul rural a carei conditii economico-sociale se imbunatatesta in urma interventiilor
Turisti
Intreprinzatori (mestesugari) care beneficiaza de sprijin*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Conditia pentru ca UAT-urile din mediul rural sa aplice pe AP6 este ca strategia de dezvoltare rurala realizata/actualizata sa respecte prevederile art. 23 din RDC, iar interventiile vizate sa fie prezente in portofoliul de proiecte aferent strategiei.

⁸⁴

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators									
Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)	
P 6	<i>e (ii) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in afara zonelor urbane</i>	<i>FEDR+BS</i>	<i>Mai putin dezvoltate</i>	RC O 77	Situri culturale si turistice care beneficiaza de sprijin	Nr. situri	0	13	
				RC O 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi	0	80	

Table 3: Result indicators

Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fun d	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baselin e or referen ce value	Refer ence year	Target (2029)	Source of data [200]	Com men ts [200]
P 6	<i>e (i) favoriza rea dezvoltar ii integrate sociale, economi ce si de mediul nivel local si a patrimoniului cultural, turismul ui si securitate i in afara zonelor urbane</i>	<i>FE DR +B S</i>	<i>Mai putin dezvol tate</i>	<i>RC R 77</i>	<i>Vizitato ri in siturile care benefici aza de sprujin</i>	<i>Nr. vizitatori/a n</i>	148.522	2019	178.226	Proiecte implementate	
				<i>RC R 19</i>	<i>Intrepri nderi cu cifra de afaceri crescuta</i>	<i>Nr. intreprinde ri</i>	0	2020	80	Proiecte implementate	

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

Prioritatea 7: Asistenta tehnica

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁸⁵

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region⁸⁶	Code	Amount (Mil. EUR)
P 7	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	132 - Improve the capacity of programme authorities and bodies linked to the implementation of the Funds 140 - Information and communication 141 - Preparation, implementation, monitoring and control 142 - Evaluation and studies, data collection	64,466
	BS			11,3764

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region⁸⁷	Code	Amount (EUR)
P 7	FEDR+BS	Mai putin dezvoltata	01 Grant	75,8424

⁸⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁶ Not relevant for CF

⁸⁷ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region ⁸⁸	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
-	-	-	-	-

2.A.3 Specific objective⁸⁹ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities of technical assistance

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

In vederea implementarii eficiente a programului se vor finanta urmatoarele tipuri de activitati orientative:

- sprijinirea AM POR NE (inclusiv costuri administrative, respectiv de personal) pentru implementarea diferitelor etape ale POR NE, inclusiv identificarea si dezvoltarea proiectelor, intocmirea de documentatii tehnico-economice pentru proiecte, pregatire, selectie, verificare si monitorizare, evaluare, control si audit; achizitia si instalarea echipamentelor IT si birotice, achizitia si dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul si implementarea POR NE;
- achizitia de bunuri si servicii necesare desfasurarii activitatilor specifice implementarii POR NE in cadrul AM POR NE;
- sprijinirea organizatorica si logistica a CM POR NE si a altor comitete/ grupuri de lucru implicate in implementarea POR NE, inclusiv structurile de guvernare RIS3 NE; activitati specifice de evaluare a POR NE, inclusiv, a documentelor de programare (strategia de asistenta tehnica, strategia de comunicare, etc.);
- elaborarea de studii si analize specifice POR NE, PDR NE si RIS3 NE;
- instruiriri (conferinte, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.) specifice domeniilor finantate in cadrul programului in scopul imbunatatirii cunostintelor, a competentelor beneficiarilor si a potentialilor beneficiari in ceea ce priveste POR NE;
- imbunatatirea calificarii personalului din cadrul AM POR NE prin insturirea acestuia;
- activitati de comunicare si vizibilitate POR NE (dezvoltarea si gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicata programului, realizarea si distribuirea materialelor informative si promovare, organizarea de evenimente de informare si promovare, campanii de promovare, etc);
- sprijinirea pregatirii/implementarii/monitorizarii/evaluarii POR NE, PDR NE si RIS3 NE, inclusiv pregatirea urmatoarei perioade de programare (studii, analize, pregatirea portofoliilor de proiecte POR NE, PDR NE, RIS3 NE etc);

Vor fi realizate actiuni de informare si comunicare pentru promovarea contributiei programului la dezvoltarea regiunii, asigurarea transparentei utilizarii fondurilor, diseminarea informatiilor catre toate categoriile de potentiali

⁸⁸ Not relevant for CF

⁸⁹ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

solicitanti de finantare cu privire la finantariile disponibile prin program, precum si promovarea rezultatelor obtinute in implementarea programului si impactul investitiilor la nivel local si regional. Actiunile de comunicare vizeaza potentialii solicitanti de finantare, beneficiarii, partenerii socio-economici, publicul general din regiune si alte categorii de grupuri tinta identificate in planul regional de comunicare al AM POR NE. In ceea ce priveste informarea si comunicarea, evaluariile anterioare, realizate pentru POR 2014-2020, indica o perceptie si o notorietate pozitiva a Programului la nivel regional, precum si premisele pentru imbunatatirea acestor atribute, printr-o adaptare si rafinare suplimentara a mesajelor si a canalelor de transmitere a acestora catre categoriile de public-tinta. Activitatile specifice de comunicare, menite sa confere vizibilitatea necesara interventiilor realizate prin POR NE, vor fi mai precis orientate, in vederea obtinerii unui impact corespunzator si a unei cat mai mari valori adaugate, cu costuri cat mai reduse si vor avea in vedere concentrarea pe comunicarea online, inclusiv digitalizarea si virtualizarea materialelor de promovare.

Acordarea de sprijin specific pentru asigurarea vizibilitatii, transparentei si comunicarii catre potentialii beneficiari, beneficiarii de finantare POR NE, precum si publicului general din Regiunea Nord - Est se va realiza prin intermediul urmatoarelor tipuri de activitati orientative:

- sprijinirea activitatilor de informare si comunicare specifice POR NE (dezvoltarea si gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicata programului, realizarea si distribuirea materialelor informative si promovare, organizarea de evenimente de informare si promovare, implementarea de campanii de promovare, organizarea activitatii de helpdesk, etc);
- sprijinirea activitatilor de lansare a POR aferent urmatoarei perioade de programare.

Activitatile sprijinate prin intermediul acestei prioritati vor contribui la implementarea eficienta a POR NE, pe de o parte prin formarea si perfectionarea pregatirii personalului specializat si asigurarea stabilitatii acestuia si pe de alta parte prin sprijinirea beneficiarilor in a intelege si respecta cerintele programului. Se va acorda o atentie extinsa instruirii, avand in vedere ca s-a remarcat o imbunatatire a capacitatii de implementare atat la nivelul organismelor implicate in implementarea POR, cat si la nivelul beneficiarilor, dupa furnizarea de instruirii specializate catre acestia.

Este necesara pregatirea personalului prin programe de training dedicate, care sa aiba in vedere aspectele-cheie prevazute de noile Regulamente, precum si diferentele fata de perioada de programare precedenta. Este necesara o cat mai buna intelegere si asimilare a noilor cerinte si proceduri, in scopul eficientizarii sistemului si cresterii nivelului absorbtiei. De asemenea, activitatile preconizate a se realiza prin intermediul acestei prioritati vor fi corelate cu masurile specifice din cadrul POAT, in special in ceea ce priveste instruirea, sprijinul acordat beneficiarilor, precum si activitatile de comunicare si informare. Activitatatile de instruire specifice POR NE vor fi realizate conform planului de instruire al AM POR NE in functie de nevoile identificate, in corelare cu masurile generale sprijinite prin intermediul POAT. De asemenea, activitatile de comunicare si informare vor fi realizate conform planului de comunicare AMPOR NE. Corelarea si coordonarea activitatilor de asistenta tehnica se realizeaza in cadrul Comitetului de Coordonare al Asistentei Tehnice, gestionat de Ministerul Fondurilor Europene.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Personalul AM POR NE din cadrul ADR Nord-Est

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.B.1.2. Indicators

Output indicators with the corresponding milestones and targets – Article 17(3)(e) bis (ii)

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicato r [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
P 7	<i>Implementarea eficientă a Programului Operational Regional</i>	<i>FEDR+BS</i>	<i>Mai putin dezvoltata</i>	7S2	Personal finantat din FEDR	Nr. persoane	170	170

2.B.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention Reference Article 17(3)(e)bis(iv)

Table 8: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P 1	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	001 - Investment in fixed assets in micro enterprises directly linked to research and innovation activities 002 - Investment in fixed assets in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities 002bis - Investment in fixed assets in large enterprises ³ directly linked to research and innovation activities 003 - Investment in fixed assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities 004 - Investment in intangible assets in micro enterprises directly linked to research and innovation activities 005 - Investment in intangible assets in small and medium-sized enterprises (including private research centres) directly linked to research and innovation activities 005bis - Investment in intangible assets in large enterprises directly linked to research and innovation activities 006 - Investment in intangible assets in public research centres and higher education directly linked to research and innovation activities 007 - Research and innovation activities in micro enterprises including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)	300,125

			<p>008 - Research and innovation activities in small and medium-sized enterprises, including networking</p> <p>008bis - Research and innovation activities in large enterprises, including networking</p> <p>009 - Research and innovation activities in public research centres, higher education and centres of competence including networking (industrial research, experimental development, feasibility studies)</p> <p>019 - Innovation cluster support and business networks primarily benefiting SMEs</p> <p>020 - Innovation processes in SMEs (process, organisational, marketing, co-creation, user and demand driven innovation)</p> <p>021 - Technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and higher education sector</p> <p>022 - Research and innovation processes, technology transfer and cooperation between enterprises, research centres and universities focusing on the low carbon economy, resilience and adaptation to climate change</p> <p>023 - Research and innovation processes, technology transfer and cooperation between enterprises focusing on circular economy</p> <p>012 - IT services and applications for digital skills and digital inclusion</p> <p>014 - Business infrastructure for SMEs (including industrial parks and sites)</p> <p>015 - SME business development and internationalisation, including productive investments</p> <p>018 - Incubation, support to spin offs and spin outs and start ups</p> <p>016 - Skills development for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship</p> <p>017 - Advanced support services for SMEs and groups of SMEs (including management, marketing and design services)</p>	
P 2	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	<p>010 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B)</p> <p>011 - Government ICT solutions, e-services, applications</p>	150,063
P 3	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	<p>025 – Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures</p> <p>026 - Energy efficiency renovation of public infrastructure, demonstration projects and supporting measures</p> <p>048 - Air quality and noise reduction measures</p> <p>050 - Nature and biodiversity protection, green and blue infrastructure</p> <p>073 - Clean urban transport infrastructure</p> <p>074 - Clean urban transport rolling stock</p> <p>075 - Cycling infrastructure</p> <p>076 - Digitalisation of urban transport</p>	570,2378
P 4	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	<p>058 - Newly built or upgraded secondary road links to TEN-T road network and nodes</p> <p>059 - Newly built or upgraded other national, regional and local access roads</p>	156,0651

			062 - Other reconstructed or modernised roads (motorway, national, regional or local)	
P 5	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	085 - Infrastructure for early childhood education and care 086 - Infrastructure for primary and secondary education 087 - Infrastructure for tertiary education 088 - Infrastructure for vocational education and training and adult learning	156,0651
P 6	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	128 - Protection, development and promotion of public tourism assets and related tourism services 129 - Protection, development and promotion of cultural heritage and cultural services 131 - Physical regeneration and security of public spaces 010 - Digitizing SMEs (including e-Commerce, e-Business and networked business processes, digital innovation hubs, living labs, web entrepreneurs and ICT start-ups, B2B) 011 - Government ICT solutions, e-services, applications	103,604
P 7	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>	132 - Improve the capacity of programme authorities and bodies linked to the implementation of the Funds 140 - Information and communication 141 - Preparation, implementation, monitoring and control 142 - Evaluation and studies, data collection	64,466

2.B.2 Priority for technical assistance pursuant to Article 32 – repeated for each TA priority

Reference: Article 17(3)(e)

2.B.2.1 Description of technical assistance under financing not linked to costs – Article 32

Textfield [3 000]

2.B.2.2. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: Article 17(3)(e)

Table 8: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

3. Financial plan

Reference: Article 17(3)(f)(i)-(iii); Article 106(1)-(3), Article 10; Article 21; CPR

3.A Transfers and contributions⁹⁰

Reference: Article 10; Article 21; CPR

☐ Programme amendment related to Article 10, CPR (contribution to Invest EU)
☐ Programme amendment related to Article 21, CPR (transfers to instruments under direct or indirect management or between shared management funds)

⁹⁰ Applicable only to programme amendments in line with Article 10 and 21, CPR.

Table 15: Contributions to InvestEU*

	Category of regions	Window 1 (a)	Window 2 (b)	Window 3 (c)	Window 4 (d)	Window 5 (e)	Amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e))
ERDF	More developed						
	Less developed						
	Transition						
	Outermost and northern sparsely populated						
ESF+	More developed						
	Less developed						
	Transition						
	Outermost and northern sparsely populated						
JTF*	More developed						
	Less developed						
	Transition						
CF							
EMFF							
Total							

* Initial JTF allocation (without complementary resources transferred) within the limits set in Article 21.

Table 16: Transfers to instruments under direct or indirect management*

Fund	Category of regions	Instrument 1 (a)	Instrument 2 (b)	Instrument 3 (c)	Instrument 4 (d)	Instrument 5 (e)	Transfer amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e))
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
ESF+	More developed						
	Transition						

	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
CF							
EMFF							
Total							

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 17: Transfers between shared management funds*

Receiving fund / instrument		ERDF				ESF+				CF	EMFF	AMIF	ISF	BMVI	Total
		More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated	More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated						
ERDF	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
ESF+	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
CF															
EMFF															
Total															

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 18: Initial JTF allocation to the programme¹

Reference: Article 21 a

	Initial JTF allocation to the programme* per category of region		
	More developed	Transition	Less developed
Initial JTF allocation in the programme*			

* Programme with the JTF allocation.

¹ When JTF is the ‘fund concerned’ (basic data on the programme, p.1 of programme template). ”

- (5) Under point 3.A, a new ticking box is inserted, after Table 18:

“Obligatory transfer of ERDF and ESF+ resources as complementary support to the Just Transition Fund²

Transfer to JTF	☐ concerns internal transfers within the programme with JTF allocation (Table 18A)
	☐ concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation (Table 18B)
	☐ N/A (ie no support from JTF to the programme)

² In case a programme supported by the JTF receives complementary support (cf Article 21a) within the programme and from other programmes both Tables 18A and 18B need to be filled in.”

Table 18A: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the Just Transition Fund (JTF) within the programme

		JTF allocation in the programme* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer within the programme* (complementary support) per category of region				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			

* Programme with the JTF allocation.”

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programme(s) to the Just Transition Fund (JTF) in this programme

		Complementary support to the JTF in this programme (CCI number)* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer(s) from other programme(s)** per category of region				
Programme 1 (CCI number)				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Programme 2 (CCI number)				
Programme 3 (CCI number)				
Total ERDF	More developed			

	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost			
Total				

* programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source).”

3.1 Financial appropriations by year

Reference: Article 17(3)(f)(i)

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF Mil. Euro	More developed								
	Transition								
	Less developed	75,0313	75,0313	150,0626	300,1252	300,1252	300,1252	300,1252	1500,626

	Outermost and northern sparsely populated								
Total		75,0313	75,0313	150,0626	300,1252	300,1252	300,1252	300,1252	1500,626
ESF+	More developed								
	Transition								
	Less developed	0	0	0	0	0	0	0	0
	Outermost and northern sparsely populated								
Total		0	0	0	0	0	0	0	0
Cohesion Fund	N/A								
EMFF	N/A								
Total									

3.2. Total financial appropriations by fund and national co-financing *

Reference: Article 17(3)(f)(ii), Article 17(6)

For the Investments for Jobs and Growth goal:

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing

Policy/JTF objective or TA	Priority	Basis for calculation EU support (total or public)	Fund	Category of region**	EU contribution ⁹¹ Mil. Euro	National contribution (a) (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution public (c) private (d)		Total (e)=(a)+(b)*** (f)=(a)/(e)***	Co-financing rate
							(c)	(d)		
OP 1	P 1	P/T	ERDF	Less developed	300,125	52,963			353,088	85%
OP 1	P 2		ERDF	Less developed	150,063	26,481			176,544	85%
OP 2	P 3		ERDF	Less developed	570,2378	100,6302	100,6302	0	670,8680	85%
OP 3	P 4		ERDF	Less developed	156,0651	27,5409	27,5409	0	183,6060	85%
OP 4	P 5		ERDF	Less developed	156,0651	27,5409	27,5409	0	183,6060	85%
OP 5	P 6		ERDF	Less developed	103,604	18,2835			121,8875	85%
	P 7 TA Art. 30 CPR		ERDF	Less developed	64,466	9,67	9,67	0	75,8424	85%
Total ERDF				More developed						
				Transition						
				Less developed	1500,626	263,1095	263,1095		1763,7355	85%
				Special allocation for outermost and northern sparsely populated regions						
Total ESF+				More developed						
				Transition						
				Less developed						
				Outermost and northern sparsely populated regions						
Total JTF				More developed						
				Transition						
				Less developed						
Total CF		N/A								
Grand total					1500,626	263,1095	263,1095		1763,7355	85%

* Prior to the mid-term review in 2025 for the ERDF, the ESF+, the CF and the JTF, financial appropriations for the years 2021 to 2025 only.

⁹¹ Alocările financiare, exprimate în milioane Euro au fost calculate pornind de la alocarea financiară transmisa de către MFE, în luna august 2020

**For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For CF: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

*** Where relevant for all categories of region.

**** Indicate the total JTF resources as a result of Table 18 (i.e. a JTF allocation and the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+)."

For the EMFF:

Reference: Article 17(3)(f)(iii)

EMFF programmes using technical assistance according to Article 30(4)

Table 11 A						
Priority	Specific Objective (nomenclature set out in the EMFF Regulation)	Basis for calculation of EU support	EU contribution	National public	Total	Co-financing rate
Priority 1	1.1	Public				
	1.2	Public				
	1.3	Public				
	1.4	Public				
	1.5	Public				
Priority 2	2.1	Public				
Priority 3	3.1	Public				
Priority 4	4.1	Public				
Technical assistance (Article 30(4))	5.1	Public				
Technical assistance (Article 32)	5.2	Public				

EMFF programmes using technical assistance according to Article 30(5)

Table 11 A							
Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFF Regulation)	Basis for calculation of EU support	EU contribution		National public	Total	Co-financing rate*
			EU contribution without flat rate TA	EU contribution for flat rate TA*			
Priority 1	1.1	Public					
	1.2	Public					
	1.3	Public					
	1.4	Public					
	1.5	Public					
Priority 2	2.1	Public					
Priority 3	3.1	Public					
Priority 4	4.1	Public					
Technical assistance (Article 32)	5.1	Public					

*** According the percentages set out in Article 30(5), CPR

4. Enabling conditions

Reference: Article 17(3)(h)CPR

Table 12: Enabling conditions							
Enabling conditions	Fund	Selected specific objective (N/A to the EMFF)	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfi lment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta	FEDR	(i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul		<i>Strategia (strategiile) de specializare inteligenta trebuie sa fie sprijinita (sprijinite) de:</i> C1. O analiza la zi a factorilor care impiedica diseminarea inovarii, inclusiv digitalizarea C2. Existenta unei institutii sau a unui	Y/N	[500]	[1 000]

		<p>cetatenilor, al companiilor si al guvernelor (iii)</p> <p>Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor (iv)</p> <p>Dezvoltarea competencelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat</p>		<p>organism national/regional competent responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligenta</p> <p>C3. Instrumente de monitorizare si evaluare pentru a masura performantele in directia atingerii obiectivelor strategiei</p> <p>C4. Functionarea eficace a procesului de descoperire antreprenoriala</p> <p>C5. Actiuni necesare pentru imbunatatirea sistemelor de cercetare si inovare nationale sau regionale, daca este relevant</p> <p>C6. Actiuni pentru managementul tranzitiei industriale, daca este relevant</p> <p>C7. Masuri in sprijinul colaborarii internationale</p>		
Un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovarilor destinate sa imbunatateasca eficienta energetica a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale ale	b (i)	Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera		<p>C1. Este adoptata o strategie nationala de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovarii parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, in conformitate cu cerintele Directivei 2010/31/UE privind performanta energetica a cladirilor, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. a. implica obiective de etapa orientativa pentru 2030 si 2040, si tinte pentru 2050 b. ofera o descriere orientativa a resurselor bugetare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei c. defineste mecanisme eficace pentru promovarea investitiilor in renovarea cladirilor 	Y/N	

				C2. Masuri de imbunatatire a eficientei energetice pentru a realiza economiile de energie necesare			
Planificare a globala a transporturilor la nivelul corespunzător	c (iii)	Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere		<p>Se efectueaza o cartografiere multinodala a infrastructurilor existente si a celor planificate pana in 2030, care:</p> <p>C1.contine o justificare economica a investitiilor planificate, sustinuta de o analiza solidă a cererii si de o modelare a traficului, care ar trebui sa ia in considerare impactul preconizat al liberalizarii sectorului feroviar</p> <p>C2.reflecta planurile privind calitatea aerului, tinand seama in special de planurile nationale de decarbonizare</p> <p>C3.include investitiile in coridoarele retelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite in Regulamentul (UE) nr. 1316/2013, in conformitate cu respectivele planuri de lucru ale retelei TEN-T</p> <p>C4.in ceea ce priveste investitiile din afara retelei centrale TEN-T, garanteaza complementaritatea prin asigurarea unei conectivitati suficiente la reteaua centrala TEN-T si la nodurile acesteia pentru regiunile si comunitatile locale</p> <p>C5. unde este cazul, raporteaza implementarea ERTMS conform cu Regulamentul de implementare al Comisiei EU 2017/6 din 5 ianuarie 2017 referitor la planul de implementare ERTMS.</p> <p>C6.promoveaza multimodalitatea,</p>			

				<p>identificand nevoile de terminale multimodale sau de transbordare din cadrul transportului de pasageri sau marfa, precum si nevoile de moduri active de transport</p> <p>C7. include masuri vizand promovarea combustibililor alternativi, in conformitate cu cadrele nationale de politici C8. Include un rezumat al evaluarii riscurilor de siguranta rutiera, in conformitate cu strategiile nationale de siguranta rutiera existente, impreuna cu o cartografiere a drumurilor si sectiunilor afectate si furnizarea cu prioritate a investitiilor corespunzatoare relevante</p> <p>C9. furnizeaza informatii privind resursele bugetare si de finantare corespunzatoare investitiilor planificate si necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare si de intretinere a infrastructurilor existente si a celor planificate</p>		
Un cadru de politica strategic pentru sistemul de educatie si formare, la toate nivelurile	d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;			<p>Existenta unui cadru de politica strategic la nivel national si/sau regional pentru sistemul de educatie si formare, care cuprinde:</p> <p>C1. sisteme de anticipare si previziuni privind competentele, bazate pe date concrete, precum si mecanisme si servicii de monitorizare</p> <p>C2. masuri care sa garanteze un acces egal, participarea si absolvirea unor programe de educatie si formare de calitate, relevante si incluzive si dobandirea de competente-cheie la</p>		

				<p>toate nivelurile, inclusiv in invatamantul superior C3.un mecanism de coordonare la toate nivelurile sistemului de educatie si formare, inclusiv la nivelul invatamantului terciar, si o atribuire clara a responsabilitatilor intre autoritatile nationale relevante si/sau organismele regionale C4.modalitati de monitorizare, evaluare si revizuire a cadrului de politica strategic C5.masuri care sa vizeze adultii cu calificari si competente reduse si persoanele provenind din medii socioeconomice dezavantajate, si parcursuri de perfectionare profesionala C6. Masuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor si a personalului universitar in ceea ce priveste metode de invatare adecvate, evaluarea si validarea competenelor-cheie masuri destinate a promova mobilitatea cursantilor si a personalului si colaborarea transnationala a formatorilor si a personalului didactic, inclusiv prin recunoasterea rezultatelor studiilor si a calificarilor.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

5. Programme authorities

Reference: Article 17(3)(j); Article 65, Article 78 CPR

Table 13: Programme authorities			
Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority	Agentia de Dezvoltare Regionala Nord-Est	Vasile Asandei	vasandei@adrnordest.ro
Audit authority			
Body which receives payments from the Commission			
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5)			
Accounting function in case this function is entrusted to a body other than the managing authority			

Reference: 4th subparagraph of Article 17(3)

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 30(5) if more bodies are identified to receive reimbursements

The portion of the percentages set out in Article 30(5)(b) that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5) (in percentage points)	
Body 1	p.p.
Body 2	p.p.

6. Partnership

Reference: Article 17(3)(g)

Principiul parteneriatului reprezinta un aspect esential in procesul de programare si gestionare a fondurilor aferente PC fiind o preconditie pentru elaborarea unor politici economice, sociale si teritoriale realiste, eficiente, eficace si cu impact pozitiv. Mai mult decat atat, importanta parteneriatului rezulta atat din nevoia de a asigura transparenta procesului de programare si implementare, cat si pentru a oferi posibilitatea de implicare si responsabilizare tuturor actorilor interesati. In conformitate cu prevederile Regulamentelor UE aplicabile fondurilor ESI, prin AP 2014-2020 a fost stabilit un mecanism de coordonare a implementarii fondurilor ESI. La nivel strategic, aceasta coordonare este realizata prin intermediul Comitetului de Cordonare pentru Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP), organism interinstitutional coordonat de MFE, constituit in luna octombrie 2014, printr-o procedura publica de selectie, cu respectarea prevederilor Reg. delegat (UE) nr.240/2014 al Comisiei Europene din 7 ianuarie 2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat.

Pentru perioada de programare 2021-2027, MFE indeplineste in continuare calitatea de coordonator national al elaborarii documentelor de programare, respectiv a AP si a programelor subsecvente, asigurand totodata cadrul partenerial prin implicarea tuturor partilor interesate reprezentative pentru programarea si implementarea fondurilor aferente PC. Primele consultari parteneriale au avut loc in prima jumatate a anului 2019, fiind constituite 5 grupuri parteneriale aferente celor 5 Obiective de Politica prevazute la nivelul propunerii de Regulament general. Componenta grupurilor de lucru a fost stabilita plecand de la membrii Comitetelor de Monitorizare ale Programelor Operationale 2014-2020 si membri/ observatori/ invitati CCMAP, carora li s-au alaturat o serie de parteneri care si-au exprimat interesul pentru a face parte din aceste grupuri.

In perioada 2019-2020, au avut loc numeroase consultari, atat prin organizarea de reunii parteneriale, cat si prin intermediul corespondentei electronice, fiind solicitate observatii/ propuneri pe marginea prioritatilor de finantare post 2020. In perioada mai-septembrie 2019 au fost realizate reunii de informare a structurilor parteneriale, in care au fost prezентate, pe de o parte, schimbarile majore de la nivelul Regulamentelor UE ale Politicii de Coeziune, si, pe de alta parte, nevoile de interventie (pornind de la concluziile Raportului de Tara – Anexa D) si prioritatile de investitie care au derivat din acestea aferente domeniilor de interes.

In luna octombrie 2019 au fost organizate 2 evenimente de informare si dezbatere la nivel local (Brasov, Botosani), cu scopul informarii cu privire la stadiul procesului de programare, precum si pentru dezbaterea cu cei mai relevanti actori (autoritati publice locale, primarii, Consilii Judetene, autoritati si asociatii locale reprezentative) a posibilitatilor de abordare a instrumentelor teritoriale (ITI, CLLD) In perioada 2021-2027. In luna noiembrie 2019, MFE a organizat mai multe reunii parteneriale, atat la nivelul Grupurilor parteneriale, cat si pe grupuri tehnice de lucru, in care au fost dezbatute logicele de interventie pe domenii, corespunzator celor 5 obiective de politica. Acestea au fost publicate pe site-ul MFE, la sectiunea Perioada de Programare 2021-2027, astfel incat sa se asigure transparenta dezbatelor si posibilitatea de consultare cat mai larga a tuturor partilor interesate. In data de 28 noiembrie 2019 a avut loc un prim eveniment de amprentare vizand consultarea asupra viitoarei perioade de programare – 2021-2027, eveniment la care au participat reprezentanti ai mediului de afaceri, societatii civile, autoritatilor publice centrale si locale, beneficiari de fonduri europene. In cadrul, acestui eveniment au fost prezентate: stadiul negocierilor documentelor de programare 2021-2027, logica interventiilor pe domenii de interventie, dar si arhitectura viitoarelor programe operationale si mecanismul de consultare parteneriala pentru viitor.

Odata cu definitivarea arhitecturii viitoarelor Programe Operationale prin Memorandum la nivelul Guvernului in luna februarie 2020, grupurile de lucru organizate la nivelul celor 5 obiective de politica au fost restructurate la nivel de program ca urmare a unui Apel National pentru exprimarea interesului si pentru selectia partenerilor in cadrul structurilor parteneriale aferente Programelor Operationale care a fost organizat in perioada mai – iulie 2020. Totodata, MFE implementeaza un proiect de Asistenta Tehnica „Sprijin pentru implementarea principiului parteneriatului in coordonarea si gestionarea fondurilor europene privind coeziunea”, care isi propune crearea unui sistem coordonat de informare si comunicare pentru parteneri si elaborarea Codul National de Conduita privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune.

Dincolo de activitatea concreta a structurilor parteneriale, transparenta in procesul de programare este asigurata prin intermediul sectiunii dedicate la nivelul site-ului MFE, in cadrul careia sunt postate cu regularitate documentele relevante pentru procesul de programare supuse consultarii: logicele interventiilor, diversele versiuni ale Programelor Operationale, precum si calendarul consultarilor publice (link web: <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>)

Astfel, dupa publicarea la 31 iulie a primelor versiuni ale Programelor Regionale 2021-2027 a avut loc o consultare publica in sistem de videoconferinta la care au participat prin intermediul platformei Webex aproximativ 180 de

reprezentanti ai partenerilor. Observatiile/propunerile formulate in timpul reuniunii si/sau transmisse ulterior In scris au fost analizate si, dupa caz, integrate in versiunea revizuita a programelor.

In paralel, pentru pregatirea POR NE 2021-2027, la nivel regional au fost desfasurate consultari cu autoritati urbane si alte autoritati publice locale competente, parteneri economici si sociali si organisme relevante care reprezinta societatea civila, inclusiv parteneri in domeniul protectiei mediului, organizatii neguvernamentale si organisme insarcinate cu promovarea integrarrii sociale, egalitatii de gen si nediscriminarii care, In conformitate cu abordarea bazata pe guvernanța pe mai multe niveluri se implica pe durata programarii si, ulterior In implementare, inclusiv prin participarea la comitetul de monitorizare.

Structura parteneriala constituita la nivelul Regiunii Nord-Est a fost stabilita in conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale 2014-2020, corelate cu prevederile HG 1115/2004, privind organizarea cadrului partenerial. Cadrul partenerial are ca scop: (a) stabilirea principalelor obiective strategice si prioritati de interventie a fondurilor europene nerambursabile la nivel sectorial si regional printre-o consultare parteneriala larga si transparenta in scopul elaborarii Acordului de Parteneriat si a documentelor de programare subsecvente; (b) obtinerea acordului partenerilor asupra domeniilor de interventie a fondurilor europene nerambursabile alocate Romaniei, a alocarilor financiare indicative aferente fiecarui program subsecvent, a principalilor indicatori de rezultat, precum si a modalitatilor de implementare, monitorizare si evaluare; (c) asigurarea complementaritatii interventiilor finantate din diverse surse publice in cadrul obiectivelor strategice; (d) asigurarea participarii si implicarii responsabile a partenerilor in scopul stabilirii si asumarii interventiilor programate, inclusiv prin furnizarea informatiilor necesare fundamentarii acestora, cu respectarea principiului guvernantei pe mai multe niveluri.

In regiune, parteneriatul regional este dezvoltat si structurat pe trei nivele: grupuri de lucru subregionale in toate judetele regiunii, grupuri de lucru tematice regionale pentru mediu si schimbari climatice, inovare si mediu de afaceri, conectivitatea regionala, capital uman, dezvoltare teritoriala, turism si cultura si Comitetul Regional pentru Planificare Nord-Est. Parteneriatul regional are in componenta sa, ca membri titulari si supleanti, reprezentanti la nivel decizional, ai: ADR Nord-Est, consiliilor judetene, primariilor din mediul urban si rural, prefecturilor, serviciilor deconcentrate ale institutiilor publice (Agentiile Judetene pentru Ocuparea Fortei de Munca, Directiile de sanatate publica judetene, Directiile pentru Agricultura Judetene, Inspectoratele Scolare Judetene, Directii Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului, Directia Regionala / directii judetene de statistica, Agentiile Judetene pentru Protectia Mediului, Directiile Judetene de Cultura, etc), camerelor de comert si industrie, universitatilor, organizatiilor reprezentative pentru minoritati si grupuri dezavantajate, sindicatelor, asociatiilor patronale, asociatiilor profesionale, grupurilor de actiune locala, etc.

Parteneriatul regional are o experienta acumulata pe parcursul a doua decenii de activitate, timp in care a fost implicat in elaborarea/dezvoltarea editiilor multianuale si implementarea Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est (PDR NE). Incepand cu procesul de planificare pentru PDR NE 2014-2020, parteneriatul regional si-a extins atributiile prin participarea la monitorizarea anuala a acestui document. Astfel, anual se elaboreaza la nivel regional, Raportul Strategic de Monitorizare a PDR NE(avizat de CRP NE), care urmareste variatiile fata de tintele asumate, identificarea problemelor intampinate, precum si si stadiul implementarii portofoliului de proiecte prioritare. Implicit, parteneriatul a fost implicat si in procesul de implementare a PDR NE, prin participarea la realizarea planurilor regionale de actiune in domeniul educatiei (invatamant profesional si tehnic), a turismului si a Strategiei regionale de specializare inteligenta RIS3 Nord-Est.

Pentru pregatirea perioadei de programare 2021-2027, am avut in vedere implicarea structurilor parteneriale atat in procesul de planificare - elaborarea PDR NE (document suport pentru POR NE), cat si in procesul de programare a POR NE. Pana in prezent au fost realizate: doua runde de consultari directe care au presupus intalniri de lucru derulate in toate judetele regiunii, dedicate identificarii nevoilor, problemelor, oportunitatilor de dezvoltare si potentialelor solutii strategice; consultari scrise asupra analizei economico-sociale, analizelor SWOT si strategiei de dezvoltare regionala; implicarea parteneriatului regional in activitatile de realizare (interviuri, sondaj pe baza de chestionare, focusgrupuri) ale studiului (suport PDR NE si POR NE) privind disparitatilor de tip urban-rural din RNE. Totodata, parteneriatul regional a fost implicat in procesul de constituire a portofoliului de proiecte regional, care acopera inclusiv prioritatile si liniile de interventie din POR NE - portofoliul cuprinde 207 proiecte, propuse de administratia publica locala si mediul academic, cu o valoare totala de 2,3 miliarde de Euro.

De asemenea, partenerii regionali au fost implicati in activitati de consultare: incadrarea proiectelor pe prioritatile POR NE (consilii judetene, primarii, autoritati urbane, institutii ale prefectului etc.), mecanismul de guvernanța urba, etc.

Strategia de Specializare Inteligenta a Regiunii (RIS3) Nord-Est⁹², a fost rezultatul unui proces de tip „bottom-up”, care a presupus o ampla consultare a actorilor regionali implicați în ariile prioritare de activitate, în care regiunea beneficiază de avantaje competitive și/sau comparative. RIS3 NE⁹³ are la baza metodologia recomandată de JRC/DG Regio AM POR 2014-2020, care este utilizată ca reper pentru stabilirea directiilor în care se pot focaliza investițiile aferente OPI. Pentru elaborarea și implementarea RIS3 NE s-a activat din 2016 mecanismul de descoperire antreprenorială (EDP) – dialog facilitat, iterativ, prin care reprezentanții mediului privat, academic și de cercetare, ai autoritatilor publice locale și societății civile, identifică de jos în sus elementele asociate RIS3⁹⁴. Mecanismul continuu de descoperire antreprenorială este asigurat prin funcționalitatea unor structuri parteneriale dedicate: 6 focus grupuri de descoperire antreprenorială (asociate celor 6 domenii cu potențial de specializare regionale - agroalimentar, textile&noi materiale, energie&mediu, turism&viața santoasă, TIC, biotecnologii); Consorțiul Regional de Inovare (cu rol de avizare strategie, rapoarte de implementare și portofoliu de proiecte prioritare); Comisie Consultativă Academică (cu rol consultativ, de avizare științifică a ideilor de proiecte aferente RIS3); Comisie Consultativă pentru Finanțare (cu rol de suport pentru încadrarea ideilor de proiect pe surse de finanțare). RIS3 NE este parte integrantă din PDR NE și este aprobată de CDR NE. ADR NE are rolul de coordonator și facilitator al procesului de specializare inteligentă regională, membră în Comitetul de Coordonare pentru Specializare Inteligentă activat de MEC pentru îndeplinirea condiției favorizante „Buna guvernanta a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă”. Numărul de participanți unici la reunurile EDP a fost de 484 persoane, din care 106 reprezentanți ai autoritatilor publice, 173 ai entităților private, 164 ai mediului academic și 41 ai societății civile. Rezultatele procesului de descoperire antreprenorială sunt evaluate de membrii Comisiei Consultative Academicice și validate de Consorțiul Regional de Inovare. În perioada 2017-2018, au fost colectate de către ADR NE, 168 propunerile de proiecte (fisa de proiect/scrisoare de intenție) care insumează un buget total de 322,24 mil. Euro, dintre care 28 localizate în județul Bacău, 4 în județul Botoșani, 98 în județul Iași, 8 în județul Neamț, 26 în județul Suceava și 4 în județul Vaslui⁹⁵.

Stabilirea implicării parteneriatului regional în implementarea, monitorizarea și evaluarea POR NE 2021-2027 vor fi facute după definitivarea cadrului legislativ și instituțional.

7. Communication and visibility

Reference: Article 17(3)(i) CPR, Article 42(2) CPR

În perioadele anterioare de programare, Regio – Programul Operational Regional a beneficiat de identitate vizuală proprie, brandul ajungând la un grad de notorietate de 62% și un nivel de opinie favorabilă de 42% la nivelul regiunii⁹⁶. POR 21 – 27 va avea o identitate vizuală adaptată, dar pentru a păstra capitalul de imagine, vor fi menținute și elemente din identitatea curentă. Logo va fi utilizat în conformitate cu Manualul de Identitate Vizuală POR Nord - Est ce va fi elaborat de AM POR, cu respectarea prevederilor Art 42, Art. 45 și Anexa VIII la RDC.

Procesul de comunicare POR Nord – Est va urmări atingerea următoarelor obiective:

1. Promovarea contribuției programului la dezvoltarea regiunii, în vederea creșterii și consolidării unui nivel de opinie favorabilă asupra programului în randul publicului general din regiune (60 %, anul 2029)
2. Informarea categoriilor de potențiali beneficiari cu privire la condițiile de accesare a finanțelor POR Nord – Est în vederea contractării fondurilor disponibile
3. Informarea beneficiarilor cu privire la obligațiile ce decurg din contractul de finanțare, regulile de identitate vizuală, procedurile pe care trebuie să le respecte pe parcursul implementării proiectelor, în vedere asigurării absorbtiei fondurilor alocate regiunii
4. Asigurarea vizibilității deciziilor și acțiunilor ADR NE în calitate de AM POR.

Masurile de informare și promovare vor avea în vedere publicul general (populație regiune urban/rural 18+) și publicul specializat (potențiali beneficiari și beneficiari). AM va asigura constant informarea mass media asupra evoluției programului (materiale de presă și evenimente). În procesul de comunicare vor mai fi implicați: public

⁹² Sursa: ADR Nord-Est, Strategia pentru Cercetare și Inovare prin Specializare Inteligentă RIS 3 Nord-Est

⁹³ Strategia regională pentru cercetare și inovare regională prin specializare inteligentă: <https://www.adrnordest.ro/RIS3-Nord-Est>

⁹⁴ Proces de Descoperire Antreprenorială (Entrepreneurial Discovery Process – EDP) reprezintă un concept interactiv și inclusiv, dezvoltat în cadrul Platformei Europene de Specializare Inteligentă S3 de către Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC)

⁹⁵ Prezentare RIS3 Nord-Est, reuniune largită Consorțiul Regional de Inovare și Comisie Consultativă Academică, 12 decembrie 2019, Iași

⁹⁶ Studiu privind evaluarea gradului de notorietate a brandului Regio – Programul Operațional Regional 2014 – 2020 la nivelul Regiunii Nord –Est (populație urban/rural, 18+ani) derulat de ADR Nord –Est în anul 2019

intern, Reteaua Comunicatorilor Nord – Est, Centrul Europe Direct, Reprezentanta Comisiei Europene, autoritati centrale si locale, etc.

Avand in vedere rezultatele obtinute in perioadele anterioare de programare, pentru promovarea POR 2021 – 2027 se va utiliza mixul de canale ce si-a dovedit eficienta, dar abordand cu prioritate mijloacele pentru comunicarea online:

- Webpage dedicat dezvoltat in conformitate cu prevederile art. 4, RDC cuprinzand obiectivele, activitatile, oportunitatile de finantare disponibile si realizarile programului.
- Social Media (pagini gestionate AM POR) ce va viza in principal publicul general, subliniind efectele pozitive ale investitiilor.
- Birou de informare (helpdesk) ce va solutiona solicitarile publicului specializat si general.
- Evenimente (fizice si online) proiectate pe baza nevoilor grupurilor tinta, respectiv sesiuni dedicate publicului specializat si evenimente de promovare dedicate publicului general pentru a creste nivelul de conştientizare privind investitiile realizate si impactul asupra comunitatilor locale.
- Materiale de informare/publicatii tiparite si electronice pentru publicul specializat si materiale de promovare (clipuri/spoturi audio-video, obiecte personalizate,etc.) difuzate/distribuite in scopul cresterii notorietatii si mentinerii unei opinii pozitive asupra programului.
- Campanii de promovare online, radio/TV, panotaj (indoor/outdoor) ce completeaza mixul de instrumente de comunicare gestionate de AM POR NE pentru a asigura vizibilitatea programului in randul publicului general, evidențiind beneficiile utilizarii fondurilor si impactul asupra calitatii vietii locuitorilor regiunii.
- Reteaua Comunicatorilor NE ce va coagula membri ce pot prelua o parte din efortul de comunicare, aducand un grad sporit de credibilitate.

Bugetul previzionat pentru perioada 2021 – 2029 este de 810.000 Euro, o detaliere urmand a fi prezentata in Planul de Comunicare POR NE.

Urmatorii indicatori vor fi utilizati pentru evaluarea actiunilor de comunicare(resultat), cu tinte nivel 2029:

- Numar vizitatori unici webpage POR NE: 135.000
- Numar solicitari solutionate helpdesk: 5.500
- Numar participanti evenimente informare si promovare organizate (fizic/online): 3.200
- Nivel opinie favorabila POR 21 – 27 (% public general): 60%

Procesul de comunicare va fi monitorizat/evaluat prin evaluari interne (periodice) si studii sociologice realizate de institutii specializate (la fiecare 2 ani).

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 88 and 89 CPR

Table 14: Use of Union contribution based on unit costs, lump sums, flat rates and on financing not linked to costs

Indication of use of Articles 88 and 89 CPR*	Priority No	Fund	Specific objective (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)
Use of reimbursement of eligible expenditure based on unit costs, lump sums and flat rates under priority according to Article 88 CPR	Priority 1	ERDF	SO 1
			SO 2
	Priority 2	ESF+	SO 3
			SO 4
	Priority 3	CF	SO 5
			SO 6

	Priority 4	JTF	SO JTF
Use of financing not linked to costs according to Article 89 CPR	Priority 1	ERDF	SO 7 SO 8
	Priority 2	ESF+	SO 9 SO 10
	Priority 3	CF	SO 11 SO 12
	Priority 4	JTF	SO JTF

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 88)

Date of submitting the proposal	
Current version	

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in % (estimate)	Type(s) of operation		Corresponding indicator name(s)		Unit of measurement for the indicator	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Corresponding standard scales of unit costs, lump sums or flat rates
					Code	Description	Code	Description			

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company: Yes/No – Name of external company

Types of operation:

1.1. Description of the operation type	
1.2 specific objective	
1.3 Indicator name ⁹⁷	
1.4 Unit of measurement for indicator	
1.5 Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	
1.6 Amount	
1.7 Categories of costs covered by unit cost, lump sum or flat rate	
1.8 Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	
1.9 Adjustment(s) method	
1.10 Verification of the achievement of the unit of measurement - what document(s) will be used to verify the achievement of the unit of measurement? - describe what will be checked during management verifications (including on-the-spot), and by whom.	

⁹⁷ Several complementary indicators (for instance one output indicator and one result indicator) are possible for one type of operation. In these cases, fields 1.3 to 1.11 should be filled in for each indicator.

- what arrangements to collect and store the data/documents described?	
1.11 Possible perverse incentives or problems caused by this indicator, how they could be mitigated, and the estimated level of risk	
1.12 Total amount (national and EU) expected to be reimbursed	

C: Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).

2. Please specify why the proposed method and calculation is relevant to the type of operation.

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and attached to this annex in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 89)

Date of submitting the proposal	
Current version	

A. Summary of the main elements

Priority	Function	Specific objective	Category of region	The amount covered by the financing not linked to cost	Type(s) of operation	Conditions to be fulfilled/results to be achieved	Corresponding indicator name(s)	Unit of measurement for the indicator	Envisaged reimbursement to the beneficiaries
								Code	Description
The overall amount covered									

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Types of operation:

1.1. Description of the operation type			
1.2 specific objective			
1.3 Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
1.4 Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
1.5 Indicator definition for deliverables			
1.6 Unit of measurement for indicator for deliverables			
1.7 Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Date	Amounts
1.8 Total amount (including EU and national funding)			
1.9 Adjustment(s) method			

<p>1.10 Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables)</p> <ul style="list-style-type: none"> - describe what document(s) will be used to verify the achievement of the result or condition - describe what will be checked during management verifications (including on-the-spot), and by whom. - describe what are the arrangements to collect and store the data/documents 	
<p>1.10a Use of grants in the form of financing not linked to costs</p>	
<p>1.11 Arrangements to ensure the audit trail Please list the body(ies) responsible for these arrangements.</p>	

Appendix 2a: List of planned operations of strategic importance- Article 17(3)

Text field [2 000]

Appendix 4: EMFF action plan for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Date of submitting the proposal	
Current version	

1. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

<i>Text field [30 000]</i>

2. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFF <i>Text field [10 000]</i>	
Compensation for the additional costs under Article 21 of the EMFF <i>Text field [10 000]</i>	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development <i>Text field [10 000]</i>	

3. Description of the synergies with other sources of Union funding

<i>Text field [10 000]</i>
